

ХРИСТИЯНКА

списание за
християнското
семейство

София * 1923 * година I. книга 5, 6 и 7.

СЛЕСАНІЕ ХРИСТИЯНКА

ГОДИНА ПЪРВА, 1923.

КНИГА 5, 6 и 7,
Септ. Октом. Ноември.

СЪДЪРЖА:

ВЪЗСКРЕСЕНИЕТО НА ИАИРОВАТА ДЪЩЕРЯ, картина.
БРАТСТВОТА И ХРИСТИЯНКАТА — арх. Ст. Абаджиевъ.
КАКЪ УСТРОИХЪ ВЪ СЕЛО ХРИСТИЯНСКО БРАТСТВО
— Свещ. В. Л-въ.

БОГОЧОВЪКА (стихотворение) — Люб. Бобевски.
ХЕРУВИМСКА ПЪСЕНЬ (ноти) — Д. С. Бортнянски.
МОНАХИНИЯ (стихотворение) — Любом. Бобевски.
ДОСТОИНО ЕСТЬ (ноти) — Киевски напѣвъ.
ПРИЗНАНИЕТО НА РАЗБОЙНИКА (разказъ). — Пръвелъ
И. Ст.

МАЙКАТА МАЩЕХА (разказъ) — Абонатка на „Християнка“.
ЧИЯ РЪКА Е НАЙ-СИЛНА (разказъ) — Б. Р. Р.
СЛАВА БОЖИЯ (стихотворение съ ноти) — Р. С. Т-въ.
ВЪЗПѢВАЙТЕ БОГА (духовна пѣсень-ноти).
ЧЕСТО ДА ХВАЛИМЪ БОГА (духовна пѣсень-ноти).
ОСАННА! (разказъ) — Д-ръ Иличъ, пръвела М. Шабанова.
ПРОБЛЕСЪЦИ (стихотворение) — Свещ. Ив. П. Михайловъ.
СВѢТЪТЪ ТЪНЕ (стихотворение съ ноти) — музика отъ про-
топерей П. Сомявъ.

ВЕЛИКИ МАЙКИ ХРИСТИЯНКИ. Майки на велики мъже. —
прот. Ив. Голевъ.

АНКЕТА СРЪДЪ УЧЕНИТЪ. Отношенията на ученитъ къмъ
религията и християнството. — Архим. Ст. Абад-
жиевъ.

ТАИНСТВОТО МИРОПОМАЗАНИЕ — Отецъ Генадий.

МОЛИТВАТА — Прот. Д. Николовъ.

ПЕДАГОГИЧЕСКИ БЕСѢДИ. — Тѣлесно възпитание — И-овъ.

ЖЕТВАТА Е МНОГО, ЖЕТВАРИТЪ СЖ МАЛКО.

НАШИЯТЪ ПЕЧАТЪ ЗА ЖЕНАТА. — Коя дѣвойка ще стане
добра съпруга? Влиянието на жената.

ДУХОВНИ БИСЕРИ И ЗЛАТНИ ПЪСЕЧИНКИ. — Гордостъта.
ДОМАКИНСКИ ИЗВѢСТІЯ. — Диета за болнитѣ. — Пазене
на дрехитѣ. — Дишай дълбоко!

ГРУПАТА НА МЛАДЕЖИТЪ ПРИ ХРИСТ. ПРАВОСЛ.
ДОБРОТВ.-ПРОСВѢТНО БРАТСТВО „СВ. ПАРА-
СКЕВА“ — СОФИЯ (снимка).

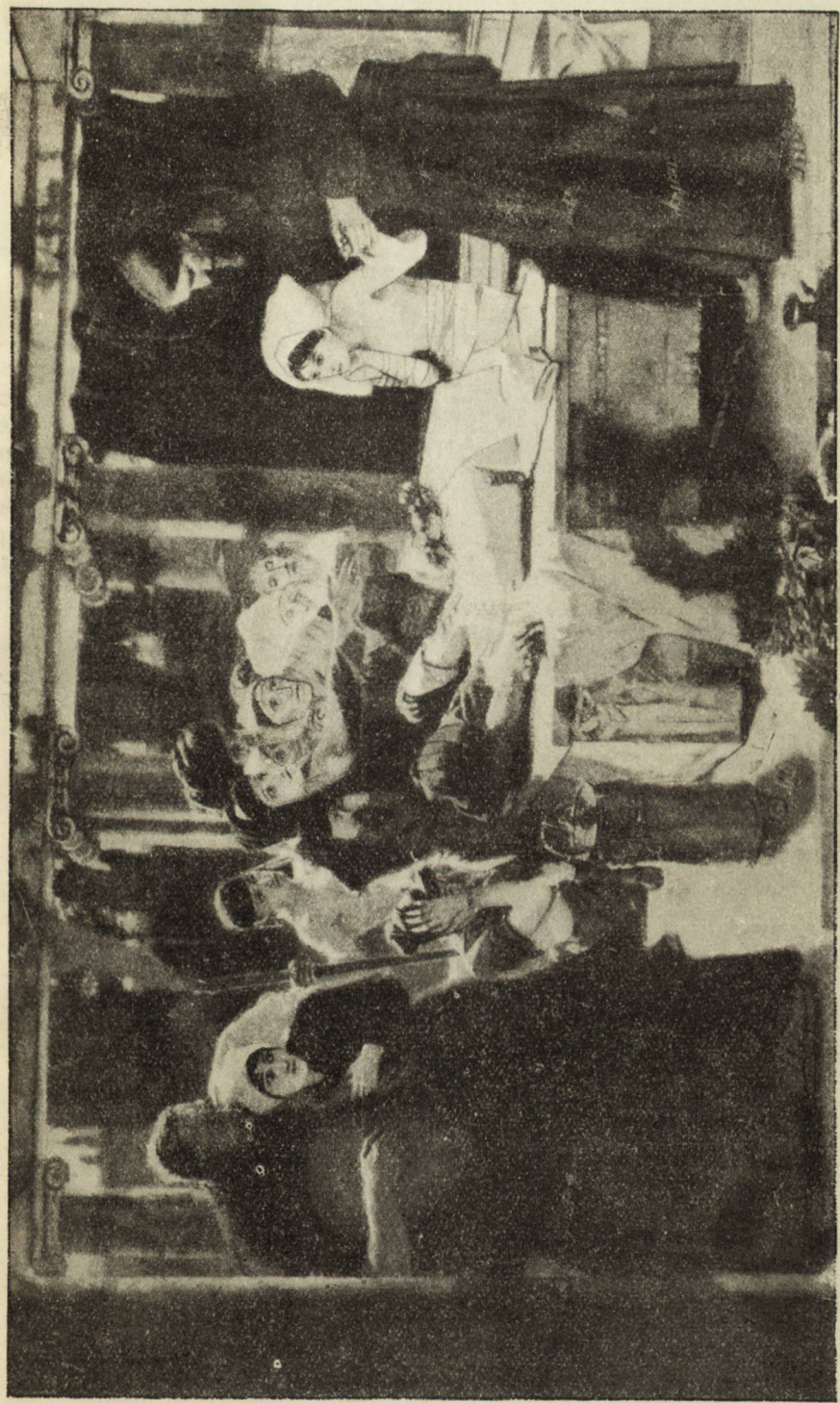
ЕДНА ДУХОВНА ЕКСКУРЗИЯ. — Свещ. Е. Петковъ.

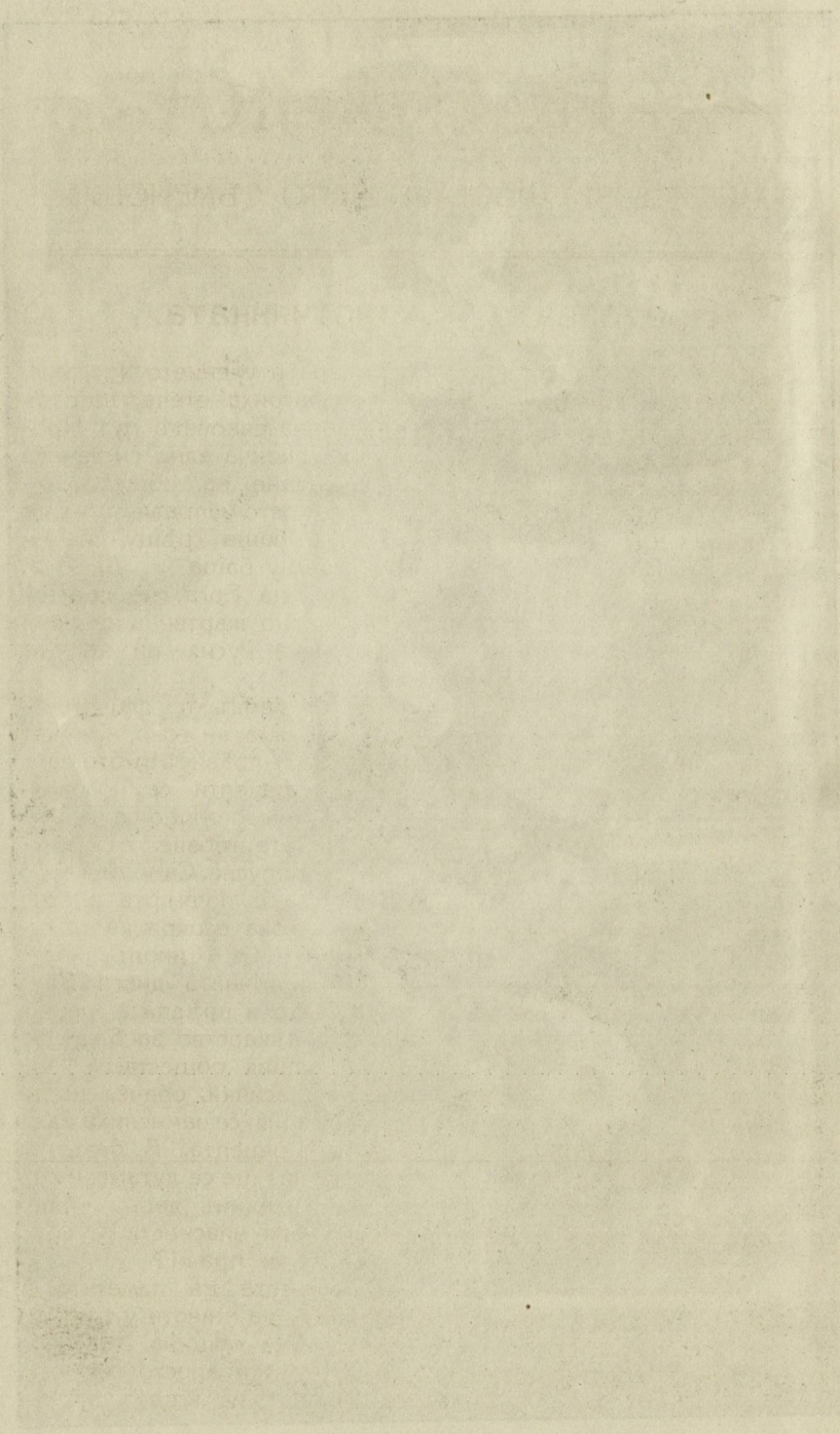
„БЪЛІЯ КРЪСТЪ“ ВЪ ФРАНЦИЯ. — Иером. Софроний.

БЪЛЪЖКИ.

ПОЩА.

КНИГОПИСЪ.

::: ХРИСТИЯНКА :::

СПИСАНИЕ ЗА ХРИСТИЯНСКОТО СЪМЕЙСТВО

Братствата и християнката.

Прѣживенитѣ напослѣдъкъ събития дадоха ни добъръ урокъ за бждещето. Ония, които бѣха проглушили свѣта, че единствено гѣ съ своето учение носятъ миръ и правда на земята, докараха работата до гражданска война и хвърлиха страната въ трауръ. Свидѣтели бѣхме, какъ синъ срѣщу баща, баща срѣщу синъ, братъ срѣщу брата дигнаха ножъ и отечеството бѣше надвѣсено надъ пропастьта — отново да падне въ робство. Пролѣ се собствена, родна кръвь. Много кжци се почерниха. Много жени и майки се разплакаха. Много дѣца въ неволя се хвърлиха . . . И това сториха учителитѣ на новия общественъ редъ, носителитѣ на всеобщото благо за народа . . .

Да речемъ, че си учителъ и възпитателъ въ извѣстенъ учебенъ институтъ. Повѣрени ти сж 100—200—300 дѣца. Възпитавашъ ги година, двѣ. Единъ день тѣ ставатъ съ оржжие въ ржцѣ единъ срѣщу други, обагрятъ института съ своята кръвь, покриватъ подоветѣ му съ трупове. Що ще кажатъ родителитѣ за тебе, възпртателя?

— „Възпитателю, махай се по-скоро! Ти фалира като възпитателъ. Твоята система, твоята педагогика се провали окончателно“.

Фалира и учението на ония, които обагриха отечеството съ кръвьта на синоветѣ му. Провали се окончателно системата за уреждане на общественя животъ, която изправи съ ножъ въ ржка баща срѣщу синъ и синъ срѣщу баща . . . Да благодаримъ на Бога, че сравнително малко жертви, а не както въ братска Русия, ни коштува той урокъ!

Но тоя урокъ отъ фалимента на комунизма ни говори, какво трѣбва да се прави завъ бждеще.

Много рецепти се посочиха за това, много нѣщо се записа. Най-важното, обаче, отъ мнозина се пропусна. Само отъ едно мѣсто то се подчърта и прѣпоржча. Това е окржжното послание на Св. Синодъ, което опрѣдѣли точната диагноза на настоящето и прѣдписа рационалното лѣкарство за бждещето на нашия общественъ животъ. Не всички, обаче, синове на България се замислиха надъ дадената рецепта. А безъ тая рецепта ни: ще се лугаме, както до сега, и единъ день . . . нови кърви, нови опасности! . . .

Що да се прави?

Възкрѣсете въ паметъта си картината на живота у първата християнска община, описвана въ „Дѣянията апостолски“ отъ св. еванг. Лука, когато христия-

нитъ били едно тѣло и една душа, — били истински християни. Прѣдставете си, че нашия народъ бѣше истински християнски. Кажете, щѣха ли да бждатъ възможни у насъ тия събития, които прѣживѣхме, па и още прѣживяваме?

Разбира се, не!

Значи, причината на нашето обществено разстройство е това, че ние не сме истински християни. Че ние сме християни повечето само по име.

Прочее, цѣрътъ е да станемъ истински християни. Видѣхме резултатитѣ отъ разнитѣ утопични учения и рецепти за живота. Нека прѣстанемъ повече да се лутаме. Да се заловимъ за християнизиранието на обществото ни. Тукъ е спасението. Това е рационалниятъ лѣкъ.

Но какъ да стане това християнизиранието на обществото?

— По пжтя на християнскитѣ братства и младежкитѣ групи при тѣхъ.

Църковната община — енорията — днесъ е разнебитена, поради слабото християнско и църковно съзнание у членоветѣ ѝ. Това съзнание трѣбва да се подигне. Отъ единъ пжтъ, обаче, то не може да стане. Надъ него трѣбва дълго врѣме да се работи и да се работи методично. Тая роль ще изиграятъ братствата и групитѣ при тѣхъ. Тѣ ще бждатъ първоначалнитѣ ядки отъ съзнателни християни при всѣка църква и енория, които ще спояватъ около си постепенно и другитѣ членове на енорията.

Братствата се налагатъ отъ върховнитѣ интереси на църквата. Братствата сж спасителенъ корабъ за християнизиранието на

нашето общество. Отъ тѣхъ се много очаква и на тѣхъ се много възлага. Нѣщо повече, ако немогатъ и тѣ да стѣгнатъ редоветѣ на християнитѣ, ако не подигнатъ църковното съзнание, не разгорятъ християнския духъ и моралъ, — ние, като народъ, сме загубени. Нашата пѣсенъ е изпѣта.

Ето защо всички, които мислеемъ за народа си, за неговото бждеще, които скжпимъ църквата си, които желяемъ народното благоденствие, трѣбва съ себеотрицание да пригърнемъ идеята за християнскитѣ братства и съ непобѣдима ревностъ да заработимъ за тѣхното одѣлствование. Нито духовенъ, нито свѣтски не трѣбва да бжде хладнокрѣвенъ къмъ живота на братствата. Засилването на послѣднитѣ е засилване на църковната община, а нейното засилване е засилване на църквата. Засилване на църквата — това значи: духовно прѣбраждане на народа, обновяване, християнизиранието.

По конкретно, задачитѣ на братствата сж слѣднитѣ:

Братствата трѣбва: 1. Да подготвятъ членоветѣ си съзнателно да присжтствуватъ при св. богослужение. За тая цѣль всички членове на братствата трѣбва да изучаватъ църковното пѣние и особено пѣнието при св. литургия, пѣснитѣ на което сж лесни за запомване. Еднажъ изучили пѣнието, всички членове да пѣятъ при богослужението и съ това да правятъ молитвата силна, заразяваща.

2. Да изучатъ истинитѣ на св. вѣра. За съжаление, малцина сж ония изъ сегашнитѣ

християни, които добръ знаят вѣрата си. Нѣщо повече, малцина сж ония, които могат да кажатъ, защо се наричатъ християни и какво е направилъ Христосъ за човѣцитѣ. А това е твърдѣ жалко. Бесѣдитѣ, които се държатъ въ братствата, ще дадатъ тия знания. Всички членове на братствата трѣбва изправно да посѣщаватъ тия бесѣди.

3. Да прѣвъзпитатъ своитѣ членове, за да живѣятъ споредъ вѣрата. Не е достатъчно да знаемъ вѣрата си, но трѣбва и да живѣемъ споредъ нея. Св. писание говори, че и бѣсоветѣ знаятъ за Бога и треператъ, ала си оставатъ бѣсове. Братствата главно се създаватъ за духовно обновяване, духовно прѣраждане на християнитѣ. Нѣма да има никаква полза отъ братствата, ако членоветѣ имъ дойдатъ въ тѣхъ, като си останатъ съ старитѣ пороци и слабости. И наистина, какво би значило, ако членоветѣ на братствата крадатъ, лъжатъ, одумватъ, ругаятъ, пиянствуватъ и пр. и пр. нѣща, каквито вършатъ ония, които сж въчъ отъ братствата? Не би ли било това старото положение, само че съ новъ надпись, новъ етикетъ? Не, ония, които ще си останатъ съ старитѣ пороци и слабости, тѣ да не пристѣпватъ прага на братствата. Последнитѣ трѣбва да се отличаватъ и радватъ на членове духовно издигнати, възродени.

4. Чрѣзъ образцовия свой животъ да привличатъ въ братствената ограда и къмъ братствения животъ и ония, които сж вънъ отъ него. Образцовия животъ на първитѣ християни

е билъ най-мощния агитаторъ и проповѣдникъ на Христа срѣдъ тогавашния миръ. Така трѣбва да бжде и съ братствата. Не думи, а дѣла, високо-благородни, дѣла на духовно прѣраждане хора се изисква отъ тѣхъ.

5. Да групиратъ около себе си християнската православна младежъ. Днесъ тя е оставена почти безъ всѣкакви християнски грижи. Нѣщо повече, тя е прѣдметъ на завоевуване отъ разни страни и клубове, защото знаятъ, че който има младежтъа, у него е бждещето. Всички тѣ искатъ отъ ранна възраст да привиятъ на младежа своитѣ идеи, да му надѣнатъ своитѣ очила, за да гледа прѣзъ тѣхъ на живота. Но младежа, отъ деня на своето кръщение, е християнинъ. А никой не се старае да го възпита въ истински християнски духъ. Прочее. християнскитѣ братства трѣбва да групиратъ около себе си християнската младежъ т. е. около бацитѣ и майкитѣ християнки, трѣбва да се наредятъ и християнскитѣ дѣца. Тукъ трѣбва да се възпитатъ въ добри, истински християни, та послѣ, като отраснатъ, тогава нека отиватъ изъ партии и клубове, но вече не като груби и суетни партизани и граждани, а като *добри християни*.

Прочее, напрѣдъ чрѣзъ християнскитѣ братства подъ знамето Христово. То е знаме чисто и свето. То ще ни доведе до желания миръ и благоденствие.

И въ тоя пѣтъ жената християнка има да изиграе голѣма роль. Въ миналия животъ на църквата тя е изпълнила зави-

день дългъ. Въ първитѣ вѣкове на християнството тя е била въ първитѣ редове на апостолитѣ. И сега отъ нея църквата очаква много нѣщо.

Въ много братства тя е болшинството. Братственото дѣло ней е по-близо до сърдце, отколкото на мъжа. Не може и другояче да бжде. Братственото дѣло е дѣло Христово. Жената по природа е по-близо до Христа.

Прочее, добра българко, православна християнко, пригърни дѣлото на християнскитѣ братства изцѣло. Пригърни го и заработи за него отъ сърце и душа. Чрѣзъ него ти ще докарашъ обновата на своя народъ, щастието на своето отечество. Онова, което мъжа въ продължение на редъ години не успѣ да стори, ти ще направишъ чрѣзъ братствата и съ Христа.

Съ Христа напрѣдъ въ живата,
Съ Христовата любовъ
Да сѣемъ Божие сѣме
Животъ да будимъ новъ.

Нек' Христось ни е свѣтилникъ
И вождъ въ свѣтовни мракъ;
Христось да е нашъ закрилникъ
Учитель тихъ и благъ.

На Христови кръстъ подъ знака
Нека всички се сплотимъ
И кумиритѣ на мрака
смѣло да срутимъ.

Когато видимъ българитѣ християни и християнки наредени подъ знамето Христово, редомъ съ своитѣ дѣца християнчета, тържествено да маршируватъ братственитѣ химни, откъслечи отъ които по-горѣ правимъ, когато видимъ всичкитѣ по животъ и дѣла да сж образецъ, тогава и само тогава ще може българката християнка да каже: Българио, мила родино, азъ изпълнихъ къмъ тебе своя свещенъ дългъ!

Българко християнко, очитѣ на църквата и народа сж отпавени къмъ тебе. Пригърни дѣлото на братствата и напрѣдъ чрѣзъ тѣхъ къмъ Христа.

Архим. Ст. Абаджиевъ

Какъ устройхъ въ село Християнско братство.

Създаването на братство въ енорията ми бѣше отдавнашна моя мечта. Азъ бѣхъ дълбоко убѣденъ, че само чрѣзъ него ще мога да изпълня дългътъ си като духовенъ пастиръ и свещенослужител. Слѣдъ като използвахъ първитѣ три мѣсеци отъ встѣпването ми въ длъжностъ за проучване условията въ енорията и за лично опознаване съ енорияшитѣ си, пристѣпихъ къмъ подготвителната работа. Отначало

водѣхъ поединични бесѣди съ по-ревностнитѣ християни, и, почти всички, които посветихъ на замишлената отъ мене работа, се отнесоха съчувствено и обѣщаха своето съдѣйствие. Така азъ подготвихъ десетина души мъже и жени, хора ползуващи се съ всеобщо уважение и редовни посѣтители на църквата. Освѣтнъ учителитѣ и учителкитѣ, други по-интелигентни хора въ селото нѣма. Не се отне-

сохъ до тѣхъ, защото разбрахъ, че едни отъ тѣхъ сж противъ религията, а други — индеферентни. Изключение правѣше само единъ учителъ, семинаристъ, който ми стана пръвъ помощникъ и до днесъ не е прѣстаналъ да съдѣйствува и работи за братството. Единъ день дойдоха при мене двѣ жени и ме помолиха да имъ напиша нѣкакво писмо, съ което тѣ да се отнесатъ до по-богатитѣ въ селото за помощъ, та да облѣкатъ и нахранятъ сирацитѣ въ село по случай Рождество Христово. Като похвалихъ просителкитѣ за тѣхната добра инициатива, казахъ имъ, че и азъ сжщо съмъ се замислилъ за това, че имамъ съставенъ вече планъ за благотворение, и, че, прѣди да направя писмото-позивъ, не биха ли пожелали да се направи едно събрание отъ повече хора, кждѣто да изложа своето мнѣние, пкъ и да изслушаме други по сжщия въпросъ. Прѣдложението ми се прие съ радостъ и двѣтѣ жени си отидоха, като обѣщаха, че тѣ сами ще поканятъ лицата, които азъ имъ посочихъ, на събрание, още идущата недѣля въ кжщата на едната отъ тѣхъ. На уреченото врѣме и мѣсто азъ се явихъ въ събранието, кждѣто подробно изложихъ нуждата отъ обединяване въ едно братство, цѣлитѣ, които то трѣбва да си постави и начинитѣ за постигането имъ. Разказахъ имъ, каквото знаехъ за дѣйността на сжществуващитѣ у насъ братства и накрай поискахъ отъ присжтствуващитѣ да кажатъ и тѣ какво мислятъ по въпроса и намиратъ ли, че едно таково братство е осжществимо въ нашето село. Отъ присжтствуващитѣ 15 души никой не се изказа противъ таково едно братство. Напротивъ, всички изка-

заха желание да стане това частъ по-скоро. Така подготвена вече почвата, на слѣдния недѣленъ день, азъ пристѣпихъ направо къмъ цѣльта. Слѣдъ отпустъ на църква, съобшихъ на християнитѣ, че подиръ обѣдъ, тукъ, въ църквата, ще говоря за длѣжноститѣ на християнана и помолихъ присжтствуващитѣ да посѣтятъ сказката ми.

Въ това събрание, посѣтено отъ около 30—40 души мъже и жени, азъ подробно обяснихъ, що значи да бжде човѣкъ християнинъ и главно се спрѣхъ на мисълта, че всѣки може и трѣбва съ живота и дѣлата си да свѣти въ свѣта пкъ и другитѣ да просвѣщава; че въ послѣдно врѣме, ако злото толкова много се е увеличило, то е за това, че безвѣрието е пустило дълбоки корени въ обществото и че ако искаме по-честити дни за това общество и частно за себе си, трѣбва да се постареемъ да запазимъ искрата на вѣрата, останала у малкото вѣрващи хора и съ сдружени сили да я разпалимъ въ плѣмъкъ, който да стопли сърцата на всички и да освѣтли пжтя, който води къмъ спасението и вѣчността. „Единъ параходъ започналъ да потъва въ морето, казахъ азъ. Понеже било ношно врѣме, трѣбвало да се даде сигналъ съ свѣтлина на другъ параходъ, за да му се притече на помощъ. Оказало се, че у моряцитѣ и пжтницитѣ на парахода не се намѣрило кибритъ да запалятъ фенера. Само у едного имало една едничка клечка кибритъ. Моментъль билъ сждбоносенъ. Всички разбрали това и за да не угасне кибритената клечка при запалянето ѝ, събрали се единъ до другъ, образували кржгъ, за да не проникне иай-малкъ вѣтрець, и, така

успѣли да запалятъ свѣщта на фенера, да дадатъ сигналъ и всички да се спасятъ. Ако скѣпите собствено то си спасение и щастие то на другитѣ, елате, казвамъ, да се сгруппираме въ едно, да образуваме братство, да заработимъ за Христа, да упазимъ искрата на вѣрата, която още има у насъ и да я разпалимъ въ сърдцата и души тѣ на всички. По това ще ни познаятъ, че сме ученици на Христа, ако сами свѣтимъ и другитѣ просвѣщаваме. Нашъ дългъ е да помагаме и на ближнитѣ въ тѣхнитѣ страдания и нещастия. Азъ не се съмнявамъ, че всички вие поотдѣлно помагате на тѣзи, които ви искатъ помощъ, но колкото много и да давате, все пакъ и най-голѣмата отдѣлна помощъ е нищо въ сравнение съ помощта, която ще дадатъ много хора наведнажъ. Ей тамъ онѣзи вадички могатъ ли по отдѣлно да каратъ тази голѣма воденица, ако не сж събрани въ едно? Ние не знаемъ, какво ни носи бъдещето. Може и ние единъ день да изпаднемъ въ тежко положение и да очакваме помощъ отъ други. Всѣки день може да паднемъ поради болестъ, нещастие и др. Трѣбва още сега да се свържемъ едни други въ името на Христа и да не оставаме никой да падне материално или по пѣтя на беззаконието. Когато туриститѣ се изкачватъ по високитѣ и пълни съ пропасти алпийски планини, тѣ здраво се завързватъ единъ други съ въже, та ако единъ падне, останалитѣ да го спасятъ. Да се свържемъ и ние въ едно братство и да подпомогнемъ съ общи усилия слабитѣ си членове и надвѣсенитѣ надъ пропастьтъ. Чухъ мнозина да казватъ, че въ селото ни нѣма бѣдни и че е излишно да се събиратъ помощи за такива. О,

колко би било добръ никога да нѣмаше бѣдни, болни и нуждающи се! Богъ да помогне, што всички да иматъ доволно и никой да не чувствува нужда отъ помощъ и състрадание! Ала сигурни ли сте въ това? Азъ петъ години живѣхъ въ града. Прѣзъ това врѣме стана само единъ пожаръ. Но колкото пѣти минахъ покрай помѣщенieto на пожарната команда, всѣки пѣтъ виждахъ пожарникаритѣ съ запрѣгнати коне, пълни бурета и помпи, готови всѣки мигъ да полетятъ и гасятъ пожаръ. . . . Дай Боже никога да не стане пожаръ, но случва се, става, и хората се готвятъ отдалечъ да гасятъ, на врѣме да се яватъ. Да се приготвимъ и ние да гасимъ огъня на страститѣ и пороцитѣ у себе си и другитѣ; да съберемъ срѣдства, па дано не става нужда да помагаме съ тѣхъ“. Въ този духъ говорихъ още и накрай помолехъ тѣзи, които приематъ прѣдложение то ми, да останатъ и се запишатъ за членове на християнското братство, началото на което се поставя днесъ. Всички присѣтствуващи се записаха и обѣщаха, че на слѣдвация недѣленъ день въ това врѣме, ще посѣтятъ първото събрание на Братството.

Въ това събрание, като обяснихъ повторно, че цѣльта на Братството е да просвѣщава членоветѣ си и другитѣ въ духа на Евангелието и наредбитѣ на родната Църква, както и да подпомага бѣднитѣ и нуждающитѣ се, посочихъ личнитѣ задължения на членоветѣ, които се състоятъ въ редовно посѣщаване богослужението и братственитѣ бесѣди, редовно плащане на членскитѣ вноски, проагитиране цѣлитѣ на Братството, привличане на други за членове, и, главно — единодушие, миръ и любовь меж-

ду членоветъ и послушание по отношение на съзътитъ, давани отъ духовния пастирь и ржководителъ на Братството. Въ края на събра- нието се избра касиеръ, който да прибира членскитъ вноски. Послед- нитъ не сж фиксирани, а всъки членъ самъ за себе си и споредъ състоянието си опрѣдѣля, какво да внася. Най-бѣднитъ записаха по петъ лева, други по 10 и 15, а има и 40 лв. мѣсечю. Тѣзи вноски се вписватъ отъ касиера въ специална тетрадка, която въ начало- то си съдържа списъка на члено- ветъ, а другитъ листа сж разрѣ- дѣлени на графи за по петъ годи- ни и за всъки членъ по отдѣлно. Братството ни нѣма председателъ и настоятелство; то има само рж- ководителъ-свещеникъ, касиеръ и членове. То нѣма и специаленъ уставъ. Поне до сега не се е по- чувствувало нужда отъ такъвъ. За въ бждеще, разбира се, ще се ржководимъ отъ общия уставъ, изпратенъ до всички свещеници. Освѣнъ книгата за членоветъ и членскитъ вноски имаме и една тетрадка-дневникъ, въ която впис- ваме наскратко всѣка бесѣда, гово- рена въ събраието, вписваме и общитъ рѣшения.

При братството уредихме биб- лиотека и грамотнитъ членове се ползуватъ отъ нея. Повечето отъ членоветъ получаватъ „Църковенъ вѣстникъ“, „Християнка“ и дѣцата на Братството — „Витлеемъ“. Брат- ственитъ събрация ставатъ редов- но всъки недѣля въ три часа по- диръ обѣдъ. Тѣ започватъ и свър- шватъ винаги съ молитви и цър- ковни пѣсни, Подиръ всѣка бесѣ да прочитамъ по единъ разказъ отъ „Христосъ чука“, или друга нѣкоя книга и слѣдъ това рази- скваме по него и изваждаме нрав- ственото приложение. Дѣцата на

Братството научиха всички пѣсни и молитви отъ литургията и при всѣко богослужение пѣятъ.

Братството сжществува вече шестъ мѣсеци. То сега има 75 ре- довни и ревностни членове безъ дѣцата. Имамъ всички основания да се надѣвамъ, че въ скоро врѣ- ме числото имъ ще се удвои. Въ такъвъ случай почти цѣлата ми енория ще образува братство.

За резултатитъ отъ дѣйността на братството още е рано да се говори. Тепърва ще има да се видятъ добритъ му плодове. За мене, обаче, едно е очевидно, че религиозното чувство се засили, богослужението се посѣшава пове- че, чувствува се благоуханието на Христовия духъ между членоветъ, загасналата искра на вѣрата въ Бога и любовята къмъ ближния се раз- пали и обѣщава да се разгори въ факелъ, който ще привлича всички, които търсятъ тихо пристанище за изморенитъ си души и спасение отъ буритъ на житейското море.

Лично азъ чувствувамъ неизка- зана радостъ отъ съзнанието, че успѣхъ да осжществя една мечта; да сплота около себе си, въ името на Христа, голѣма часть отъ паство- то си и, споредъ силитъ си, съ тѣхъ да станемъ строители на Божието царство тукъ на земята. Богъ знае, колко сж слаби силитъ ни и зато- ва досега не ни е изчратилъ изпи- тание въ видъ на разколебаване, унии или пѣхъ прогнѣйствие отъ страна на други хора.

Братството осмисля моя животъ. Чрѣзъ него изпълнявамъ пастир- ския си дългъ въ село. И ако пло- дѣветъ на Братството сж: миръ, лю- бовъ, радостъ, милосърдие, вѣра, знач., че ние сме на правъ пѣтъ и че Божието благословение е надъ насъ.

с. Кричимъ.

свещ. В. Л-въ.

Любомиръ Бобевски.

Богочовѣнка.

Ржцѣтъ Ти вързаха,
Учителю, вразитѣ
И плюха Те, ругаха
И блѣскаха въ гждитѣ!
Вѣнецъ Ти тръненъ свиха —
О, гавра не човѣшка
И царь Те прогласиха —
Царь земень — за посмѣшка!
Въ дѣсница озлобено
Ти сложиха трѣстика. . .

Прости имъ Ти смирено
Въ душата Си велика
И съ погледъ впить въ небето
Молитва въ мигъ отпрати
Що трогва ни сърцето
По чувства съ мисли здрави:
— Прости имъ... Тѣ не знаятъ.
Що вършатъ и невиджатъ
Слѣпци окати краятъ. . .
За туй грѣшатъ, обиждатъ!

ХЕРУВИМСКА ПЪСЕНЬ.

Отъ Д. С. Бортнянски

И - же хе - ру - ви - мы тай - но бра -

зю - ще, тай - но бра - зю - ще и живство -

ра - щей Трои - це три - сва - тю ю пѣснь при - пѣ -

ва - юще, три - сва - тю ю пѣснь при - пѣ - ва - юще,

всѣ ко-е нынѣ жи-тѣй-ско-е ѿ-ло-жимъ по-пе-

чѣ-нї-е ѿ-ло-жимъ по-пе-чѣ-нї-е. ѿ-мнѣ.

ѿ-кв-да ца-рѣ-вѣхъ по-дѣ-и-мемъ, ѿ-нгельски-ми не-

вѣ-ди-мо до-ру-но-сі-ма-чїи-ми ѿ-ли-лїи-а

ѿ-ли-лїи-а ѿ-ли-лїи-а ѿ-ли-лїи-а

Разпространявайте „Християнка“! Всѣкой нейнѣ абонатъ да запише още по два нови абоната!

Любомиръ Бобевски.

Монахиня.

Сърцето ми отдавна истина отъ
свѣта,
Далечъ е то отъ пжтя на всѣка
суета,
Отъ низость и събласти, що ши-
рятъ врѣдъ крила,
Далече отъ ония, съ опрѣскани
чела!

Невѣста съмъ Христова, Той миль
е мой женихъ,
Азъ влюбена съмъ въ Него, и въ
въ погледа Му тихъ,
Въ живота Му примѣренъ, въ прѣ-
мждритѣ слова,
Въ вѣнеца, що краше страдална
Му глава!

Вѣнчана съмъ за Него на вѣки —
тукъ и тамъ,
Той всичко е за мене — цѣль, вѣра,
Божи храмъ,
Прѣдъ Него азъ се кланямъ и въ
Него вѣрвамъ азъ,
Той чистъ е катъ росата и скжпъ
е катъ елмазъ.

Неправдитѣ въ живота, които всѣки
мигъ
Убиватъ вѣра света, подема ни
великъ,
Посочи ми тя пжтя, огрѣнъ, ши-
рокъ и правъ,
Кали ми тя сърцето, кали духътъ
ми здравъ.

Въ килията самотна не съмъ са-
мичка днесъ,
Азъ Словото прочитамъ, изгон-
вамъ всѣки бѣсъ
И всѣкаква заблуда, що въ мене
се гнѣзди,
Живота, що ме тласка къмъ сълзи
и бѣди...

Съсь Словото азъ лѣгамъ — съ же-
ниха си — Христа,
Комуто сложихъ вече живота си,
честа,
Все Него виждамъ врѣдомъ —
Христось е все прѣдъ менъ,
Той свѣтлина е, сила, въздухъ,
душа и блѣнъ...

Въ сърцето си Го нося, изцѣло ме
владѣй,
Той всичко е за мене, Той слънце
е, що грѣй,
Що топли и размръзва духътъ
вдървенъ отъ студъ,
Дѣте съмъ катъ при майка азъ въ
Неговия skutъ!

Събудя ли се сутринъ, ликътъ Му
кроткъ, чистъ
Цѣлувамъ азъ и слушамъ гласътъ
Му тихъ, сребристъ:
— Невѣсто моя, днеска върви по
тоя пжтя,
Той истински и правъ е, сочи го
на свѣтъ!

Сама избра ме, жено, ти моя си
жена,
Бжди далечъ отъ страсти, отъ
плътъ и отъ злина,
Въ тебъ вѣрата къмъ Мене да
крѣпне день и ноцъ,
Азъ твоя съмъ закрила, твой щитъ
съмъ, мечъ и Вождъ.

Денемъ въ свѣта се лутай и прѣс-
кай знане, свѣсть,
Между женитѣ слаби, гони за-
блуда-бѣсъ
Изъ тѣхнитѣ душици, потънали
срѣдъ мракъ,
И въ Мойто свето име бжди на
злото врагъ!...

Камбаната щомъ звънне, щомъ
сипне се зора,
Нощта прѣвали — иде, задъ гж-
тата гора,
Азъ ставамъ отъ постеля и Тебъ,
Женихо мой,
Азъ слава и възпѣвамъ и търся
въ Тебъ покой!

Подъ черната тазъ дреха, подъ
бѣлия тозъ кръстъ,
Сърцето си азъ пазя отъ злоба и
отъ мъсть,
Отъ грѣхъ, що ни погубва и пра-
ща въ тъмни адъ,
Чрѣзъ тѣхъ се азъ прѣдпазвамъ
отъ подлость и развратъ.

И отъ измама грозна, отъ низость,
низка страсть,
Чрѣзъ Словото Ти, Боже, чрѣзъ
Твоя властенъ гласъ
Крилѣ растатъ ми, сѣщамъ, що
носятъ ме весденъ
Къмъ Тебъ, Исусе сладки — къмъ
твоя златенъ блѣнъ!

Подпора Си за мене, Ти мой си
здравъ покровъ,
Азъ трепкамъ и замирамъ отъ чув-
ства и любовъ
Къмъ Тебъ, велики Боже, що
прати Своя Синъ
Срѣдъ присмѣхи смъртъта Си да
найде тукъ единъ!

На болнитѣ утѣха да бжда азъ и
тукъ
Съ ухо си да се вслушвамъ въвъ
всѣки тѣхенъ звукъ,
На гладнитѣ да давамъ духовния
Ти хлѣбъ
И свѣтлина да прѣскамъ прѣдъ
всѣки умственъ слѣпъ!

Въ затворитѣ ще ида и найда ли
жена,
Ще рухна за духътъ ѝ затворната
стѣна,

Веригитѣ ще смъкна отъ нейната
душа,
Чрѣзъ покаяне, нея съ обвѣра
ще теша!

Сираци, дѣто найда, подъ моето
крило
Ще ги подсланямъ, пазя отъ всѣка
буря, зло
И майка ще имъ бжда, на мойта
нѣжна грждъ
Ще ги притискамъ, топля, отъ
студъ да не умратъ!

На клетитѣ вдовици — дѣ срѣщна
ги на врѣдъ,
Сестра ще бжда мила, прѣданна
въ тоя свѣтъ,
И сълзитѣ имъ жешки ще трия
съ грижа азъ,
Ще имъ помагамъ, Татко, тукъ
всѣки день и часъ!

За старцитѣ немощни, остали безъ
приютъ,
Що гладни лѣгатъ, ставатъ, но
зъзнатъ въ зименъ студъ,
Ще се погрижа срѣчно, чрѣзъ
топличко лѣгло
Да облегча, ще гледамъ, азъ тѣх-
ното телло!

На просяцитѣ, дѣто протѣгатъ ни
рждѣ
И милость искатъ скждна отъ на-
шето сърце,
Послѣдната си риза, азъ, Боже,
ще имъ дамъ,
Чрѣзъ тѣхъ на Тебъ го давамъ —
това добрѣ го знамъ!

А глухитѣ и слѣпи, а всѣки нѣмъ
и хромъ
Ще вода азъ, Исусе, при Тебъ —
въвъ Твоя домъ,
Дѣ всичко тѣ ще видятъ, ще чуютъ,
разбератъ,
Защото Ти животъ Си и Истина
въ свѣтътъ!

Чръзъ Тебе да живѣя, чръзъ Тебе	Къмъ Тебе да обръщамъ кающитѣ
— Отче благъ,	сърца,
Та въ пжтя Ти да кретамъ, отпоръ	Та въ Царството да влѣзатъ катъ
на всѣки врагъ,	сжщински дѣца!
Що гони Те, прѣслѣдва, да дамъ,	И днитѣ си да свърша въвъ Твое
да го сломя,	име азъ,
И да убия въ него ехидната	Това желая, чуй ми, Исусе, моя
змия!	гласъ!

„ДОСТОЙНО ЕСТЬ.“

Тв. скоро

Киевски напѣвъ.

ДО - СТОЙ - НО ЁСТЬ ІА - КШ ВО ІС - - ТИ -

НУ БЛА - ЖИ - ТИ ТѢ БО - ГО - РО - ДИ - ЦУ, ПРИ - СНО -

БЛА - ЖЕН - НУ - Ю И ПРЕ - НЕ - ПО - РОЧ - - НУ - Ю

И МА - ТЕРЬ БО - ГА НА - - ШЕ - ГШ, ЧЕСТ - НѢЙ - ШУ - Ю

ХЕ-РУ-ВИМЪ И СЛАВ-НѢИ-ШУ - Ю БЕЗЪ СРАВ-НѢ-

НІ-А СЕ-РА-ФІМЪ БЕЗЪ ИС-ТАБЪ - НІ-А

БО-ГА ГЛѢ-ВА РОЖД - ШУ - Ю, СЪ-ЩУ - Ю БО-ГО -

РО - ДИ-ЦУ ТА ВЕ-ЛИ - ЧѢ-ЕМЪ ВЕ-ЛИ-ЧѢ - ЕМЪ.

Признанието на разбойника.

Прѣди двѣ години слушахъ този разказъ, но той е дълбоко запечатанъ въ моята душа. Азъ не мога тъй сполучливо да прѣдамъ този трогателенъ случай отъ живота на единъ държавенъ чиновникъ. Комуто съмъ го разказвалъ, изслушвалъ го е съ просълзени очи. Нѣщо прѣди 5—6 години то-

зи чиновникъ получилъ едно писмо безъ подписъ съ слѣдното съдържание и редъ. „Не се старайте да дирите кой съмъ. — Това нѣма да постигнете никога. Азъ съмъ прѣстѣпникъ и убиецъ. Това говоря по съвѣсть, И у мене — прѣстѣпника, все има макаръ и капка съвѣсть. Та кждѣ ли ще ме

търсите, когато и азъ самъ не зная какво да правя. Кждѣ да отида: Дали въ далеченъ нѣкой монастиръ да измолвамъ грѣховетѣ си? Или ако съвѣстѣта ме измъчва повече, може да се прѣдамъ въ ржцѣтѣ на правосъдието... Но прѣди да умра, така или иначе, азъ искамъ да поговоря съ васъ... Повтарямъ, вий ме не знаете, но азъ много добрѣ ви зная.

Знаете ли колко пжти трѣбваше да бждете убитъ... Сега за мене е безразлично. Азъ искамъ да кажа, че бѣхъ единъ отъ онѣзи, които трѣбваше да турятъ ржка на васъ. Но Господь не ме допустна. Не ме допустна Той да извърша още едно прѣстѣпление. Да убия беззащитни дѣца... Ще ме разберете ли? Не зная. Но човѣшката душа, тази Божия искра, у всѣка разбойникъ се крие нѣгдѣ дълбоко. Много дълбоко. И по нѣкога съвсѣмъ неочаквано излиза на лице... Какъ тъй...? Защо именно въ тази минута? Не е наша работа. Тѣй нарежда волята Божия...

Сега ми позволете да ви разкажа, какво съмъ прѣживѣлъ като убиецъ, и какъ Богъ ми задържа ржката въ случая, който ще ви опиша.

Миналата година прѣзъ лѣтото се качихъ на парахода, който отиваше за г. К., гдѣто се струпватъ много богомолци. Па и наши братя... има доста... Въ монастиря хранятъ безплатно. А за ношуване лѣтно врѣме е лесно, — Всѣкждѣ може. Па и тукъ лесно можеше да се изкара — да се краде...

Вървя изъ пжтя. Гледамъ на една врата написано: „Еди кой сждебенъ слѣдователъ“. Щастлива мисль ми мина прѣзъ ума. Ще влѣза тукъ. Ако ме срѣщне нѣкой, ще се присторя, че влизамъ за рабо-

та. Ако не — още подобрѣ... Никой ме не срѣщна. Свободно влѣзохъ. Скрихъ се задъ закаченитѣ дрехи, слѣдъ като огледахъ прозореца, изъ който въ краенъ случай мога да избѣгамъ. Стоя скритъ задъ дрехитѣ. За да не ми се виждатъ краката, спуснахъ една дълга дреха надолу. Въ това врѣме изъ другата стая се зададе една не толкова едра, хубавица жена съ дѣте на ржцѣ. Тя остави дѣтето и запали ламбата. Гледамъ. — Тази е домакинята и си мисля. Тѣзи хора нешатъ да сж заможни, шомъ нѣматъ слугиня. Хвана ме ядъ. За нищо и никакво, за тѣзи дрехи не си струва да си кървави човѣкъ ржцѣтѣ. Азъ стоя и гледамъ да не се помръдна. Тя изнесе ламбата въ другата стая. Вратата остави отворена, та въ стаята, гдѣто бѣхъ азъ свѣтѣше. Тя тури ламбата на масата и повика дѣцата да учатъ уроцитѣ си. На едно прочете. На друго продиктува. Послѣ приспа малкото. Тури го на леглото и принесе се да шие на машината. Като провѣри дали сж си научили уроцитѣ, тя посвѣтѣва дѣцата да се прѣкръстятъ, да кажатъ „лека нощъ“ и си легнатъ. А на голѣмото си дѣте каза: „Ти още не си решилъ задачитѣ, дай си книгата. Тя е въ другата стая на масата“.

Дойде десетгодишното дѣте въ стаята. Кой знае, дали азъ нѣщо помръднахъ, или ангелъ Божий му пошепна, то веднага се дръпна назадъ и извика: „мамо, страхъ ме е, тамъ има нѣкой!...“

„Кой може да бжде тамъ“, каза спокойно тя и стана сама та му донесе книгата, като замина покрай мене. Седна тя и започна да обяснява на момчето, че то трѣбва да се страхува да прави лошо: Да се бои отъ грѣха. А шомъ душата

му е чиста отъ грѣхъ, нѣма отъ що да се страхува...

Ами, ако има нѣкой разбойникъ, който се е родилъ разбойникъ?

Тя започна сериозно да разговаря съ него, като съ възрастень, че такива разбойници нѣма. Господъ ги не създава. Ако има лоши хора, то сж виновни не тѣ, но тѣзи, що сж ги възпитали. Ако на тѣзи лоши хора бѣше се обяснило още отъ малки, що е лошо и що добро, тѣ не биха станали такива лоши...

Тѣзи нейни думи ме трогнаха... Припомнихъ си моето дѣтинство. Спомнихъ си прѣживѣното минало, когато азъ никога, отъ никого не чухъ ни дума за прощаване на чуждитѣ грѣшки. Нито една добра дума и любовна обноска.

Смѣшно е да кажа, но тѣзи думи ме разплакаха.

Отиде да спи и голѣмото дѣте. Скоро ще легне и тя, мисля си азъ. И тогава ще си отида, безъ да ме забѣлѣжи нѣкой.

Но тя не легна скоро. Тя още дълго врѣме висѣ надъ машината. Шиеше дрехи, навѣрно чужди, за да изкара нѣкой пара за подѣржка на своето сѣмейство.

По едно врѣме тя духна ламбата и си легна. Всичко утихна. Азъ можехъ сега свободно, безъ да убивамъ нѣкого, да събера закаченитѣ дрехи и да си отида. Но нѣ каква велика сила — силата на майчината любовь къмъ дѣцата, за които тя се труди, като ги учи, че хората ставатъ лоши не сами по себе си, но по силата на обстоятелствата, тази сила ме застави нищо да не побудвамъ въ тази къща.

Минаха се нѣколко мѣсеца. Менъ се падна, като разбойникъ, пакъ да се видя съ тѣзи, които мислѣхъ

да ги убия и не ги убихъ. Сега азъ вече влизахъ въ познатъ дворъ. На отворения прозорець стои познатата мене госпожа съ друга своя приятелка. Пиятъ кафе.

Гостенката каза: „Вижте единъ скитникъ ходи изъ двора ви, нѣма ли да открадне нѣщо?“

„Какво, ще открадне?“ и като погледна на прозореца запита: „Какво, приятелю?“

Тази дума „приятелю“, като че ме удари въ главата.

Отивамъ, като убиецъ, да видя мѣстото, гдѣто азъ можахъ да убия жена и дѣца и не ги убихъ и ето тѣ ме срѣщатъ съ думата „приятелю“.

„Вода ми се пие“, казахъ азъ.

— „На ти малко млѣко и хлѣбъ, седни тукъ, та си поотдѣхни и си хапни“, ми каза госпожата, като ми подаде паничка млѣко и бѣлъ хлѣбъ. Пари нѣмамъ да му дамъ, баримъ малко хлѣбець му дадохъ, каза тя къмъ гостенката си.

Седнахъ азъ. Свалихъ си шапката и започнахъ да пия млѣко. Но очитѣ си отъ нея не е отъмѣстихъ.

„Не зная какво ще се прави, продѣлжаваше тя. Много пари прѣснахме слѣдъ болестъта на мжжа...“

— „Но той сега добръ ли е, поправи ли се?“

— „Какъ. Да се поправи ли? Боленъ е, но отиде на разслѣдане... Моли прѣседателя да прати другъ вмѣсто него, а той гонагрубилъ: „Ако не искашъ да работишъ, дай си оставката, на силаникой не те задържа. Цѣли два мѣсеца ти нищо не работи, други работиха вмѣсто тебе...“

— „Ами виноватъ ли е той за това? Нимѣ той е искалъ да се разболѣе.“

— „А сега какъ е? Доктора какво казва?“

— „Какво ли казва? Съвѣтва го да се пази, да се не простуди отново и да иска смѣна нѣкъдѣ, гдѣто е по-топло.“

Тя заплака и казваше на гостенката си: „Охтика ще го хване, започна да храчи кръвъ... Какво ли ще правя съ тѣзи дребни дѣца, ако умрѣ... Сега горѣ-долу се поминаваме. Отъ малката заплата, която му плащатъ, азъ шия по цѣлинощи чужди дрехи, искарваме...“

Замислиха се и двѣтъ... Сълзи течеха изъ очитѣ на тази, която щѣхъ да убивамъ и ограбвамъ. — Опитайте се нѣкакъ дано го смѣнятъ.

— Кждѣ да тропаме? Кого да молимъ, нѣмаме нийдѣ никого! Този ли да молимъ, посочи тя къмъ мене. Нѣма... той така ще си умрѣ, клѣтника.

Гостенката ѝ взема сбогомъ и си отиде. Благодарихъ ѝ и азъ и си излѣзохъ, но сълзитѣ на тази клетка жена не ми даватъ спокойствие ни деня ни ноця. Намислихъ да се опитамъ да ѝ помогна и рѣшихъ да ви напиша това писмо. Може да проникнатъ думитѣ на разбойника до вашето честно сърдце... Направете справка. Повикайте тази госпожа и я разпитайте. Нека тя

потвърди говорила ли е на дѣцата туй, що азъ слушахъ, скритъ задъ дрехитѣ прѣзъ ноцѣта и ще видите, че азъ ви излагамъ нѣщо истинно и моля да смѣните болния мжжъ на тази клѣтница другадѣ.“

Писмото било безъ подписъ. Но името на слѣдователя било означено. Чиновникътъ, щомъ го получилъ, прочелъ го на господаря, който далъ нѣколко стотинъ лева. И чиновника прибавилъ отъ себе си. Пратили ги на прѣдседателя на сѣда, да повика тази госпожа и ѝ разкаже съдържанието на писмото. Когато дошло до тамъ, гдѣто дѣтето извикало: „Мамо, страхъ ме е: има нѣкой тукъ“, и когато тя разбрала, че разбойникътъ чакалъ да заспятъ и ги заколи, станало ѝ лошо и тя паднала въ не-свѣсть...

Свѣстили я... Тя си отишла и благодарила Богу, за гдѣто я избавилъ, заедно съ дѣцата ѝ, отъ ржцѣтъ на разбойника...

Слѣдъ малко мжжа ѝ билъ смѣненъ на по-добро мѣсто, гдѣто той и до сега служи. Жена му отишла да благодари на чиновника, а той ѝ казалъ: „Азъ нищо не направихъ за васъ... разбойника е причината за вашето смѣнение“.

Майката мащеха.

(Разказъ).

Хелла бѣше едва дванзесетъ години, когато баша ѝ повторно се ожени. Г-нъ Дюмонъ много обичаше дъщеря си, но понеже имаше още едно десетгодишно момиченце, едно момче на 8 години и една голѣма търговия, невъзможно му бѣше да изпълнява всичко. Г-ца Фодшеръ, висока, четириде-

сетъ годишна жена, дѣятелна, учена, свикнала много съ търговската работа, му се стори именно жената, която достойно можеше да му помогне, за да си постигне цѣлѣта: Г-нъ Дюмонъ искаше да стане много богатъ и мислѣше, че само за това бѣше дошелъ на свѣта.

Хелла още оплакваше милата си

майка, когато баща ѝ съобщи, че г-ца Федшеръ ще замъсти умрѣлата. Колкото и да се мъчеше да примири тжгата си, тя не издаде прѣдъ слугитѣ, че не би могла да живѣе съ мащеха, още повече като нейната, жена буйна и строга. Още въ деньтъ на сватбата г-жа Дюмонъ узна разположението на дъщерята къмъ нея, и прѣдсказаха на бѣзната Хелла безконечни нещастия. Лошитѣ слуги, а често и най-добритѣ, не желаятъ повторно оженване на господаритѣ си, защото, въ такъвъ случай, не биха могли да господствувать въ къщи. Затова тѣ отрано се опитватъ да всѣватъ въ крѣхкитѣ натжжени души на останалитѣ сирачета, — умраза къмъ бждещата майка мащеха, умраза, която тѣ инстинктивно чувствувать. Затова и дѣцата, които биха искали щастливо да прѣживѣять въ подобенъ случай, трѣбва на всѣка цѣна да отбѣгватъ да слушать такива съвѣти и да се оплакватъ отъ мащехата или бащата, прѣдъ когото и да било.

Още сугринѣта отъ стѣпането въ къщи, г-жа Дюмонъ, остави Хелла отъ училище, закачи снопъ ключове на колана ѝ, и каза: „ще искамъ да те науча на домакинство. Подъ мое нареждане ще бдишъ за всичко. Искамъ всичко да бжде подъ ключъ: ще теглишъ месото за всѣко едно ядене; самти ще слизашъ въ мазата, ти ще изваждашъ бѣлото за масата и кърти за кyxнята; ще ми давашъ смѣтка за всичко. Сутринъ ще придружавашъ слугинята на пазаръ; ще имашъ тефтерче и мотивъ, гдѣто отъ по-рано ще си записвашъ каквото ще купишъ, а тамъ ще прибавишъ само цѣната му. Като се върнешъ, ще събудишъ сестра си и я изпратишъ за училище,

слѣдъ което ще бдишъ за обѣда и вечерята, които, ако не бждатъ много изтънчени, да сж поне добрѣ сготвени. Слѣдъ обѣда имашъ доста врѣме за почивка и ржкодѣлие до шесть часа, когато сестра ти се връща отъ училище. Тогава ще я подготвишъ въ уроцитѣ ѝ, а малкия си братъ въ упражненията му. Въ осемъ часа ще туришъ дѣцата въ легло, слѣлъ което ще дойдешъ въ салона, гдѣто г-ца Терисъ ще те очаква и прѣподава уроци по граматика и аритметика, и по-сетнѣ по география и история, ако, разбира се, ти заслужиавашъ това. Ще си лѣгашъ въ десетъ часа и ще ставашъ въ шесть. Осемъ часа съчъ е много, но азъ не съмъ вискателна. Всѣки петнадесетъ дена ще отивашъ въ църква и всѣка седмица ще излизашъ съ мене и баща си на разходка. Дѣцата ще отиватъ съ учителитѣ си.

Хелла изтрѣпна! Този животъ пѣленъ съ работа, безъ почивка, изтъкваше прѣдъ нея — жалкъ, невъвозможенъ! Г-жа Дюмонъ не приемаше възражения. Еднажъ говорила, нѣмаше друго, освѣнъ да се изпълнява. Хелла изпълняваше, разбира се, но, — съ тжга и отчаяние. Тя бѣше много нещастна.

Единъ недѣленъ денъ въ църква, тя обмисляше и оплакваше своя печаленъ, безугѣшенъ животъ, когато едитъ благороденъ свещеникъ се покачи на амвона и почна съ думитѣ: „Елате при мене вий всички, които сте угнетени и наскърбени, и азъ ще ви утѣша“. Той разви тѣй хубаво тази сладка мисълъ, която се отнасяше до всички страждущи и доказа, че и най-тежката и най-отвратителна работа, извършена за Бога и прѣдъ видъ Него, става дѣйствиелно

приятна за истинския християнинъ. Той описа живота на „братята“ въ религиознитѣ училища, животъ мраченъ, отблъснатъ, които доброволно се прѣдаватъ цѣли за благото на другитѣ, — безъ да се надѣватъ, за признателенъ погледъ, или подкрѣпителна дума, отъ тѣзи, за които тѣ сж се отдали. Той говори сжщо за тѣзи „братя“, които сж пожертвували живота си и поели тежкитѣ и ужасни грижи — да отгледватъ лудитѣ. Тѣзи хора, които сж могли да бждатъ отлични военни, оратори и какви ли не свѣтски хора, сж си наложили най-тежкитѣ длѣжности безъ друга цѣль, — освѣнъ тая, да спечелятъ царството небесно, правейки добрини. Тѣ биха могли да блестятъ, а живѣятъ непознати никому. Но Богъ ги вижда, чува ги и небето е въ душата имъ.

Хелла слушаше съ внимание. До като светия старецъ говорѣше, воала, който покриваше нейната душа, като че ли се разбули. Тя се чувствуваше нещастна, но не и виновна, а сега се почувствува виновна, и силно повѣрва, че би могла да бжде щастлива. Какво трѣбваше да прави? — Да работи

само „за Бога и Него да има прѣдъ видъ“, съ удоволствие да прави това, което по-рано правѣше съ отвращение. Хелла взема това рѣшение. Още вечеръта тя излѣзе съ родителитѣ си, помжчи се да се развесели и сполучи. Сутринтъта се събуди доволна и извърши всичко съ насладъ. Когато въ послѣдствие, отново я обземаше досада, тя издигаше сърцето си къмъ Бога, и се чувствуваше като подкрѣпена отъ една могща ржка, чувствуваше присъствието на Великия учителъ, и щастиего полегка, легка озаряваше нейната млада душа.

Наскоро тя стана съвсѣмъ щастлива. Г-жа Дюмонъ казваше: „мойта Хелла е сжщински ангелъ, никога за нищо нѣмамъ да я гълча.

Татко ѝ я обожава. Братчето ѝ и сестра ѝ я уважаватъ“. Живота ѝ, обаче, бѣше сжщия. — сжщото това продължение отъ тежки длѣжности, които ѝ се виждаха тъй неизпълнени! Какво имаше измѣнено? — Сърцето! Хелла се бѣше силно привързала къмъ молитвата. Господъ бѣше съ нея.

*Прѣведено отъ френски —
абонатка на „Християнка“.*

Чия ржка е най-силна.

Това се случи прѣзъ врѣме на всесвѣтската война, тогава когато цѣлия свѣтъ бѣше пламналъ въвъ огънь. Ние се бѣхме събрали една вечеръ у единъ нашъ приятелъ. Разгвѣряхме се върху съврѣменнитѣ събития и очаквахме новини отъ бойното поле. Чувахме се, че нашитѣ побѣждаватъ, ала въ всѣки случай искахме да знаемъ нѣщо по-подробно и по-точно: неизвѣстността ни измжчваше.

Единъ отъ нашитѣ другари, който вземаше слабо участие въ разговора, се намѣси най-сетнѣ.

— Да имамъ силна ржка, бихъ я наложилъ днесъ надъ обстоятелствата, за да турна край на тѣзи кръвопролития, въ които е потънала цѣлата цивилизована частъ отъ човѣчеството, и сѣмъ увѣренъ, че бихъ сторилъ най-голъмото добро въ свѣта.

— Разгеле, се обади другъ отъ

събеседниците, — понеже става дума за силна ржка, интересно е, наистина, да се знае, чия ржка е най-силна въ този свѣтъ.

— Божията, се обади единъ.

— Не, да оставимъ днесъ Бога. Да го не мѣсимъ въ нашитѣ работи въ тѣзи врѣмена, когато сме Го забравили. Азъ питамъ, чия човѣшка ржка може да бжде най силна ?

И се подкачи разговоръ по този въпросъ. Едни казваха, че царската ржка е най-силна, други говорѣха, че е ржката на юнацитѣ, трети мждруваха, че силата била въ богатството, въ златото, въ влиянието, въ положението, въ дарбитѣ, въ ума и пр. и пр.

Най-послѣ се намѣри единъ повъзрастенъ, и всички наостриха уши да го слушатъ, защото знаеха, че той говори съ притчи и прикрито.

Като става дума чия ржка е най-силна, дойде ми на умъ единъ разказъ, който съмъ слушалъ много отдавна. Този разказъ има нѣщо общо съ въпроса, по който говоримъ, и не е злѣ да си го припомниме, особено днесъ, когато има нужда отъ такива разкази. Я си прѣдставете, колко сѣмейства има останали безъ помощъ, безъ храна, безъ топливо и безъ близки, майка безъ синове, дѣца безъ бащи, сиромашкини безъ облѣкло. Разказвачтъ продължи: Събитieto станало въ Индия, не помня въ кой градъ и въ кой вѣкъ. Имало въ една скала пещера, която се затварѣла съ силни желѣзни врата, и никой не можалъ да ги отвори. Въ пещерата се намирало голѣмо богатство, но, за да се вземало, трѣбвало да се отвори вратата, а за това се искало здрава, яка ржка. Около вратата се навъртали пос-

тоянно бѣдни, отритнати клетници, които нѣмало отъ кждѣ да взематъ залькъ хлѣбъ да си подкрѣпятъ живота и гинѣли отъ гладъ. Тѣ очаквали, дано дойде нѣкой да отвори вратата, та и те, да се възползуватъ отъ богатството.

Тръгнаха да опитватъ силитѣ си всички юнаци, ала вратата не се отварѣла. Дошли царе отъ далечни страни, довели съ себе си чужтовни герои да разчупятъ вратата, събрали се прѣдъ пещерата всички, които се мислили силни, всички, богати, знатни, които владѣли властъ, сила, богатство, ала вратата не могла да се поклати. Бѣднитѣ, злочеститѣ чакали, да се отвори вратата и гинѣли отъ гладъ.

Въ това врѣме се задала една старица, слаба, немоцна и насочила стѣпкитѣ си къмъ желѣзнитѣ врата, край която се били събрали силнитѣ. Всички изпогледнали старицата и си помислили горделиво у себе си: — Ние, силнитѣ, мощнитѣ на този свѣтъ не можаме да сторимъ нищо на тази врата, че тази ли баба, която вече мерише на прѣстъ, е дошла тукъ да се мѣри съ насъ, за да отвори вратата.

Старицата изгледала всички и стрѣлнала погледъ къмъ нещастнитѣ бѣдни. Сърцето ѝ се свило отъ жалъ къмъ тѣхъ.

Тя имала у себе си нѣколко дребни парици, извадила ги и ги раздала на бѣднитѣ. И о, чудо! Въ сжщото врѣме се подала надъ желѣзнитѣ врата една голѣма ржка — Божията ржка — и вратата се отворила минутно... Сега чакъ разбрали, че не е силна ржката на силния, а на милостивия... Най-силна е онази ржка, която дава милостиня: тя отворила желѣзнитѣ врата. Щомъ се прострѣла

къмъ несчастнитѣ, вратата се отворила. Ржката на милостивия отвара не само желѣзни врата, тя отвара и вратата на рая...

Не ржкѣтъ на царетѣ, на героитѣ, на юнацитѣ отвориха желѣзната врата, а ржката на една бабичка, която бѣше прострена къмъ бѣднитѣ.

Прѣдъ отвореното сърдце за

несчастнитѣ никоя сила не може да се противи.

Всички разбрахме, че не е силата у мускулитѣ, а въ сърцето.

Който има милостиво сърце, владѣе силата.

Иисусъ избра за свои ученици не силнитѣ отъ този миръ, а хора съ добри сърдца, и съ тѣхъ побѣди свѣта.

Б. Р. Р.

Славата Божия.

Величествено *А. Бейховенъ*

f Не - бе - то нѣ - е на Бо - га хва -

f ле - не, раз - на - ся и - ме - то Му

pp вѣдѣ; мо - ре - та су - ша То сла - вѣтъ съсѣ

f нѣ - не; вѣтъ нѣ - ни - то - хи - я За - вѣти! Кой

ff *plano*

Какъ възмѣ възъ ду-тъ безъ-брой-ки и
 възмѣ възъ зду-тъ безъ-брой-ки и

во-ди? а ели-це то? какъ изъ гер-
 сесе.

тои ге-рой, изъ-вер-да да гъи нагъ по-
 f хоръ. f хоръ.

ро-ди съ-чел-ка въ по-ме-да гъи-
 сесе. сесе.

божь? съ-чел-ка въ по-ме-да гъи-божь,
 оит. ит.

О, чуйте, вижте наврѣдъ чудесата,
 Що Богъ въ природата твори, —
 Не ви ли казва туй ясно въ сър-
 цата
 Че мъдрость, редъ и мощъ цари?

Безчувственъ кой би погледналь на
 твари,
 Кой Бога въ тѣхъ не би видѣль? —
 Хвалете Бога съ гусли и цафари,
 Отдайте му духъ закупнѣль! (2)

Възпѣйте Бога.

Умѣрено

Възпѣйте Бога нши нб емо Богу слава е слава
 слава слава Богу та та слава слава слава слава
 слава слава слава слава слава слава слава слава

2. Хвалете Бога. Раби Господни, хвалете Бога. Помнете що е за насъ Той направилъ. На кръста бѣ разпнатъ. На кръста бѣ разпнатъ.
3. Великъ е Богъ нашъ. Великъ е Богъ нашъ. Име Му свето. И цѣлиятъ свѣтъ е Негово дѣло. Слава Му голѣма. Слава Му голѣма.
4. Молитва Богу, молитва Силна — благоговѣйна. Името Му непрѣстанно зовете. Той казва и става; казва Той и става.
5. Хвалете Бога. Пѣйте Му хвала съсъ радостенъ хоръ. И наскоро ще чуе Той гласа ви. Ще Ви помилва, ще Ви помилва.
6. Изповѣдвамъ се. Изповѣдвамъ се прѣдъ Тебе, Боже, на праведнитѣ въвъ събранието. Сърдце мий готово. Сърдце мий готово.

Често да хвалимъ Бога.

умбрено Solo

Музикална партитура за глас и клавир. Текстът е: Не-бо-склонъ свѣ-тъль синъ кол-ко звез-ди бро-ишь? Ахъ, безъ брой! И тол-козъ да въз-пѣ-ем Гос-по-да.

2. Широки океанъ, Колко капки имашъ? — Ахъ, безъ брой! — И толкозъ да възпѣемъ Господа.	4. Свѣтлина слънчева, Колко искри имашъ? — Ахъ, безъ брой! — И толкозъ да възпѣемъ Господа.
3. Зелена горице, Колко листа броишь? — Ахъ, безъ брой! — И толкозъ да възпѣемъ Господа.	5. Безкрайна вѣчносте, Колко часа имашъ? — Ахъ, безъ брой! — И толкозъ да възпѣемъ Господа.

Др. Иличъ.

Осанна!

I.

Настана великолѣпно утро. Въздухътъ бѣ чистъ и прозраченъ като очитъ на младенецъ. Утринното слънце щедро лѣеше своитѣ лъчи и си играеше съ златнитѣ глави на давидовия храмъ. Цѣлата маслинена планина бѣ залъча отъ слънцето и нейнитѣ очертания се губѣха въ прозрачната синева. Струваше се човѣку като че ли цѣлия Иерусалимъ заедно съ хълмоветъ, покрити съ палмова гора и околнитѣ долини се къпятъ въ си-

невата на свѣжия пролѣтенъ въздухъ.

Надъ широкитѣ площади и тѣсни улици се носѣше шумъ отъ звънки дѣтски гласове. Сегизь-тогизь тѣхния чистъ смѣхъ се придружаваше отъ радостни възторжени викове. А въ небеснитѣ висини се рѣяха цѣли орляци въздушни пѣвци, които като че ли се присъединяваха къмъ радостта на дѣцата, желаейки да извикатъ къмъ живота и далечното небе.

Тѣснитѣ криви улици на дрез-

ния градъ бѣха задрѣстени отъ тѣлпи народъ въ най-разнообразни костюми, Пѣстротата и оргиналността на дрехитѣ показва, че тукъ сж се събрали разни народи отъ разни мѣста. Въ неясниятъ шумъ отъ врѣме на врѣме се сващаха отдѣлни звукове отъ разнообразнитѣ нарѣчия на Истока. И неволно си спомня човѣкъ за древната история, когато хората, неразбиращи се помежду си, се разиждатъ по разни страни отъ незавършената Вавилонска кула...

Отъ далечни земи се е събралъ тука народъ. Събралъ се е да срѣщне и прѣкара приближаващата Пасха. Иерусалимци посрѣщаха привѣтливо своитѣ гости, поканваха уморенитѣ пѣтници въ своитѣ домове или пѣкъ отиваха заедно съ тѣхъ въ синагогитѣ. И въпрѣки че по него врѣме въ града имаше четиристотинъ и осемдесетъ синаноги, въ тѣхъ неможеха да се побератъ всички желяючи да възнесатъ своитѣ молитви на Адоная.

Въ религиозенъ екстазъ и прѣдугаждайки сладостта на очакванитѣ дни на „опрѣсноцитѣ“, угнетения народъ като че ли бѣ забравилъ врѣменно всемогѣществото на римския орелъ, което тежеше надъ него, и се радваше на нѣщо, като че ли бѣха се върнали наново днитѣ на Макавентѣ.

На единъ кръстопѣтъ се чувахе молитва — това е фарисей, облеченъ въ широки дрехи, който се моли съ високъ гласъ. Той нарочно се е спрѣлъ тукъ, за да обърне вниманието на народа. Изъ храма на Давида се разнасяше пѣене на псалми . . . И като че ли цѣлия Иерусалимъ се е обърналъ въ молитва . . . Фарисеятъ повървѣ малко по-нататѣкъ и ка-

то се спрѣ на слѣдващия жгълъ, дигна очи къмъ небето, скрѣсти рѣцѣ на гърди и почна да се моли още по-високо, защото тукъ тѣлпата бѣше още по-гѣста и говора ѣ още по-силенъ.

Отдалечинитѣ отъ центъра улици, които сж населени само съ бѣдняци, въ този день бѣха съвсѣмъ пусти. Всички възрастни бѣха се натрупали по площадитѣ или у входоветѣ на храмоветѣ. Само дѣцата оживяваха улицитѣ на тѣзи отдалечени отъ сионския дворецъ квартали. Но и момичета и момчета бързо минаваха улицитѣ, за да стигнатъ възрастнитѣ.

II.

Въ това врѣме изъ една бѣдна колиба излѣзоха двѣ хубави момиченца съ мургави лица и черни очички. Когато прѣкрачиха външния прагъ, изъ кѣщата се чу дѣтски плачъ. За минута момичетата се спрѣха, спогледаха се и бързо завиха задъ жгъла. Подирѣимъ отърча изъ кѣщи три-четири годишно дѣте. То бѣше очорователно момиченце съ кѣдрави коси, съ кѣса ризка,

— Сефора! Фува! — прѣзъ сълзи викаше то.

Но сестритѣ му бързаха и не се обрѣщаха назадъ. Дѣтето протѣгна къмъ тѣхъ пълничкитѣ си рѣчички и продължава да плаче.

По-голѣмото отъ момичетата — около десетъ годишно — се обрѣгна и доста строго каза на момчето:

— „Скоро да си вървишъ въ кѣщи, Надавъ!

Но той не слушаше и продължаваше да тича слѣдъ тѣхъ.

Сефора и Фува отново се спрѣха.

— Чувашъ ли какво ти казвамъ? — викаше Сефора, — върни се

въ кжши обѣсно! Кждѣ си трѣгналь?

— И азъ искамъ да дойда съ васъ! — отговори момчето.

Напусто го прѣдумваха и убѣждаваха сестритѣ му, че е много мъничекъ още за да ходи съ тѣхъ, а още повече, че трѣбвало да остане въ кжщи, защото нѣмало кой да пази кжщата, ако и той излѣзълъ. Но дѣтето не слушаше, що му говорѣха момичетата и продължаваше да настоява на своето.

— Ако ти не се върнешъ, азъ никога вече нѣма да играя съ тебе и нѣма да те цѣлувамъ, строго каза по-голѣмата сестра.

— Що да правимъ съ този дебелоглавецъ?—каза най-послѣ Фува, която мълчеше прѣзъ всичкото врѣме. Ще трѣбва да го понатупаме, щомъ като капризничи . . .

— Не може . . . Тогава той ще почне още по-вече да плаче.

— Е тогава каво да правимъ? Нека плаче, щомъ не ще да слуша.

Когато дѣтето забѣлѣза, че сестритѣ искатъ да го оставятъ, то се хвана силно за роклята на Сефора и рѣши да се не пуца по никакъвъ начинъ. Тогава момичето каза;

— Ще трѣбва да го вземемъ съ себе си.

— Но кждѣ ще ходи съ насъ такова дѣте! Или ще трѣбва да го носимъ на ржцѣ! — отговори малката сестра.

III.

Въ сжщото врѣме отъ другата улица се задеде тълпа отъ познавати на сестритѣ дѣца, и тѣ казваха на Надава да тича подиръ тѣхъ. Лицето на разплаканото момче изведнѣжъ засия. Съ весела усмивка то се клатѣше на неокрѣ-

пналитѣ си крачка и не оставаше нито крачка отъ сестритѣ си. Скоро тѣ се слѣха съ една голѣма вълна хора, която ги увлече въ една отъ страничните улици.

Стари и млади, бѣдни и наемници и богати облѣчени книжници, — всички бързаха къмъ маслинената планина, за да видятъ нѣкакво невиджано зрѣлище. И отъ тази улица, по която вървѣше тълпата, се виждаше планината, потънала въ зеленина, обвита въ лека утринна мъгла.

— Ето ги! Ето! — завикаха едни отъ тълпата.

— Идатъ! Гледайте! — викаха други.

— Водятъ го! — прибавяха трети.

И майкитѣ дигаха високо своитѣ дѣца, за да могатъ и тѣ да видятъ шествието.

Зашумѣ и се развълнува морето отъ хора, а като стремителенъ водопадъ тълпата слизаше отъ планината. Всички носѣха въ ржцѣ стройни зелени палмови клончета. Това бѣха хора отъ околнитѣ села, които идѣха заедно съ Учителя, за да го съпроводятъ до храма.

Отдавна не бѣха ликували така израилевитѣ синове. Тѣмъ се струваше, че наново сж настанали днитѣ на Исуса Навина, когато тѣ съ побѣдни викове бѣха посрѣщнали този вождъ, слѣдъ побѣдитѣ му надъ враговетѣ. Съ радостъ съзерцаваха тѣ Исуса. Но мрачни бѣха лицата на свещеницитѣ и старейшинитѣ. Тѣмъ бѣше не по сърдце, че нѣкакъвъ неизвѣстенъ Назарянинъ отъ день на день все повече и повече шири своето влияние срѣдъ народа и заплашва тѣхната сила и слава. Нима ще оста-

вятъ тѣ да пропада древната вѣра на праотцитѣ имъ?!

При това шумѣтъ отъ приближаващата се къмъ града тѣлпа растѣше. Най-послѣ можеше вече ясно да се чуватъ възклицанията, изтръгващи се отъ хиляди гърди:

— Радвай се дъще сионска! Ето пристига твоя царъ смирено възседналъ на ослица.

— Осанна на Сина Давидовъ! Благословенъ е идещия въ името господне — отговаряха имъ други гласове.

Мнозина снимаха горнитѣ си дрехи и постилаха пѣтя. Други пѣкъ хвърляха върху посланитѣ дрехи палмови вейки. На дребна ослица, заобиколенъ отъ гжста тѣлпа дѣца, яздѣше Той. Лицето Му изразяваше такава свѣтла и ясна доброта, че въ сравнение съ туй божествено лице даже слънцето бѣше като звѣздичка. Спасителтъ бѣше облѣченъ въ синя дреха и изглеждаше като че ли небе обгрѣщаше Неговия станъ.

— Осанна! Осанна! — викаха хиляди дѣтски гласове.

— Осанна на Сина Давидовъ! — имъ отговаряше тѣлпата възрастни.

Когато шествието влѣзе въ града, тѣснитѣ улици бѣха задрѣстени, като че ли това бѣше не тѣлпа хора, а наводнена отъ пролѣтния порои бурна рѣка, която носи своитѣ мѣтни вълни и съ тѣхъ руши всичко, що срѣща на пѣтя си.

Най-сетнѣ учителтъ се спрѣ прѣдъ вратитѣ на давидовия храмъ. Тукъ го очакваха нѣколко фарисеи.

— Учителю — каза единъ отъ тѣхъ — забрани на тоя народъ да Те привѣтствува като царъ, макаръ и прѣдъ вратитѣ на този храмъ!

— Ако тѣ замлѣкнатъ, камани тѣ ще завикатъ — отговори Учителя и спокойно като мина край тѣхъ, влѣзе въ храма.

Все още заобиколенъ отъ дѣцата, хвърлячи подъ краката Му палмови клончета и отъ ученицитѣ си продължаващи да възхваляватъ „дъщерята на Сиона“ — влѣзе Исусъ подъ сводовегѣ на великолѣпния древенъ храмъ.

IV.

Хванати едно за друго, подхванати и понесени отъ тѣлпата познатитѣ намъ дѣца се припл жиха сжцо до храма и като се смѣсиха съ други дѣца, влѣзоха съ Исуса вътрѣ въ храма. И мѣничкия Надавъ вървѣше съ маслинено клонче въ ржка. Той съ очудване гледаше и веселитѣ дѣца и кроткото лице на Учителя. Като се намѣри до Исуса, Надавъ изпусна най-послѣ роклята на сестра си, отъ която до сега се боеше да се отдѣли, бързо се хвана за дрехата на Спасителя и почна да върви до Него.

Исусъ почувствува, че нѣкой се държи за дрехата Му и, като се обърна, видѣ главичката на еврейчето, Той положи ржка върху чернитѣ му кждрици и застана прѣдъ святилището, а мислитѣ Му се възнесоха къмъ прѣдвѣчния Отецъ.

Нѣколко отъ ученицитѣ Му си спомниха думитѣ, казани отъ Учителя: „Недѣйте прѣчи на дѣцата да идватъ при Мене, защото за такива е царството небесно“.

Слѣдъ молитвата, Спасителтъ почна да проповѣдва, обръщайки се къмъ народа. Изведнѣжъ затихна шумящата тѣлпа, като че ли боейки се да продума една дума. Тѣй силна бѣше Неговата вълшеб-

на проповѣдъ! Каква доброта дѣшаше отъ нея!

А мѣничкиятъ Надавъ продължаваше да стои до Учителя, държейки съ едната рѣка красиво палмово клонче, а съ другата — дрехата на Спасителя. Той не откъсваше очи отъ Учителя. Прѣзъ тѣснитѣ прозорци на храма се промѣкваше слънцето и изъ прашния въздухъ бѣ прѣснало нѣколко снопа желти лѣчи, губящи се въ пѣстрата тѣпла богомолци.

На улицата, както и по-рано, шумѣха и се заканваха старѣйшинитѣ. Тѣ горѣха отъ негодувание, понеже не можеха да намѣрятъ поводъ да обвинятъ Иисуса. Разбира се, сега именно мѣчно можеше да се уладе такъвъ случай, понеже Той бѣше обкръженъ отъ тѣпата, която бѣше готова да даде живота си, ако нѣкой се осмѣлеше да оскърби Учителя ѝ. Трѣбваше да се очаква случая, когато Той пакъ ще бѣде самъ. Тогава ще може да се намѣри поводъ за открито възмущение. Нима Той не нарушава Моисеевия законъ и завѣтитѣ на праотцитѣ на еврейския народъ? Трѣбва само Той да повтори своето обвинение прѣдъ нѣколко свидѣтели... Тогава ще може да се покаже на народа, че тѣхния учителъ е беззаконникъ.

Впрочемъ можеха да се възползватъ и отъ други случаи, за да накаратъ Иисуса да говори. Единъ отъ фарисентѣ, — слабъ, съ намѣшливо злобна физиономия, свещеникъ Малухъ, — се нае да заведе съ Иисуса разговоръ, за да се изкаже Той противъ закона.

Малухъ току що бѣше довелъ тукъ блудницата Атара, която фарисентѣ прѣслѣдваша отдавна.

V.

Всички знаеха, че Иисусъ е въ храма, затова тѣлпата старѣйшини, фарисеи и свещеници заведоха тамъ Атара.

Въ това врѣме Учителътъ завърши Своята проповѣдъ за миръ... И словата Му бѣха като грѣмотевитѣ на полунощна буря, която прѣвива и чупи столѣтни джбове.

— Осанна! Осанна! — се чуваха възторженитѣ викове отъ храма.

Изведнѣжъ въ храма се втурна нова тѣпла фарисеи. Напрѣдъ вървѣше подкарвана отъ тѣхъ младата вдовица Атара, която бѣха хванали прѣзъ нощта въ чужди домъ.

Облечена въ леки дрехи, прѣзъ които се обрисуваше прѣкрасния ѝ станъ, съ разкошни разплетени коси, разпрѣснати по бѣлитѣ ѝ рамѣнѣ като морски вълни въ врѣме на буря, — тя пристѣпваше прѣдъ гонителитѣ си, съ наведени очи, страховито огледвайки се наоколо и хвърляйки срамежливи погледи изподъ дълги рѣсници. Като се озова посрѣдъ многочислената тѣпла хора, които я гледаха, тя засрамена наведе глава и се изчерви. Раменѣтѣ ѝ, рѣцѣтѣ ѝ и високитѣ ѝ гърди — всичко горѣше като огънь.

Тя се спрѣ прѣдъ Учителя.

— Учителю! — прѣдизвикателно почна Малухъ, като правеше знаци на своитѣ другари: — тази жена е хваната въ прѣлюбодѣяние.

— Мамо, мамо! — извика малкия Надавъ, като протегна къмъ нея рѣцѣ.

Той се зарадва, че видѣ майка си. Сефора и Фуба закрияха лицата си съ рѣцѣ, за да не гледатъ позора на майка си. Но скоро дѣтскитѣ имъ сърца надвиха сра-

ма. Съ радостни викове тѣ се хвърлиха къмъ майка си и се стараеха да я укриятъ отъ очитѣ на хилядната тълпа.

Тя тежко дишаше.

Нѣкои отъ фарисеитѣ искаха да отстранятъ дѣцата.

— Чувашь ли Учителю? — продължаваше Малухъ. Тази жена е хваната въ прѣлюбодѣяние. А Мойсевитѣ закони ни заповѣдватъ да я убиемъ съ камъчи. Ти какво ще кажешъ?

Надавъ бѣше изненаданъ. Той очакваше майка му да се приближи къмъ него. Той постоянно протѣгаше рѣцѣ къмъ нея и бѣ готовъ да заплаче.

Книжниците и фарисеитѣ бѣха увѣрени, че Иисусъ и въ тоя случай ще започне да говори за любовъ, за всепрощение и това, споредъ тѣхъ, щѣше да бѣде достатъчно да обявятъ, че Той не одобрява закона на Моисей, че Той го хули.

Но, като че ли четейки тѣзи имъ тайни мисли, Учителя нищо не отговаряше. Съ наведена глава Той почна нѣщо да чертае на пода и като че ли бѣше се отдалѣцѣлъ на тази работа.

— Какво ще кажешъ ти, Учителю? — питаше Малухъ. Трѣбва ли да се изпълнява закона?

— Защо мълчишь, Учителю? — прибави другъ. — Ето нѣ, Ти проповѣдвашь милосърдие вмѣсто истината на праотцитѣ и прошка вмѣсто законитѣ на Моисей. Кажи какво да направимъ ние съ нея: да я убиемъ ли съ камъни или да я пуснемъ?

— Който е грѣшенъ прѣдъ законитѣ, той е грѣшенъ и прѣдъ Бога! — отговори Иисусъ и, безъ да дигне глава, продължаваше да чертае.

Никой не очакваше такъвъ отговоръ и фарисеитѣ се само спогледаха. Тѣмъ се стори, че плана имъ се разваля.

— Значи, ти казвашь, че трѣбва да я убиемъ съ камъни.

И изведнѣжъ, неочаквано за всички, Иисусъ стана, изправи се и погледна обвинителитѣ. Атара, както по-рано, гледаше въ земята, безъ да смѣе да дигне очи. Дѣцата плачеха, не разбирайки, що става съ майка имъ. А тя трѣперѣше отъ страхъ. Тя вече си прѣдставляваше всички ужаси на позорната смъртъ подъ градъ отъ камъни. Лицето ѝ наново стана блѣдно и тя приличаше на мраморна статуя.

— Учителю защити мама! — едва прошепна Фува и падна въ краката на Иисуса,

Очитѣ на Учителя горѣха съ неземенъ огънь. Като не махваше очи отъ надмѣнния Малухъ, Той го накара да замълчи и да наведе глава.

— Да я убиемъ съ камъни рекопнше тълпата.

— Който отъ васъ е безъ грѣхъ, нека пръвъ хвърли върху нея камъкъ! — спокойно произнесе Иисусъ.

Настъпи пълна тишина. Отново сѣдна Иисусъ и отново започна да чертае, безъ да обръща внимание на никого.

VI

Дълго врѣме Иисусъ не дигна очи... Най-послѣ тихъ стонъ се разнесе изъ опустѣлия вече храмъ и като че ли Го събуди. Никого нѣмаше въ храма — всички бѣха излѣзли. Само Атара стоеше срѣдъ храма, засрамена съ наведени очи. Надавъ както и по-рано се държеше за роклята ѝ. Отъ другата

страна я прѣгрѣшаха момичетата, закривайки нейната голота, като че ли готови да я защишаватъ отъ градъ камъни. Отъ страхъ и срамъ тѣ плачеха.

Ласкаво ги погледна Исусъ и каза:

— Жено, гдѣ сж твойтѣ обвинители? Никой ли не тѣ осжди?

— Никой, Господи! — съ мъжа прошепна Атара, все още бояйки се да погледне въ лицето на Учителя.

— И Азъ не те осждамъ. Иди си и за напредъ не грѣши!

Като каза тѣзи думи, Исусъ излѣзе отъ храма.

Ясното слънце се бѣше издигнало вече високо. Бѣше вече пладня. Съ горѣщитѣ си лъчи то освѣща-

ваше обширния градъ, маслинената планина и тълпата народъ, що изпрашаше Учителя и учедицитѣ Му къмъ Витания.

Виждали ли сте нѣкога, какъ продължаватъ да се издигатъ сърдититѣ морски вълни слѣдъ буря, даже и слѣдъ като вѣтъра е утихналъ и въ въздуха е вече съвсѣмъ тихо? Така и сега тукъ-тамъ се чуваха самотни радостни вико-ве: „Осанна“.

Дълго привѣтствуваха дѣцата отдалечаващия се Учителъ и не изпушаха изъ рѣцѣ палмовитѣ вейки.

А въ прозрачната синева летѣха птичкитѣ и весело на хиледи гласове пѣха „Осанна!“, присъединявайки се къмъ дѣтския хоръ.

Прѣв. М. Шабанова.

Проблесъци.

Звѣзди-елмазъ трѣптятъ красиви
Тамъ — въ небосклона синь, „трѣптятъ!“
Думи срѣдъ насъ сияятъ живи
На Божий Синь вѣвъ храма святъ!

*

Блѣсти зора, румяна, златна,
Срѣдъ огненъ ореолъ... блѣсти!..
Цѣвти пакъ Църква благодатна
Срѣди духовний мракъ.., цѣфти!

*

Братствата християнски чуха
Христовия свещенъ завѣтъ —
За бранъ съ грѣховната разруха,

*

И смѣло гѣ, дигнали кръсть Христовъ,
Разнасятъ браненъ зовъ: Напредъ!
Напредъ, съ Христовата любовь!

Свещ. Ив. п. Михайловъ.

Свѣтътъ тъне.

Музика.
Протоерей П. Сомлевъ.Текстъ:
Любомиръ Бобевски.

I
II

Бавно соло I-II

Свѣтътъ днесъ тъ не в'цѣхъ безъ кра енъ, братъ бра ти

хоръ

те гли ос- тѣръ кохъ. Свѣтътъ днесъ тъ не в'цѣхъ безъ

кра енъ братъ бра ти те гли ос тѣръ кохъ.

вси ки зу лѣни наи без- сти гно Вѣр- хов ни сѣтъ ни

Царъ и Вождъ.

2. Сатавъ издигна тронъ отъ злоба
В' душитъ наши с' власть и мжсть,
Доброто ритнахме и всички
За укоръ сочихме с' пржсть.

*

3. Продаде майка дщера си,
Погубенъ е баща отъ синъ,
В' градини китни, вмѣсто цвѣте
Растатъ бодили и пелинь!

4. Зората кървава изгрѣва,
Залѣзва слънце в' огнень димъ,
Срѣдъ мракъ прѣзъ гробища и ями
С' затворени очи вѣрвимъ,

5. И който гладенъ хлѣбъ поиска
Ний даваме му камъкъ черъ,
По-лоши сме и кръвожадни
Отъ най-свирѣпия, лютъ звѣрь!

*

6. В' насъ нѣма нищо свято, мило—
Ни храмъ, ни домъ, ни честь, ни родъ,
Човѣка днесъ е падналъ низко —
По-долу и отъ всѣки скотъ!

*

7. Днесъ всѣки срѣщнатъи отминатъ
Е братъ на Юда, фарисей.
Алъ носимъ ний въ сърца си грѣшни
Христосъ въ душитъ не владѣй,

*

8. Ще трѣбва пакъ Христосъ да
слѣзе
Отъ сини, вѣдри небеса,
Но не да страда, да се мжчи,
Но не да върши чудеса!

*

9. Да слѣзе Той тукъ между нами,
Да грабне скорпиенъ камшикъ,
И съ него надъ главитѣ наши
Да заплющи... О, часъ великъ!

Велики майки християнки.

Майки на велики мъже.

Велико е мойчинското име, не толкова, че тя дава физически живот на своето дѣте, а главно за туй — че тя може да му вдѣхне велика и нѣжна душа, — да го направи благороденъ човѣкъ.

Наистина не всички майки сж добри. Има такива, за които Св. И. Златоустъ съ право казва, че тѣ сж „необходимо зло, изкушение за човѣка, смъртоносна притегателна сила и украсено зло“. Но има и такива велики майки християнки, за които съ право може да се каже съ думитѣ на единъ великъ драматургъ:

— Тѣ никога не би трѣбвало да бждатъ ударени, макаръ дори и съ цвѣтче!

Величието на такива майки е голѣмо. Влиянието, което тѣ упражняватъ върху своитѣ дѣца, е въ много отношения по-цѣнно, отколкото влиянието на най-напрѣдничавитѣ научни познания. Знание-

то, безъ възпитание, безъ „душа и сърдце“, е тягостъ и мжка. Такова знание не може да докара щастие нито на притежаващия, нито на човѣчеството.

Гьотевиятъ Фаустъ съ право се оплаква, че не билъ възпитанъ, че можалъ да вкуси отъ онѣзи сърдечни радости на живота, изразени въ религиозния животъ, въ сѣмейни и другарски връзки и пр. Той напрасно училъ... защото и сега е пакъ слѣпъ за най-нѣжнитѣ радости на живота:

— Ахъ, философията азъ учихъ,
И медицина, че и право,
Слѣдъ туй се въ богославие влю-

бихъ

И съ ревностъ ги изучихъ здраво.
И ето ме — между глупцитѣ пръвѣ!
Какъвто бѣхъ, сега съмъ пакъ
такъвъ.

Да. Учение безъ възпитание създава нещастни хора. Богатство безъ велика и добра душа нищо не струва. И правъ е единъ отъ древнитѣ моралисти, който казва:

— Много по-голяма полза ще принесете на отечеството, ако се стараете не толкова да издигате покривитѣ на жилищата, колкото да издигате душитѣ на хората. Защото по-добрѣ велики и добри хора да живѣятъ въ низки и бѣдни домове. отколкото жалки роби (на своитѣ страсти и бѣденъ умъ и сърдца) да обитаватъ въ великолѣпни дворци.

(Епиктетъ).

Историята свидѣтельствува, че всички велики хора, дължатъ величието си не само на своя умъ (защото и много други хора сж били съ голѣмъ умъ), а прѣди всичко на своитѣ майки, които сж ги възпитали въ добродѣтелитѣ на християнството, и по този начинъ сж ги научили какъ да запазятъ и развиятъ своя умъ, какъ да работятъ, какъ да обичатъ своя ближень.

Недавна умрѣ прочутата артистка *Сара Бернаръ*. На смъртния си часъ, тя при причастяването си, тихо прѣповтаряла писаното въ мемоаритѣ си, че много нѣщо дължи на монастирския приютъ, гдѣто прѣживѣла малко врѣме.

Пълненъ съ трогателни сцени е живота на прочутия композиторъ *Иосифъ Хайденъ*. Малцина знаятъ, че цѣлия животъ на този композиторъ е напитъ отъ дълбоко религиозно чувство. Той билъ човѣкъ съ необикновено добро сърце. На своя талантъ той не отдавалъ голѣмо значение. Билъ скроменъ и всичкитѣ си дарби смѣталъ за Божи даръ. Той много обичалъ да се моли Богу. „Ако при композирането срѣщнѣлъ спънки“, разправялъ той, „азъ започвахъ да се разхождамъ изъ стаята; мисълтъта ми се отправяше къмъ Бога и азъ се отдавахъ Нему въ душевна молитва... Слѣдъ

туй се връщахъ при клавира и мисълтъта ми се опрѣснвяше съ множество нови идеи. Никога не съмъ се чувсвувалъ тъй религиозенъ, както прѣзъ днитѣ, когато композирахъ „Творението“. Ежедневно, на колѣнитѣ молѣхъ Бога, да ми даде сили, да довърша това произведение“.

Единъ день Хайденъ, вече побелѣлъ старецъ, присѣтствувалъ на едно музикално тържество, дѣто се изпълнявало неговото „творение“ (думата е за сътворението на свѣта отъ Бога), когато прозвучалъ пассажа

— Да бжде свѣтлина! публиката аплодирала, развълнувана отъ великолѣпната музика. Всички погледи били отправени къмъ автора-старецъ. Той обаче не се възгордѣлъ, нито скрилъ своето религиозно чувство, — а като вдигналъ ржка къмъ небето, извикалъ:

— Всичко туй иде отгорѣ!

Прослѣдимъ ли, обаче, живота на тези великанъ въ областъта на музикалното творчество, ще видимъ, че голѣма частъ отъ своитѣ дарби Хайденъ дължи на своята майка. Какво възпитание му е дала тя, се вижда, между другото, и отъ слѣдното, незначително нагледъ събитие изъ живота на композитора.

Като дѣтѣ той получилъ разрѣшение да прѣкара 8 дни въ единъ монастиръ въ Steiermark. Когато напускалъ монастира, набожниятъ момѣкъ колѣничилъ прѣдъ игумена и го замолилъ:

— Отче, благословете ме! Мама ми каза, че не бива да отминавамъ никоя благословия!

— Божието благословение да бжде съ тебе! — казалъ монахътъ. Единъ день, когато азъ ве-

че не ще съм между живитѣ, ти ще бждеш великъ.

И тази благодатна вѣра, която старата майка християнка всадила въ душата на своя синъ, не го

оставила никога, а го крѣпила и ржководѣла до послѣднитѣ дни на неговия земенъ животъ,

Прот. Ив. Гошевъ.

Анкета срѣдъ ученитѣ.

Отношенията на ученитѣ къмъ религията и християнството.

(Продължение).

2. Най-виднитѣ учени не само че не сж нерелигиозни и не враждебни на християнството, но, напротивъ, сж хора религиозни и то искрено религиозни.

Макаръ ученитѣ да не сж противници на вѣрата, може би, да сж *равнодушни* къмъ нея, т. е. разгедани отношенията имъ къмъ вѣрата отъ положителна страна, да не сж въ полза на самата нея?

И тоя въпросъ не е останалъ незасѣгнатъ отъ ученитѣ въ тѣхнитѣ писма — отговори. Нѣщо повече, по него тѣ сж още по прями, по-силни и категорични въ твърденията си. И тия тѣхни твърдения сж тъкмо противоположни на онова, което ние постоянно слушаме отъ политическитѣ и др. демагози, които въ своитѣ стремежи не оставатъ на мира религията. Предметнитѣ учени твърдятъ, че най-виднитѣ корифеи отъ всички клонове на науката сж хора религиозни и то искрено религиозни.

Сжръ Джорджъ Стоксъ († 1903), единъ отъ корифеитѣ на науката въ Англия и 50 годишенъ професоръ по математика въ Кембрижкия университетъ. За него славния въ учения свѣтъ Лордъ Келвинъ пише: „Въ продължение на 60 години азъ гледахъ на Стокса, като на свой учителъ, ржководителъ и другаръ. Съ своитѣ трулове и мисълъ той царуваше надъ цѣлата

область на естествената философия“. Проф. Хексли пише за него слѣдвашето: „Нѣма другъ, за когото да имамъ по-високо мнѣние, като за работникъ на науката, другъ, подъ чието ржководство азъ да служа съ по-голямъ радостъ и когото да желая да поддръжамъ всѣка година въ неговото прѣседателствуване академията на наукитѣ, както Стокса“. А за д-ра Гладстона Стоксъ билъ: „Исакъ Нютонъ за нашето врѣме“. Повече отъ 30 години Стоксъ билъ секретаръ на академията на наукитѣ въ Англия, слѣдъ което въ 1885 год. става прѣседателъ на сжщата. Оттукъ слѣдва, че познанството му съ ученитѣ хора било голѣмо и обширно. И този ученъ човѣкъ пише:

„Вие питате: далъ ли ми е моятъ житейски опитъ основание да считамъ най-великитѣ учени за хора иррелигиозни? Отговарямъ: моятъ опитъ не само ме е довелъ до такъвъ изводъ, но ме е довелъ къмъ тъкмо противно заключение. Ограничавайки се да работя въ близката за мене область на математическата и физическата наука само съ ония хора, които макаръ и не

отдавна, вече не сж между живитѣ, азъ негома да посоча на повидни въ цѣлия свѣтъ прославени учени, отколкото на *Фарадея*, *Клжркъ Максужль* и *Адамсъ*, който откри Нептуна. И тримата азъ отличпо познавахъ, а особено Максужля и Адамса, съ които бѣхъ много близко. За мене положително е извѣстно, че всичитѣ бѣха дълбоко религиозни християни!

Лордъ Келвинъ († 1907 год.), името на когото, като ученъ, е извѣстно на цѣлия образованъ свѣтъ. Той сжщо билъ президентъ на английската академия на наукитѣ. Наричали го „Напалионъ на науката и „кралъ на учититѣ“. „Нему — казва *Вилиамъ Рамзай* — свѣтътъ трѣбва да бжде вѣчно благодаренъ и най-голъмата почеть, каквато е възможна въ свѣта, нѣма да бжде чръзмѣрна къмъ него. Както *Джоржъ Стоксъ*, *Лордъ Келвинъ* билъ професоръ по физика въ *Гласговския университетъ* повече отъ половинъ столѣтие. Ето какво той отговорилъ по въпроса:

„Азъ не намирамъ, че виднитѣ учени били иррелигиозни, макаръ, разбира се, мнозина отъ тѣхъ да изпитватъ голѣми затруднения въ това отношение. Но азъ се боя, че нѣкои отъ по-лекомисленитѣ млади хора, заети съ научни издирвания, не се смущаватъ отъ никакви затруднения. Тѣхъ именно не безъ основание можемъ да наречемъ иррелигиозни“.

Лордъ Ржйлей, който сжщо заемалъ висшия постъ, президентъ на академията на наукитѣ. За него *Вилиамъ Гйогчинсъ* казва, че „той е човѣкъ на мирово знание въ науката“, първокласенъ физикъ и математикъ, Отъ 1879 до 1884 год. той билъ професоръ по експериментална физика въ Кембр-

иджъ. Наедно съ *В. Рамзай* е откриль элемента, извѣстенъ подъ името *аргонъ*. Той отговаря:

„Болшинството отъ главнитѣ вождове на науката не сж иррелигиозни хора и не сж антихристияни. Доказателство за това сж *Фарадей*, *Максужль*, *Стоксъ*, *Келвинъ* и много други съ по-малко заслуги“.

Вилиамъ Жбней, докторъ на наукитѣ, членъ на академията на наукитѣ, прѣдседател на дружеството на искусството, прѣдседател на астрономическото дружество, прѣдседател и на физическото, авторитетъ по фотографирание на небето, между другото по въпроса отговорилъ:

„Учититѣ не сж повече иррелигиозни и не сж повече враждебни на християнството, отколкото сж неучититѣ. Азъ бихъ даже казалъ: тѣ сж по-малко и отъ послѣднитѣ. *Нюгонъ*, *Брюстеръ*, *Фарадей*, *Стоксъ* сж образцови християни. Има и още много водители на науката, които съ пълно право могатъ да бждатъ наречени блѣскави примѣри на хора християни“.

Едуардъ Холъ, членъ на академията на наукитѣ; отъ 1850 год. геологъ-консултантъ на геологическото изслѣждане въ съединеното кралство; отъ 1867 г. инспекторъ на научнитѣ изслѣдания въ *Шотландския окржгъ* и *Ирландия*; професоръ по геология до 1890 год.; авторъ на много знаменити съчинения, пише:

„Що се отнася до мнѣнието на указания отъ васъ лекторъ, че учититѣ обикновено били скептици и невѣрници, доколкото ми е извѣстно, това твърдение е лъжливо-

Несъмнѣно е, че срѣдъ учититѣ, както и срѣдъ другитѣ хора иматива, които се отнасятъ враж-

дебно или равнодушно към християнската религия. Но азъ не мисля, „че процентното отношение на такива срѣдъ ученитѣ е по-голъмо, отколкото срѣдъ лицата отъ другитѣ категории. Отъ друга страна, много най-велики знаменитости на учения свѣтъ сж хора твърдо вѣрващи и ревностни християни. Достатъчно е да спомена отъ такива само двама: бившия и сегашния президентъ на академията на наукитѣ въ Англия Сжръ Джорджъ Стоксъ и за лорда Келвина. А че сжщо геолозитѣ скептици сж малко, а християнитѣ много, — това азъ мога да удостоверя възь основа на моето лично познанство съ тѣхъ“.

Дугласъ Галтонъ († 1893 г.) виденъ авторитетъ по санитарнитѣ въпроси и особено по хигиеническитѣ, инициаторъ по уреждане въ Англия на националната физическа лаборатория, 25 годишенъ секретаръ на Британската асоциация на наукитѣ, отговаря :

„Мнозина отъ най-виднитѣ учени сж убѣдени християни и хора религиозни. Отъ физичитѣ азъ бихъ посочилъ на Джорджъ Стокса, бившия президентъ на академията на наукитѣ и проф. Боней отъ геолозитѣ. Тѣзи имена сж първитѣ, които ми дойдоха на умъ въ дадения моментъ, но има още много други“.

Херолдъ Лейтонъ, д-ръ по медицината, проф. по паталогия и бактериология въ Единбургъ, членъ на научни дружества и авторъ на много учени съчинения по зоология, биология и паталогия, пише :

„Отъ собственото ми лично познанство съ знаменититѣ хора азъ съмъ изнесълъ възгледъ, че тѣ не сж врагове на християнството, а съзвѣмъ обратното. . . Достатъчно

е да спомена такъвъ човѣкъ, какъвто е Оливеръ Лоджъ, за да покажа склонността на съврѣменната научна мисль да установи онова, което може да бжде наречено научно християнство. И споредъ моето скромно мнѣние, тая тенденция привежда по-скоро къмъ по-тѣсно сродство на научнитѣ истини съ християнскитѣ, отколкото обратното“.

Сжщото твърдятъ и ученитѣ *Джемсъ Критчонъ Броунъ*, *Едуардъ В. Коцель* († 1903), *Монеръ Вилямъ*, *Д-ръ Августъ Уолеръ*, *Вилямъ Стерлингъ*, *Професоръ С. А. Саундеръ* и пр. пр.

Дъщерята на *Уилбжръ Атуатжръ* († 1007), д-ръ по философията, професоръ по физиологическа химия, по причина смъртта на баща си, отговаря намѣсто него :

„Ако за васъ може да има цѣна полученото отъ втори ржцѣ изложение на онова, което, както ми е добръ известно, било е мнѣние и на моя баща по възбуденитѣ отъ васъ въпроси, въ такъвъ случай позволете ми да ви съобща, че той не виждаше дѣйствително противорѣчие между фактитѣ на науката и християнската религия и вѣрваше, че съврѣменитѣ му знаменити учени, колкото и много да се различавали по нѣкои догмати, специфични за отдѣлни отрасли на християнската църква, изобщо били неврѣждебни и не индеферентни къмъ духа на християнството“.

А професоръ Джонъ П. Мунсонъ, докторъ по зеология на университета въ Чикаго, почтенъ ректоръ по биология на университета на *Кларка*, лаборантъ на морската биологическа лаборатория въ Масачузетъ, професоръ по биология въ Вашингтонската правителствена нор-

мална школа, авторъ на много научни работи и членъ на много учени дружества, пише:

„Иррелигиозни ли сж водителитѣ на съврѣменното знание? Ако подъ религиозенъ човѣкъ трѣбва да се разбира изповѣдане вѣрата на нѣкое изповѣдание, покланяне прѣдъ свещеника, като прѣдъ Божи замѣстникъ (визира католичеството) и слѣпо приемане изтълкуването на религията. направено отъ единъ човѣкъ, — въ такъвъ случай ученитѣ, като опрѣдѣлена група хора, допускамъ, че сж иррелигиозни. Но ако подъ религиозенъ човѣкъ се разбира да се обладава духовно настроение, което въ висока степенъ съдѣйствава, за да се осъществятъ ония блага, за получаването на които е настоявалъ Учителтъ да се молимъ и най-вече за достигането на онова родство съ Божественото начало, което е изрезено въ „Отче нашъ“ и въ „Да дойде царството Ти“, — въ такъвъ смисълъ, азъ бихъ казалъ, истинскиятъ ученъ трѣбва да бжде опрѣдѣленъ като същество религиозно.

Враждебни ли сж ученитѣ на християнството? Християнството е опрѣдѣлена форма на религия. Съществуватъ и други форми. Има учени, които сж се родили и възпитали подъ влиянието на тия инославни религии. Толкова е трудно да се каже, че ученитѣ сж антихристияни, колкото е трудно да се каже същото и за хората отъ другитѣ обществени категории: търговцитѣ, юриститѣ, техницитѣ. Допустимо е, че много учени сж настроени опозиционно къмъ нѣкои форми на християнството, които форми отъ други благонамѣрени хора се смѣтатъ за истинско християнство. Но азъ твърдя, че отъ

говорността въ такива случай пада не на миролюбиво настроенитѣ и пряמודушни учени, а на тѣсногърдитѣ по гледище догматици, защитници на опрѣдѣлени вѣроизповѣдни формули, догматици, които си въображаватъ, че тѣхнитѣ възгледи на християнството сж единствено правилни. За щастие, истинското християнство е достатъчно широко и силно, за да удовлетвори и двата духовни типа. Защото само то въ голѣма степенъ е извѣстенъ видъ духовна и умствена дѣйностъ. Азъ съмъ убѣденъ, че ученитѣ, достойни за това име, дълбоко уважаватъ християнството за неговитѣ нравствени и духовни начала. Научнитѣ проблеми сж толкова отдалечени отъ богословскитѣ, че послѣднитѣ никога не влизатъ въ областта на научнитѣ спорове. И, въпрѣки това, християнството е именно, ако мога така да се изразя, оная атмосфера, срѣдъ която науката осъществява най-добрата частъ на своя трудъ“.

Клементъ С. Р. Маркжмъ, членъ на английската академия на наукитѣ, секретаръ и послѣ прѣдседателъ на английското географическо общество, прѣдседателъ на международния географически конгресъ, извѣстенъ пжтешественикъ, пише:

„Азъ имамъ голѣмо и дългогодишно познанство съ ученитѣ. Но азъ не ги намирамъ за иррелигиозни и антихристияни. Нѣкои отъ извѣстнитѣ менъ, като *Чарлзъ Ляйелъ*, професоръ *Оужнъ* и покойниятъ *Вилямъ Флаужръ*, бѣха до висша степенъ религиозни. Азъ мисля, че същото може да се каже и за геолозитѣ *Мурчисонъ* и *Филипсъ*, за най-великитѣ астрономи и за такива натуралисти, каквито сж *Гукеръ Майвартъ* и за други“.

Проф. Гж. Г. Гладстонъ, тъй близъкъ въ продължение на своята дълга научна кариера на Британската Асоциация (учено дружество) писалъ:

„Азъ зная това (Асоциацията) учрѣждение подъ прѣдседателството на 41 прѣдседатели. Всички тѣ бѣха видни мъже из науката, съ изключение на двама-трима, избрани по други основания. Припомвайки си ги, азъ изброявамъ отъ тѣхъ двадесетъ такива, които, сждейки по тѣхнитѣ публични и частни заявления, бѣха хора съ християнска вѣра и християнски складъ на живота, тогава когато, сждейки по подобни признания, само *четирма*, не вѣрвали въ божественото откровение. Отъ останалитѣ седемнадесетъ, за по-голямата частъ може да се заключава и твърди, че сж били вѣрващи и само за малка частъ нѣмаме данни“.

А. Крумъ Броунъ, д-ръ по медицината, професоръ по химията на Единбургския университетъ отъ 1869—1908 г., президентъ на Лондонското химическо дружество отъ 1892 гол., пише:

„Азъ не мисля, че нѣкакви научни или исторически изслѣдания могатъ да смутятъ човѣка, който е намѣрилъ въ Библията всичко, необходимо намъ. Азъ съмъ напълно съгласенъ съ васъ, че нѣма антагонизъмъ между истинитѣ на религията и истинитѣ на науката. Що се отнася до „религията на ученитѣ“, струва ми се, че въ този отношение ученитѣ се схождатъ съ другитѣ хора. Азъ имамъ щастието да знамъ много учени знаменити мъже на науката, и мнозина отъ тѣхъ били благоговѣйни християни. Ще посоча само нѣколко отъ тѣхъ, които вече сж починали: Фарадей, Келвинъ, Кларкъ,

Максужлъ, Стоксъ, Ваале, Тжтъ Балфуръ-Стюартъ, Джонъ Г. Гладстонъ, Дж. Гйотонъ, Балфуръ, Алѣксандръ Диксонъ. Мисля, че мога да си припомня и още много други именá, Съ всички тия учени азъ бѣхъ толкова добръ запознатъ, че мога достовѣрно да зная, какви сж били тѣхнитѣ религиозни убѣждения“.

3. *Най-виднитѣ учени сж хора, числящи се къмъ една или друга църква и се стремятъ да бждатъ изправни нейни членове.*

Въ своитѣ отговори на произведената анкета ученитѣ твърдятъ нѣщо повече. Споредъ тѣхъ, виднитѣ учени не само сж хора религиозни и дълбоко вѣрващи, но и хора, числящи се къмъ една или друга вѣроизповѣдна църква. Своего вѣроизповѣдание тѣ публично и съ гордостъ заявяватъ, присъствуватъ на църковното богослужение, стремятъ се да бждатъ истински християни, като живѣятъ по християнски. Какво изобличение за насъ, които се срамуваме отъ своитѣ задължения къмъ църквата!

Ето и самитѣ свидѣтелства на ученитѣ.

Бертранъ С. А. Уайндлъ, докторъ по медицината, анатомъ, прѣдседателъ на Квинсъ-коледжа въ Корка, бившъ деканъ на медицинския факултетъ и професоръ по анатомия и антропология въ Бирмингамския университетъ; порано членъ отъ свѣщателния комитетъ при министерството на просвѣтата, экзаменаторъ по анатомия въ Кембриджския, Абърдинския, Гласговския, Джржмския университети и въ Лондонския кралски колежъ на лѣкаритѣ, авторъ на нѣколко научни работи, на съчинението „Витализмъ и неовита-

лизъм“ и др., докторъ на наукитѣ, д-ръ по правото и членъ на академията на наукитѣ, къмъ своя отговоръ той приложилъ извадки отъ една своя лекция, въ които извадки четемъ слѣдното:

„Въ науката за електричеството сж приети петъ общепризнати единици за обозначение „Волтъ“, „Амперъ“, „Омъ“, „Кулонъ“ и „Фарадъ“. Какъ сж произлѣзли тия термини и какво значатъ тѣ? Прѣди всичко всѣкой отъ тѣхъ е име на човѣкъ или на часть отъ неговото име (името на учения, съ когото е свързанъ споменъ за установяване на извѣстно научно положение). И ето, че ако ний, католицитѣ, трѣбва да признаемъ, че не отъ нашата срѣда е излѣзълъ Омъ, името на когото носи единицата на съпротивлението, и Фарадей, по което име е наречена единицата на бързината, тъй като нито Омъ, нито великиятъ Фарадей не били католици, останалитѣ пъкъ трима принадлежатъ намъ“. При това, къмъ лекцията си професоръ Уайндль прибавя бѣлѣжка, въ която казва, че по всѣка вѣроятностъ Омъ билъ католикъ, а Фарадей, — този кралъ на експериментаторитѣ, — билъ дълбоко религиозенъ човѣкъ, принадлежащъ къмъ една твърдѣ малобройна и едва извѣстна секта „Сандеманианци“. Като се обръща къмъ друга отрасль на наукатм, Уайндль говори: „Всѣкой е чувалъ за лжчитѣ на Рентгена, и много хора сж ги виждали, или поне сж виждали радиографитѣ, които тѣ произвеждатъ, но вѣроятнѣ само на малцина е извѣстно, че открилиятъ тия лжчи е вѣренъ синъ на църквата“.

Д-ръ Вилямъ Джонъ Холандъ, виденъ натуралистъ, директоръ на

музея Карнеджи и вице-президентъ на комисията, която завежда фонда подъ сжщото име и пр., авторъ на повече отъ 225 учени р.боти, д-ръ на наукитѣ, философията и правото, пише:

„Онова, което въ науката е истинско и вѣрно, не противорѣчи на истината въ религията. Истината, кхдѣто и да бжде и въ каквото и да се срѣща въ нашата вселена, навсѣкждѣ е хармонична въ своитѣ прояви. На мене се падна щастие да имамъ широко познание съ ученитѣ отъ всички страни и ми е добро извѣстно, че голѣмо болшинство отъ моитѣ познати изъ научния свѣтъ сж хора благоговѣйни и благочестиви, които не виждатъ въ фактитѣ на науката нищо противно на вѣрата имъ въ наличността на Висша Сила, водеща насъ къмъ праведностъ, Сила, въ която ние живѣемъ, движимъ се и сжществуваме. Разбира се, има и нерелигиозни хора между ученитѣ, както има и „не научни“ хора между религиознитѣ. Да се цитиратъ имената на много учени, и до сега живущи на двѣтѣ страни на Атлантическия океанъ и отличаващи се не само съ научни заслуги, но и съ своята вѣра, би заело твърдѣ много мѣсто. Никой, обаче, отъ ония, които познаватъ *Джозефа Хенри, Джозефъ Ле-Контъ или Агасиса старши*, тия общепризнати водители на учения свѣтъ, никой не може да отриче, че тѣ сж били и хора съ дълбоки *религиозни убѣждения*. И д-ръ Хенри и д-ръ Ле-Контъ заематъ официално положение въ църквитѣ, къмъ които принадлежатъ *Хенри*, както е извѣстно, билъ единъ отъ великитѣ физици, а *Ле-Контъ* — единъ отъ нашитѣ най-главни геолози. Азъ мога да

умножа приведенитѣ примѣри съ имена на стотици учени, които сж били твърди и вѣрни синове на християнскитѣ църкви. Вие ще намѣрите десетици такива хора и въ вашия Лондонъ. Праздно бѣбране е твърдението за нѣкакъв конфликтъ между науката и религията. Когато човѣкъ се прѣдава на подобно бѣбране, азъ съмъ всѣкога увѣренъ, че той или не разбира, какво нѣщо е нуку, или пъкъ не може да разбере основнитѣ учения на истинската религия“.

Д-ръ Хенри Трентамъ Бутлингъ, членъ на свѣта на Лондонския университетъ, прѣдседателъ на Английския хирургически колежъ, д-ръ по медицината и по гражданското право, изпратилъ писмо, въ което по тоя въпросъ пише:

„Сжществува асоциация, която се нарича „Гилдия Св. Лука“ и се състои отъ членове изъ моята професия. Тя брой въ списъка на членоветѣ си нѣколко първокласни лѣкари и хирурзи, които не само частно изповѣдватъ християнството, но правятъ това и публично, като присъствуватъ на службата въ събора на св. Павла, която се отличава съ особено многолюдство. Азъ се надѣвамъ, че тоя отговоръ може да ви послужи за примѣръ, че срѣдъ моитѣ другари по професия научнитѣ открития не сж поврѣдили учението на Христа и че нашитѣ медици изпълняватъ религиознитѣ си обязанности както въ частния си животъ, така и въ обществения“.

Александръ Р. Симпсонъ, д-ръ по медицината, д-ръ на наукитѣ, д-ръ по правото, бившъ деканъ на медицинския факултетъ и заслуженъ професоръ въ Единбургския университетъ отъ 1870 г. до 1905 год., асистентъ на дѣда си Джем-

са Ю. Самжона, който е откриль хлороформа, авторъ на много научни съчинения по гинекология, отговаря :

„Както е извѣсно, единствената статуя, поставена въ двора на Единбургския университетъ, е статуята на *Давидъ Брюстеръ* съ призма въ ржка, Послѣ неговата смъртъ дъщеря му написала стихотворение, въ което тя мечтае за неговитѣ занятия въ небесния свѣтъ и пише : „Дали му се е удало да разложи цвѣта на призматическия Божи прѣстолъ ? и завършва съ думитѣ :

„Онова, което той тамъ вижда, за насъ е незримо ; но това е несъмнѣно, че той смирено е навелъ своята увѣнчана съ почести глава и, слагайки своитѣ лаври къмъ стѣпкитѣ на Спасителя, кротко шепти : „не сж мои, не сж мои, а Твои“.

Въ Вестминстерския манастиръ Лордъ Келвинъ почива редомъ съ Исаакъ Нютонъ. По поводъ на това било казано, че ако се наредѣха въ една линия всички учени отъ деня на смъртъта на Нютона, нито единъ отъ тѣхъ не би се издигналъ до уровена на Нютона и Келвина. И двамата тѣ открито признавали себе си за християни“.

Джорджъ Карпенгеръ, частъ отъ отговора на когото по-рано цитирахме, по тоя въпросъ казва :

„Мнозина отъ моитѣ учени другари сж ми извѣстни за ревностни християни. Ония лѣкъ, които не сж такива и се обръщатъ гърбомъ къмъ християнството, по-скоро напомнятъ евангелския „богатъ юноша“, отколкото човѣкъ дѣйствиелно иррелигиозенъ“.

Дайсъ Деквортъ, докторъ по медицината, прѣдставителъ на много учени дружества, пише :

„Азъ безъ колебание заявявамъ, че съмъ убѣденъ християнинъ и мисля, че имамъ основание да кажа, че и болшинството отъ моитѣ колеги по професия въ Англия се държи о сжщата вѣра“.

Въ сжщия духъ, т. е., че виднитѣ учени сж били добри членове на църквата, сж отговорили и ученитъ: *Джорджъ Гйомфри, Хенри Роско, Джонъ Фаемингъ* и пр. и пр. А *професоръ Рамзай* обяснява всеобщата любовъ на *професоръ Фицджералдъ* съ това, че „той билъ истински християнинъ и дѣйствително въ точностъ вѣрвѣтъ по стжпките на своя Учитель“.

Вилямъ Е. Трифтъ, професоръ по експериментална философия въ Дублинския университетъ, отговаря:

„Твърдението на лектора, че водителитѣ на науката сж иррелигиозни и антихристиянски, свършено не е съгласно съ впечатлението, което съмъ добилъ отъ моя жизненъ опитъ. Хората, които азъ уважавахъ за тѣхнитѣ способности, азъ едноврѣменно сжщо почитахъ и за тѣхната смирена прѣданность на християнската религия.

Най-послѣ ще припомнимъ и думитѣ на *професоръ Ермундъ Дж. Джемсъ*, които цитирахме по-рано (книжка IV, стр. 15).

„Мога да кажа — пише той, че не ми се е случвало да срѣщна учени нерелигиозни или враждебни на християнството. Азъ съмъ ректоръ на държавния университетъ, въ който има до петъ хиляди студенти и около петстотинъ члена учень и прѣподавателски персоналъ. Въ това учреждение ние не прѣдвяваме никакаи религиозни изисквания, нито къмъ членоветѣ на факултета, нито къмъ студентитѣ. Ние нѣмаме и официални свѣдения за религиозното или нерелигиозното настроение на студентитѣ или професоритѣ. Но азъ съ пълна увѣренность мога да кажа, че по-гольмото число отъ членоветѣ на факултета наедно сж членове на християнскитѣ църкви и че взематъ дѣйно участие въ разнообразната църковна работа“.

Архим. Ст. Абаджиевъ.

Тайнството миропомазание.

Веднага слѣдъ кръщението се извършва миропомазанието. Съ помазането съ св. миро възродения чрѣзъ кръщението получава дароветѣ на св. Духа, които го възрастявагъ и укрѣпватъ въ новия духовенъ животъ. Макарь да се извършва заелно съ кръщението, то за тайнство е отдѣлно. И то има своето оснзание у св. Писание и св. Прѣдание. Апостолъ Павелъ кръстилъ самарянитѣ, но Духъ Святый получили, когато апостолитѣ Петръ и Иоанъ възложили ржцѣ

надъ тѣхъ (Дѣянния 8, гл. 12—17). И св. Отци отъ първитѣ вѣкове говорятъ за кръщението и миропомазанието като отдѣлни тайнства. Киприянь пише: „Който се кръсти, трѣбва да се помаже, за да получи благодатѣта Христова“. Оригенъ казва: „Кръщението и миропомазанието се извършватъ споредъ установения и прѣдаденъ намъ редъ“. Св. Кирилъ Иерусалимски пише за тайнството миропомазание, като отдѣлно.

Тайнството миропомазание е на-

редено отъ самага Исуса Христа. Като начало на това таинство трѣбва да се счита слизанието на св. Духъ надъ Исуса слѣдъ кръщението въ Иорданъ. Исусъ Христосъ казва: „Който е жеденъ, да дойде при мене и пие. Който вѣрва въ мене, рѣка отъ жива вода ще потече отъ него“. Св. Иоанъ Богословъ обяснява, че тѣзи думи на Спасителя се отнасятъ за Светия Духъ, Който ще се даде на вѣрующитѣ.

Дароветѣ на Св. Духа били дадени най-напрѣдъ на апостолитѣ въ деня на Петдесетницата. Това станало по единъ особенъ начинъ: чрѣзъ огнени язици. Послѣ самитѣ апостоли прѣдавали на другитѣ дароветѣ на Св. Духа чрѣзъ възлагане на ржцѣ. Отъ тогава това таинство непрѣкъснато се практикувало въ Православната Църква. За него говорятъ много отъ църковнитѣ отци и писатели отъ втория и третия вѣкъ.

Теофилъ казва: „Ний за това се наричаме християни, защото се помазваме съ Божествено помазание“. Тертулиянъ пише: „Като излизаме изъ купела, ние се помазваме и това помазване ни дава духовна сила“. Киприянъ казва: „Туй, което направиха Петръ и Иоанъ надъ самарянитѣ, сега го правимъ ние“. Миропомазането се приема като таинство отъ всички источни християни. Отъ западнитѣ го приематъ католицитѣ.

Отначало апостолитѣ прѣдавали дароветѣ на св. Духа съ възлагане на ржцѣ. Това се практикувало, догдѣто християнитѣ били малко. Апостолтъ могълъ на всѣкиго да възложи ржцѣтъ си. Когато числото на християнитѣ нараснало много, ржковъзлагането се замѣнило съ помазване. Тази промѣна станала още въ врѣмето на апостолитѣ. Това се вижда отъ думитѣ на

Апостола Иоана, който пише: „вие вѣрващитѣ имате помазание отъ Св. Духа (1 Иоана 2 гл. 20 ст.) За помазването говори и ап. Павелъ: „Който ни утвърдява съ васъ въ Христа и който ни е помазаль е Богъ, който ни запечата и даде да се съединимъ съ Духа въ сърцата си (2 коринт. 1 гл. 21—22 ст.) За какво помазание говорятъ тукъ апостолитѣ и кой би ги разбралъ, ако дароветѣ на Св. Духа не се прѣдавали, освѣнъ чрѣзъ възлагане на ржцѣ и чрѣзъ помазване.

За помазване се употребява миро. Мирото се употребявало въ Вехтия Завѣтъ за помазване на скинията и принадлежноститѣ ѝ, за помазване първосвещеницитѣ, пророцитѣ и царетѣ. Това миро се правило отъ 5 съставни части. Мирото на православната църква се прави отъ 20 благовонни масла, корени, цвѣтъ и др. Варенето му става по особенъ начинъ при четенето на молитви и Св. Писание.

По-напрѣдъ всички православни църкви сж получавали миро отъ Цариградската Църква. Откакъ гърцитѣ ни обявиха за (схизматици) отстѣпници, защото искахме да имаме екзархия и свое родно духовенство, ние получавахме миро отъ Руската Църква. Сега, поради особениѣ събития въ Русия, получаваме миро отъ Романската Православна Църква. Отъ Св. Синодъ се разраща св. миро по митрополиитѣ и намѣстничествата, отгдѣто го получаватъ свещеницитѣ.

Таинството миропомазание се извършва веднага слѣдъ изваждането дѣтето изъ водата. Помазватъ се челото, очитѣ, ушитѣ, устата, носа, гърдитѣ, ржцѣтъ и краката на новокръстеното и се изговарятъ думитѣ: „печать на дароветѣ на Св. Духа“.

Това става, за да се просвѣтятъ

всички органи съ Христовата свѣтлина и се посветягъ на служба Богу. Като знакъ на посвещението Богу служи и подстригването косата на дѣтето на кръсть.

Обикалянето около св. купель съ пѣяне „Елицы во Христа крестистеса“ (Кои то въ Христа се кръстиха, въ Христа се облѣкоха — Адилюа) означава духовната радостъ за новия животъ на новокръстения. Въ първитѣ врѣмена тази пѣсенъ пѣяли всички, които били при кръщението, а кръстенитѣ пѣяли само „Адилюа“ („Слава на Бога“). Чеге се Апостолъ и Евангелие. Въ апостола се изгѣква ползата, изброяватъ се плодетѣ отъ кръщението, а въ евангелието се говори за прашането на учен щитѣ да кръщаватъ.

Въ 40 день слѣдъ кръщението става въцерковяването на дѣтето.

Този обрядъ напомня занасянето на Исуса въ Иерусалимския храмъ на 40 день отъ раждането Му. Той означава още посветяване дѣтето Богу.

Тѣй ние всички сме миропомазани, въ насъ *сж запечатани дароветѣ на Св. Духа*. Посветени сме на Бога. Дали сме въ служба на Бога и доброто всички свои сили и способности. Нека винаги си спомняме за грижитѣ на църквата и дароветѣ на Св. Духа, които ни сж ладени и да се стараемъ на истина да служимъ Богу и съ тѣлата си и съ душитѣ си, защото сж Божи.

Отецъ Генадий.

Молитвата.

Молитвата съставлява неизмѣнната и най-важната частъ на всякоя религиозенъ культъ. И понеже религиозното чувство е всадено въ душата на човѣка, то и молитвата, чрѣзъ която се изразява вѣрата на човѣка, е присъща на всѣкого отъ човѣцитѣ. И поради тази именно причича древнитѣ християни сж считали, че не може да има истински християнски животъ безъ молитва. Цѣлия животъ на християнина трѣба да прѣдставлява една велика и продължителна молитва къмъ Всевишнаго Бога.

Иисусъ Христосъ, като дошелъ на земята, осждилъ както лицемѣрнитѣ молитви на фарисейтѣ, така сждо и словоохотливитѣ и безсѣдържателни молитви на езичникитѣ, като е далъ сжщеврѣменно и образецъ на молитва: „Отче нашъ!..“ Другъ образецъ ние

срѣщаме въ молитвата на митаря: „Боже, милостивъ бжди къмъ мене грѣшния!“ Освѣнъ че ни е далъ образецъ за молитва, но и Самъ нашиятъ Спасителъ се е молилъ въ Гетсиманската градина три пжти: Мат. 26 : 36—46.

Първитѣ послѣдователи на Христа, по примѣра на своя Учитель Исуса, често се събирали на молитва. Така ние виждаме св. апостоли заедно съ женитѣ и Марія, майката Исусова, и братята му да стоятъ непрѣстанно въ молитва — Дѣян. 1:14. Отъ тукъ молитвата е прѣминала и въ домашния животъ на християнското сѣмейство и е станала необходима за всичкитѣ му членове. Всички тогава християнски сѣмейства сж се молили по нѣколко пжти на день. Въ тия именно врѣмена християнитѣ имали молитвата като соль, съ която осо-

лявали всѣко свое дѣло. Винаги при започването на каквато и да било работа, най-напрѣдъ сж ст-правяли горѣща молитва къмъ Бога, отъ Когото сж искали подкрѣпа и сила. И благодарение на това сърдечно молитвено настроение, Богъ имъ пращаль Своята помощъ, Върху тия християни сж се изпълнили Христовитѣ думи: „Който иска получава; който търси, намира . . . Мат. 7:8.

Молитвата е била необходима за християнското сѣмейство. Тя е храната на душата; *чрѣзъ нея (молитвата) съдалищешо ни порока се прѣобрѣща въ светилище на добродѣтеля.* За спасителното значение на молитвата ни говори и Спасителя, като казва: „Внимавайте, бдете и молете се, защото не знаете кога ще дойде врѣмето“ — Мар. 13:33; или „Бждете будни и се молете на всѣко врѣме“ — Лук. 21:36. Ето защо само чрѣзъ чистосърдечното истинско молитвено настроение ще можемъ да очакваме и подобрене на живота. Че дѣйствително чистата молитва е прѣмахваля всички пороци у древнитѣ християни, които по-рано били езичници, въ това ни увѣрява историята на древната християнска църква. Живота на християнитѣ тогава се е отличаваль твърдѣ много отъ тоя на езичницитѣ. Въ живота на всѣко древно християнско сѣмейство ние вждаме нравствена чистота и светостъ. А извънъ това ние виждаме, че християнското сѣмейство прѣкарва тихъ, спокоенъ, незлобивъ, безкористенъ и правдивъ животъ. Въ живота пкъ на езическото сѣмейство е царувало злото, безиравственостъта, братоубийството, разпуснатостъта, покварата, сребролюбиеото, завистъта и тѣмъ подобни пороци.

Като имаме прѣдъ видъ горното, нѣка се запитаме, какво мѣсто заема въ домашния животъ на православнитѣ сѣмейства молитвата? На каква степенъ е развито молитвеното настроение? На този въпросъ, за голѣмо съжаление, трѣба да отговоримъ отрицателно. Молитвата е мълкомъ изоставена въ нѣкои сѣмейства. Не въ всички сѣмейства, редовно сутринъ и вечеръ се произнася Богу молитва. А още по голѣма рѣдкостъ сж ония православни сѣмейства, които иматъ молитвеници; тѣ даже нѣмагъ св. Евангелие. Нѣщо по-лошо ще видите въ православни сѣмейства; ще срѣщнете кжша, която има доста добрѣ уредена библиотека, но въ тая библиотека нѣма да намѣрите св. Евангелие, Библията, молитвеникъ, или книги съ религиозно съдържание.

Но трѣбва да подчертаемъ, че въ нашитѣ български православни сѣмейства, откогато започна да се изхвърля молитвата отъ домашна употреба, отъ тогава започна да пада религиозното чувство и да се шири безвѣрието. И като имаме сега прѣдъ видъ лошитѣ послѣдствия отъ ослабналото ни религиозно чувство, нека се опомнимъ и да гледаме часъ по-скоро да развиемъ молитвеното настроение въ сѣмейството, а особно между дѣцата. Дѣйствително, за сега у мнозина отъ възрастнитѣ молитвеното настроение е заглушено, притъпено, но въ дѣцата е силно развито: трѣбва само да го насочваме къмъ правилното му развитие. Необходимо е, значи самитѣ родители да дадатъ примѣръ на дѣцата си. Но мнозина ще кажатъ, че това за възрастнитѣ е невъзможно, тѣй като тѣ сж заети отъ грижи за мира сего; цѣлиятъ имъ животъ е обзетъ за изкарване на-

сжщия; че тѣхното религиозно чувство е почти угаснало. . . Тѣ не сж прави. Наистина тѣхното религиозно чувство, молитвеното имъ настроение е обвито съ голѣми и дебели снѣжни и ледени пластове, но достатъчно ще бжде да направятъ опитъ. Молитвата ще събуди душата; ще ги сгрѣе една божествена лѣча отъ правдата и истината, и ние ще видимъ, че тоя пластъ, който е вковавалъ всаденото отъ Бога сѣме, ще започне да се топи бързо и, слѣдъ като изтече цѣлия пластъ, ще се влѣе въ човѣшката душа — струя на новъ, обновенъ и чистъ, светъ животъ. Тогава само ще можемъ да почувствуваме силата и благодатното дѣйствие на молитвата. Такова дѣйствие на молитвата е почувствувалъ грѣшния митаръ; чувствували сж го всички, които лично сж отправали молби къмъ Господа; чувствували сж го всички добри християни. Ще го чувствуватъ всички, които чисто-сърдечно, не користо, отправятъ молитва къмъ Спасигеля, Който е казалъ: „Има ли отъ васъ такъвъ човѣкъ, който ако му поиска синъ му хлѣбъ, той ще му даде камъкъ? Или ако поиска риба, да му даде змия? И тѣй, ако вие, които сте лукави, знаете да давате добри даяния на чадата си, колко повече вашия Отець, Който е на небесата, ще даде добрини на тия, които искатъ

отъ Него?“ — Мат. 7 : 9—11.

Нека всички оставимъ лошия пжтъ, изъ който сме тръгнали; нека молитвата бжде дѣйствително храна на душата ни. Стига сме угаждали само на тѣлото си! Още съ първата наша крачка ние ще се почувствуваме измѣнени и особено духовно възрадовани. Достатъчно е въ началото на поврата си да правимъ отъ сърдце и душа сутринъ и вечеръ съответствуваща молитва; достатъчно е да кажемъ съ разбито сърдце поне единъ пжтъ въ деня думитѣ: „Боже, милостивъ бжди къмъ мене грѣшния!“ Като награда за насъ ще бжде, че Богъ ще ни послуша. Той не желѣе лицемернитѣ молитви и многоглаголствуване. Той не желѣе отъ своитѣ чада да бждатъ молитвени машини, както това го иматъ будиститѣ и ламаититѣ. А за да бждемъ изразители, че сме православни християни, непрѣмѣнно трѣбва да въведемъ въ домашно употрѣбение на сѣмейството молитвата, която е съставена на основание св. Евангелие (Лук. 1 : 2 — 42), а именно: Богородице Дѣво, радвай се, благодатна Марие, Господъ е съ тебе! Ти си благословена измежду женитѣ и благословенъ е плода на твоята утроба, защото си родила Спасителя на нашитѣ души“.

Абонати и абонатки на „Християнка“, побързайте да си платите абонамента. Тази е седмата книжка. Осгава да получите още три книжки. Нужни сж срдства за тѣхното отпечатване. Внесете абонамента си! Особено побързайте вие, които сте записали по нѣколко абонати.

Педагогически беседи.

IV.

Тълесно възпитание.

Възпитателът трѣбва да има правилно и установено мнѣние по въпроса за отношението между тълесното и душевното въ човѣка. Не е безразлично дали той вѣрва, че тълесното е основа и причина на душевното, или че обратно, душевното е причина на тълесното, или пъкъ има друго срѣдно гледище между тѣзи двѣ схващания. Тѣлото ли зависи отъ душата или душата зависи отъ тѣлото, тѣлото ли влияе по-силно върху душата, или душата влияе по-силно върху тѣлото? Между психолозитѣ и философитѣ по тоя въпросъ има разни и тѣкмо противоположни едно на друго мнѣния. Крайниятъ материализъмъ, напримѣръ, счита тълесното за причина и създател на душевното и поставя второто въ пълна зависимостъ отъ първото. Крайниятъ идеализъмъ пъкъ защитава тѣкмо противното становище. Тукъ ние не можемъ да влизаме въ подробно разглеждане на тоя споръ, а ще приведемъ едно мнѣние по този въпросъ, което ни се струва за най-правилно. Това е мнѣнието на великия свърѣмененъ френски философъ Бергинь. Споредъ него тѣлото е само инструментъ

на дѣйствия и нищо друго. Душевното има самостоятелно битие и то си служи съ тѣлото като съ инструментъ, за да се прояви въ живота. Нервната система е само проводникъ на движения и нищо повече. Тя не поражда душевнитѣ явления и между тѣхъ нѣма отношението на причина и слѣдствие. Мозъкътъ е нѣщо като телефонна централа, която има за задача да даде ходъ на извѣстно движение или да го спре; но която нѣма нищо общо съ *мислитъ*, които се прѣдзаватъ чрѣзъ нея. Слѣдователно, ако тѣлото, напримѣръ, е разстроено, духътъ не може да се проявява правилно въ живота, но той, самиятъ духъ, не е засѣгнатъ отъ разстройството. Способноститѣ на артиста не се засѣгатъ отъ поврѣдата на инструмента, но съ поврѣденъ инструментъ той не може да прояви своитѣ способности. Такова е отношението между човѣка като духъ и неговото тѣло. А понеже човѣкъ е поставенъ винаги въ извѣстна срѣда, въ която трѣбва да се прояви, необходимо е инструментътъ, чрѣзъ който става това, да бѣде нормаленъ и колкото се може по-развитъ и по-усъвършенствуванъ.

Отъ казаното слѣдва голѣмата важностъ на тълесното възпитание

при дѣтето. Трѣбва да се пазимъ отъ крайноститѣ по тоя въпросъ. Голѣма грѣшка ще бжде, ако насочимъ вниманието си къмъ развитието прѣдимно на тѣлото. Въ такъвъ случай то ще стане тежъкъ и неподвиженъ инструментъ, чрѣзъ който не ще има какво да се проявява, или ще се проявяватъ само нисши страсти и желанія. Погрѣшно ще бжде сжщо тѣй, ако почнемъ да се грижимъ само за душевното развитие на дѣтето, защото при липсата на подходящъ инструментъ вжтрѣшнитѣ богатства не ще могатъ да укажатъ нужното влияние върху другитѣ и все едно като че не ги е имало. Правиятъ пѣтъ тукъ минава между крайния материализмъ и крайния идеализмъ, който води къмъ аскетизмъ. Тѣлото трѣбва да бжде само нормално, здраво и подвижно, за да може чрѣзъ него да се прояви напълно вжтрѣшния животъ, развитието на който, разбира се, е главната и най-важна цѣль на възпитанието. Трѣбва да се даде прѣдпочитание на душевния животъ, но да не се забравя, че при условията на човѣшкия животъ тукъ на земята душевниятъ миръ на човѣка се проявява чрѣзъ най-разнообразнитѣ дѣйствия на неговото тѣло.

Като се разясни добръ тоя въпросъ, майката възпитателка трѣбва сериозно да се погрижи за тѣлесното възпитание на своето дѣте. На неговото тѣло тя трѣбва да гледа като на храмъ на душата, която е частица отъ Бога, и затова трѣбва зорко да бди върху чистотата и здравината на тоя храмъ. Да кърми винаги сама своето пеленаче и да се грижи лично за неговата хигиена — това — за нея трѣбва да бжде единъ християнски

дългъ, а противното да смѣта като грѣхъ.

Особено въ първитѣ години отъ живота на дѣтето трѣбва да се полагатъ грижи за неговото тѣлесно развитие, защото тогава още нѣма душевенъ животъ, а се формира тѣлото и отъ това формиране може да зависи цѣлия неговъ бждещъ животъ. Какъ именно да се отгледватъ малкитѣ дѣца, по тоя въпросъ има обширна литература отъ специалисти лѣкари и педагози и на една добра майка е необходимо запознаването съ тая литература или непосредственото съвѣтване съ лѣкаря.¹⁾ Достатъчна храна, пълна чистота, повече въздухъ и свѣтлина, — това сж първитѣ условия, безъ които е немислимо правилното тѣлесно развитие на дѣтето.

По-късно, когато въ дѣтето почне да се развива и по-активенъ душевенъ животъ, майката трѣбва да бжде много внимателна. Паралелното и хармонично развитие на душевното и тѣлесното е идеала, къмъ който трѣбва да се стрѣвимъ. Да се затвори дѣтето цѣль день въ стаята и да се занимава умствено — това би било една голѣма грѣшка, която може да има печални послѣдци. Игритѣ на открито въ обществото на тѣхнитѣ връстници сж насъщна необходимостъ за дѣцата и прѣстѣпление прави този, който ги лишава отъ тѣхъ. Чрѣзъ тѣзи свободни игри, ако се ръководятъ умѣло и систематично, дѣтето може да научи много повече нѣща, отколкото въ книгитѣ.

¹⁾ Въ миналата книжка на „Християнка“ на послѣдната страница се говори за една много цѣнна въ това отношение книга: „Какъ да отглеждаме дѣтето“ отъ Д-ръ Ив. Малевъ.

Разбира се, въ такива случаи трѣбва да има винаги единъ не натрапнически, а приятелски и непринуденъ надзоръ, за да не би вмѣсто полза и ритѣ да причинятъ врѣда.

Изобщо казано, по отношение тѣлесното възпитание окоето на майката трѣбва зорко да бди върху хармонията между тѣлесния и душевния животъ на своето дѣте. Ако забѣлѣжи отклонение въ една страна, напримѣръ прѣкомѣрно увеличаване отъ игри и движение, тя ловко трѣбва да заинтересува дѣтето съ нѣкои книжки или разговори и да насочи вниманието му

къмъ неговия вжтрѣшенъ животъ. Забѣлѣжи ли, обратно, че дѣтето се е увлекло само въ умствени занимания и четене, необходимо е тя сама да го отведе на игри или други забавления, при които има повече движение и тѣлесна работа.

Трудно е, наистина, едно такава постоянно бдѣние надъ дѣтето, но само тъй ще може да се запази и развие тѣлото му и да се гарантира за въ бъдеще развитието на единъ всеостраненъ и богатъ вжтрѣшенъ животъ въ него.

Й-овъ.

Жетвата е много, жетваритѣ сѣ малко.

Слѣдъ първата духовна екскурзия, сестритѣ отъ „Бѣлия Кръсть“ бидоха поканени отъ нѣколко братства да посетятъ градоветѣ имъ, обаче, сестритѣ бѣха принудени, съ голѣма скръбъ, да откажатъ по невъзможностъ да удовлетворатъ молбата имъ, тъй като нѣма нужното количество сестри, за да смогнатъ навсѣкждѣ. Тоя фактъ показва, каква голѣма нужда има „Бѣлия Кръсть“ отъ повече сестри въ сегашно врѣме и каква голѣма роль въ организирането на братствата би могълъ той да изиграе! Ето защо братството на „Бѣлия Кръсть“ търси сестри за свои ученички-послушници. Прѣди всичко кандидатките трѣбва да бждатъ х о р а д у х о в н и, силно прѣдадени на Христовото дѣло и готови на самопожертвование. Прѣдпочитатъ се сестри съ най-малко V класно образование и не по-възрастни отъ 35 год. При своето постѣпване въ заявлението си тѣ даватъ задължения: 1) че зна-

ятъ устава и правилника на братството, приематъ го и се задължаватъ безпрѣкословно да го изпълняватъ; 2) че иматъ желание да останатъ до животъ въ братството, като станатъ и негови сестри-монахини и приематъ монашество, щомъ монастирския съборъ намѣри, че тѣ сѣ подготвени за това и ги покани, 3) че ако, въ послѣдствие, се окаже, какво немогатъ окончателно да се рѣшатъ за приемане на монашеството, задължаватъ се най-малко три години да стоятъ въ братството на работа, или, въ противенъ случай, задължаватъ се да повърнатъ на братството направенитѣ подирѣ имъ разности. При послѣдното облекчение, вѣрваме, че много духовни сестри, прѣдани на църквата, ще пожелаатъ да постѣпятъ за ученички въ „Бѣлия Кръсть“. Единъ стажъ отъ три години, като работничка на църковното поле, ще бжде отъ голѣма полза за всѣка сестра, която и да си излѣзе въ

миръ, ще бжде близка до църквата, дѣсна ржка на свещеника и дѣйна работничка въ мѣстното християнско братство.

и по възрастни, макаръ и негодни за работа, сестри, останали безъ свои близки (обаче имащи материални сръдства, съ които тѣ биха

Мария избра най-добрата часть.

Братството приема бито като почетни сестри (безъ прѣмане монашество), било като действителни сестри — монахини

подкрѣпили братството) и търсеци духовенъ покой и утѣха.

Прощенията за постъжване въ братството се подаватъ на адресъ:

До Игуменията на Ставропигиалното Женско Монашеско Братство „Бълъ Кръстъ“ въ Курилския манастиръ, гара Курило, Софийско.

Прошението трѣбва да съдържа горнитѣ задължения и да бжде придружено съ свидѣтелства: за св. кръщение и образованието, както и удостоверение отъ енорийския свещеникъ за поведението и сѣмейното положение на кандидатката.

Всѣка новопостъпваща взема съ себе си всички свои горни и долни дрехи, каквито има (или най-малко по три чифта) постелка и завивка.

За уяснение цѣлитѣ и живота на братството, печатаме долното извлечение отъ устава и правилника му.

ИЗЪ УСТАВА

на Ставропигиалното Женско Монашеско Братство „Бълъ Кръстъ“

I. Основни положения.

Чл. 1. За подпомагане мисията на Църквата основава се едно ставропигиално женско монашеско общезитие подъ названиее *Братство „Бълъ Кръстъ“*. То урежда своето общезитие въ помѣщенията на манастиря „Св. Ив. Рилски“ при с. Курило и стопанисва имотитѣ на тоя манастиръ на врѣмни начала като собствени.

Чл. 2. Бидейки монашеско, Братството „Бълъ Кръстъ“ живѣе по правилата на ставропигиалнитѣ манастирски устава и традиции. То се намира подъ прѣкото вѣдомство и ръководство и въ разпореждане на Св. Синодъ на Българската църква,

Чл. 3. При това Братство се открива: или постоянно училище, или периодични курсове, за да се

дава нуждната подготовка на сестритѣ-монахини и ученички-послушници, необходими за мисията, която иматъ да изпълняватъ. Програмата за тая подготовка се изработва отъ Св. Синодъ.

II. Членове на Братството.

Чл. 4. Братството „Бълъ Кръстъ“ се състои отъ слѣднитѣ членове: а) сестритѣ-монахини; б) ученички-послушници, които се готвятъ за монахини и в) сестри ревнителки и сътруднички на братството вънъ отъ общезитието.

Чл. 5. Сестритѣ-монахини се приематъ по рѣшение на манастирския управителенъ съвѣтъ, надлежно утвѣрдено, при спазване на слѣднитѣ условия: а) да не бждатъ по-стари отъ 45 години; б) да сж душевно и тѣлесно здрави и в) да дадатъ задължение, че пожизнено се прѣдоставятъ всецѣло на задачитѣ на Братството.

Чл. 6. При приемане ученички-послушници се спазватъ слѣднитѣ условия: а) да иматъ поне основно образование; б) да не сж повъзрастни отъ 35 год.; в) да бждатъ душевно и тѣлесно здрави и г) да деклариратъ своето безусловно послушание и спазване реда и дисциплината. Пострижението имъ въ монашество става подиръ деветъ мѣсечно послушание съ примѣренъ животъ въ манастиря.

Чл. 7. Сестритѣ-монахини, както и ученичкитѣ-послушници, ссѣбнъ — дребни вѣщи, не бива да събиратъ собственостъ. Ако при постъпването си иматъ такава, прѣдаватъ я въ управлението на Братството, което се грижи за пълната и прилична тѣхна издържка. Тѣ трѣбва да сж свободни отъ всѣкакво стезжание, та по-лесно да изпълнятъ монашескитѣ подвизи;

молитва, послушание, трудъ и цѣломъдріе.

Чл. 8. Сестри-ревнителки сж ония благочестиви и православни християнки, по градове и села, които усвоятъ задачитѣ на „Бѣлия Кръсть“ и доброволно се прѣдоставятъ да му служатъ морално и материално. Тѣ внасятъ и популяризиратъ идеитѣ на Братството между членовѣтѣ на православнитѣ братства въ България, на които и тѣ сж дѣятелни членове.

Чл. 9. Сестритѣ-монахини, отличили се съ дългогодишно усърдно и безупрѣчно служение въ мисията на Братството, се награждаватъ; а) съ произвеждане въ диякониси и б) съ знакъ бѣль кръсть, металическа изработка на черна лента. А сестритѣ-ревнителки, които се отличатъ съ събиране помощъ за цѣлитѣ на Братството или съ разпространяване на неговитѣ печатни издания, се награждаватъ отъ Св. Синодъ съ знака на сжщия кръсть на морава лента.

III. Цѣль на братството.

Чл. 11. Цѣльта на Братството „Бѣль Кръсть“ е да подпомага въ мисията на православната народна църква като чрѣзъ своитѣ монахини служи и развива дѣлото на *християнското милосърдие и нравствено-религиозно възпитание*. Поради туй приготвява, и, при поискване, изпраща на врѣмено служение сестри въ всички благотворително-възпитателни институти, които Св. Синодъ или митрополиитѣ откриватъ.

Чл. 12. Редомъ съ тая своя специална мисия Братството „Бѣль Кръсть“ се грижи да развива и внася християнска православна просвѣта между българското общество.

Съ тая цѣль то издава, съ популярно съдържание, книжки, брошури, или пѣкъ специално списание, които се разпространяватъ чрѣзъ сестритѣ-ревнителки между членовѣтѣ на православнитѣ братства и народа.

Чл. 13. Службата на сестритѣ-монахини, вѣнъ отъ общежитието, се счита като монастирско послушание. Приходитѣ отъ тая служба минаватъ въ приходъ на Братството, което издържа сестритѣ,

Чл. 14. Сестритѣ-монахини могатъ да служатъ на милосърдното дѣло и въ държавнитѣ благотворително-възпитателни институти, но само тогава, ако управлението на института е повѣрено на една отъ сестритѣ, които трѣбва да сж най-малко три. Защото само тѣ тѣ ще мѳгатъ да опазятъ дадения обѣтъ за молитва, трудъ и дисциплина въ общежитието.

ИЗЪ ПРАВИЛНИКА

на братството.

Религиозното настроение, благочестивия образъ на мисли, безупрѣчното поведение и искрення стремежъ да се служи на Христа сж главнитѣ условия, които се изискватъ при постъпване въ братството, а послѣдното, отъ своя страна, има грижа да развие у сестритѣ вжтрѣшната сила, скрита въ тѣхната душа, почти въ неразвитъ видъ, да вджлбочи и просвѣти тѣхната вѣра, да ги затвърди въ християнски животъ, като го насочи къмъ най-високата цѣль — служение на Христа. Това служение, прѣди всичко, изисква себепридание и нравствена дисциплина. Поради това и постъпващата въ братството, прѣди всичко, трѣбва да бжде готова на себепридание и себепожертвуване. Като постъп-

ва въ братството, всѣка сестра му се прѣдава на възпитание. Ето защо послушанието на игуменката и старшиятъ сестри, съблюдаването правилата и устава на братството, пълното подчинение на цѣлия братственъ строй наедно съ съзнателна, работа надъ себе си, — сж нравственитъ изисквания, безусловно необходими за всѣка сестра на братството. Тия качества въ извѣстна степенъ трѣбва да сжществуватъ у сестритъ при самото имъ постъпване въ братството, а прѣбиваванието имъ въ послѣдното ще даде пълна възможност на всѣка да доразвие и закрѣпи тия качества.

Слѣдъ като прѣкара успѣшно десетдневното изпитание, достойната кандидатка се приема за ученичка на братството.

Всѣка сестра на братството трѣбва да бжде проникната отъ неговитъ интереси, да работи за неговото процвѣтяване, да участвува съзнателно въ служението на неговитъ цѣли и да чувствува себе си живъ членъ на неговия организъмъ. Тя трѣбва да работи въ дома, и въ градината, въ училището, приюта, болницата, забавачницата и въ всички други учрѣждения на братството. Съ една дума, всѣка сестра трѣбва да вземе непосредствено участие въ всички работи на братството, щомъ това ѝ бжде опрѣдѣлено за послушание. Въ послушанието тя трѣбва да бжде акуратна, радостна и неленива. Всѣка сестра трѣбва да гледа на своята работа въ братството не само като подготовка за бждеща дѣйностъ, но като на самата дѣйностъ.

Редомъ съ практическото образование, всѣка сестра получава и теоритическо образование, имаме прѣди всичко практически цѣли.

Религиозното образование на сестритъ се състои въ запознаване съ Св. Писание. Всѣка сестра трѣбва съзнателно да усвои основнитъ истини на християнската вѣра и животъ, да изработи у себе си умѣние да обяснява Св. Писание и да води, макаръ и кратки бесѣди на библейски теми, за да бжде проповѣдничка на Словото Божие всѣкъждѣ, кждѣто се укаже случай — въ братственото сѣмейство, въ частна бесѣда, въ обществото, при постелката на болния, въ пансиона, въ сиропиталището и пр.

Важна роль играе обучението по църковно пѣние и четение, както и свиренето на пияно или органъ. За практическа подготовка на сестритъ служи работата изъ домакинството и учрѣжденията на братството.

Приемането на сестри на братството става съ тържествено обѣщание отъ страна на сестрата при особенъ църковенъ обредъ. Самото приемане се смѣта за братско празденство. Сжщо съ особено тържество и молебенъ се прѣдава на всѣка сестра специалната служба.

Духовенъ животъ въ братството.

Духовниятъ животъ въ братството се ръководи по монашескитъ правила и опита на прѣподобнитъ подвижници, извѣстни ни отъ тѣхнитъ писания. Братството има своя църква, въ която всѣкидневно се извършва богослужение и всички сестри сж длъжни да присѣтствуватъ на него, освѣнъ онѣзи, които иматъ послушание или разрѣшение отъ игуменията, Тамъ, кждѣто сестритъ, извършватъ своитъ послушания, трѣбва по възможностъ да изпълняватъ опрѣдѣленото имъ за такива случаи

правило. Църковният редъ, както и частнитѣ молитви по килиитѣ трѣбва да се четатъ съ нужното благоговѣние, страхопочитание и отчелговѣние съ пълно внимание въ съдържанието.

Всички сестри сж длѣжни нѣколко пжти въ годината да изпълнятъ дълга си на изповѣдь и св. причастие. Спазването на поститѣ, установени отъ св. Православна Църква, е задължително.

Сестритѣ трѣбва непрѣстанно да мислятъ за спасението на своитѣ души, както чрѣзъ лично самоусъвършенствуване, тѣй и чрѣзъ дѣйно служене на ближния за слава Божия, което е единъ отъ пжтищата на спасението по християнски. Сестритѣ непрѣстанно трѣбва да мислятъ, че се намиратъ прѣдъ Божието лице и че трѣбва да иматъ твърдо желание да изпълнятъ волята Божия по евангелскитѣ завѣти. Това съзнание трѣбва до толкова да проникне цѣлото имъ сжщество, че да стане нераздѣлно отъ тѣхната личностъ, да се слѣе съ нея.

Сестритѣ трѣбва да се стремятъ да постигнатъ: а) бодростъ и ясностъ на духа, почиващи на свѣтла и радостна вѣра; б) смирение, което трѣбва да бжде основна черта съ признаване на общата човѣшка грѣховностъ и взаимна отговорностъ на всички хора въ тая грѣховностъ; в) постоянно съзнание, че злото сжществува въ свѣта и че борбата съ него трѣбва да се води неуморно и че унието е недопустимо даже и въ иай-малкитѣ дребнавости; г) еднакво привѣтливо и кротко отнасяне къмъ всички хора, като въ всѣкиго отъ тѣхъ се вижда прѣдметъ на особени грижи по поржка на Господа; д) изработено умѣние на всѣ

ждѣ да намира доброто и красотата; е) разсѣдливо отнасяне къмъ изпълнението на всички свои длѣжности и възприемане като свои интереситѣ на лицето, което се обслужва въ даденъ моментъ и послѣ; ж) критиката и осжждането, крайни мѣрки, да се допускатъ само за изясняване на неправдата и доброто, а обикновено трѣбва да пазятъ мълчание и да се молятъ; з) физическа бодростъ, енергия и здраво самоучастие съ търпение. необходими за работа; и) умѣние не само да запазятъ своята собствена бодростъ на духа, но и да я поддържатъ у другитѣ.

Щомъ прѣминатъ прага на св. обителъ, сестритѣ сж длѣжни съ всички усилия никога да не говорятъ и споменуватъ въ своитѣ разговори за своя миналъ животъ. Всички сестри сж длѣжни да пазятъ духовно единение и връзки на любовъ по-между си въ името на Исуса Христа, Който дойде на земята, за да въдвори миръ между хората и да ги научи да се обичатъ. Всѣка вечеръ, слѣдъ повечерието, всички сестри сж длѣжни да разкриватъ сжвѣстята си на игуменката или своята старея, за да получатъ отъ тѣхъ необходимитѣ духовни поуки.

Дисциплината въ братството.

Тя е такава, каквото сж рѣшили съборитѣ и св. отци.

Всѣка сестра на братството е въ всичко по Бога подчинена на монастирското управление. Сестрата е духовенъ войникъ на църквата и е длѣжна безпрѣкословно да изпълнява всички задачи, които ѝ възложи.

Трапезата въ братството е обща за всички, безъ разлика на сестри

и послушници. Никому не е позволено, освѣнъ въ случай на болестъ, да взема ястие отъ общата трапеза и да носи въ келията си.

Най-приятното врѣме за прѣкарване на сестритѣ трѣбва да бжде молитвата, божествената служба и послушанието.

Не е позволено на сестритѣ да се занимаватъ съ свѣтска работа, нито пъкъ да иматъ друга собственостъ, освѣнъ необходимата имъ, отредена отъ управлението на братството. Не е позволено на сестритѣ да живѣятъ вѣнъ отъ границитѣ на манастиря, даже и въ собствена своя къща, освѣнъ когато манастирятъ или църковната властъ ги проводи на послушание, което налага такова живѣние. Не е позволено на сестритѣ да излизатъ отъ манастиря безъ разрѣшение на игуменката, както и да получаватъ или да водятъ каквато и да било кореспонденция въ св. обителъ, тъй и вѣнъ отъ нея.

Сестритѣ ставатъ сутринъ въ опредѣлено врѣме, въ опредѣлено врѣме отиватъ на молитва, въ опредѣлено врѣме се явяватъ на закуска, обѣдъ и вечеря, въ опредѣ-

лено врѣме четатъ повечерие и лягатъ да спятъ.

Болнитѣ и немощни сестри се настаняватъ въ специална стая и се гледатъ съ особени грижи отъ сестритѣ.

Уреждането на манастирската библиотека, болница, сиропиталище, санаториумъ и пр. заведения става по специални за тѣхъ правилници.

Съ цѣлъ за исправление на провинилитѣ се сестри игуменката употребява извѣстни канони (наказания).

Ако не се постигне желаното поправка на слѣдъ нейнитѣ наказания, игуменката подлага на разискване поведението на провинилата се сестра въ съборния свѣтъ, който отъ своя страна може да я накаже съ други по-тежки канони,

Ако и тия наказания не помогнатъ, манастирскиятъ съборъ заведедъ углавно дѣло противъ провинницата и я осжда на изключване, което рѣшение се съобщава на осждената и тя има право да го апелира прѣдъ Св. Синодъ въ двумѣсеченъ срокъ отъ получаване писменното съобщение.

Изключената нѣма право да носи формата на братството.

*****

Първата книжка на „Християнка“ е изчерпана. По тая причина на новитѣ абонати не се изпраща. Когато се събератъ такива въ достатъчно количество, книжката ще отпечатаме втори пътъ и тогава ще я разпратимъ.

Много абонати се оплакватъ, че не получавали редовно „Християнка“. Съобщаваме, че всички книжки редовно сж изпращани на абонатитѣ и ако послѣднитѣ не сж ги получавали, вината е въ пощата.

НАШИЯ ПЕЧАТЪ ЗА ЖЕНАТА.

Коя дѣвойка ще стане добра съпруга?*)

Момичето, което сериозно схваща брака и което мисли да постигне истинско щастие за себе си и за своя бъдащъ другарь, ще се помъчи да си отговори, какво ѝ е потребно, за да бжде добра съпруга. А отговорътъ на тоя въпросъ зависи отъ отговора на другъ единъ: къмъ какво е насочено вниманието на мъжа, когато си търси сплътница въ жпвота? На тоя въпросъ хора, вѣщи по брачните работи, отговарятъ така:

Мжжътъ иска въ повечето случаи жената му да е прилично образована. Може тя да е получила отлично общо и професионално образование, но за да стане украшение на бъдащия си домъ, потребни ѝ сж съвсѣмъ други качества, които не се учатъ въ училището, но безъ които възпитанпето на едно момиче не може да се смѣта завършено. Тя трѣбва да знае да готви, да управлява кжща, да скрои и ошие една дреха, да умѣе да гледа болни. Необходимо е сжщо така да бжде добрѣ начетена, но не е нужно да бжде човѣкъ на науката. Нека знае, какъ да се облече добрѣ, но все пакъ да и

останатъ парици въ джоба: да знае, какъ се носятъ дрехи отъ евтина материя, но пакъ съ достоинството на истинска царица. Да се стреми да създаде нѣщо сама, но не за да се хареса на другитѣ, а заради самата себе си,

Отъ край врѣме срѣдниятъ човѣкъ се е стремѣлъ къмъ жена, която умѣе да оправдае горнитѣ условия, които сж така необходими за основаването на истинско домашно огнище. Младежътъ, който мисли да се жени и търси своя другарка, винаги ще си я прѣдставлява прѣди всичко като уредница и домакиня въ една кжща, Защото той иска бракъ, който да бжде спокойно и приятно прибѣжище на истинско, искрено приятелство. Животътъ на мъжа въ повечето случаи е изпълненъ съ борби и трудности и затуй почти всички мже мечтаятъ за тихи пристанища, въ които ще намѣрятъ желанния покой слѣдъ буритѣ въ своитѣ поприща и професии. Мжжетѣ не обичатъ разпасанитѣ и твърдоглави дѣвойки, защото тѣ сж способни да развалятъ само домашния миръ. Мжжътъ е много по-голямъ егоистъ отъ жената и търси, штоо кжщата му да бжде мѣсто за отдихъ, щастие и радостъ. Въ повечето случаи мжжътъ не мисли, какво той ще даде на жена си, а какво ще му даде тя.

*) Тази статия е помѣстена въ бр. 42 на в. „Женско огледало“. Съ съдържанието ѝ сме напълно съгласни.

Въ къщя той не иска да бжде смущаванъ или дразненъ и затуй търси жена, която, споредъ него, трѣбва на първо мѣсто да се грижи за удобствата и реда въ домашното огнище. Неговата спътница трѣбва да има достоинства, които никога нѣма да изгубятъ цѣна. Тя трѣбва да е добра, да не мѣмри затуй-за онуй, когато сж на трапезата, да се чете нѣжностъ и любовъ въ всѣко нейно обръщение къмъ своя другаръ. Освѣнъ това, дѣвойка, която не е внимателна и любезна къмъ майка си, не може никога да бжде добра домакиня и сигурна спътница въ живота. Мжжетъ добръ оцѣняватъ тая страна отъ характера на дѣвойката и правятъ голѣми заключения за нея, като бждеша съпруга. Много лошо впечатление прави на мжжетъ оная мома, която пуши или пие. Това качество убива всѣка охота у мжжа за женидба съ нея. Друга слабостъ, отъ която трѣбва да се пазятъ дѣвойкитѣ, е податливостъта имъ къмъ комплиментитѣ и ласканията на мжжетѣ. Послѣднитѣ обичатъ да се шегуватъ и забавляватъ съ ония дѣвойки, които сж толкова глупави да придаватъ значение на тѣхнитѣ празни брѣтвежи. Постѣ, дѣвойката не трѣбва да е дръзка и задирчива. Истинскитѣ разуменъ мжжъ стои на гледището, че добрата дѣвойка остава мжжетѣ да я търсятъ и намѣрятъ, а не тя да ги дири. Първата крачка за сближение не трѣбва да направи момичето. То не бива да бжде дръзко и натрапчиво.

Мжжъ, който сериозно мисли да се жени, ще търси въ повечето случаи дѣвойка, която отговаря на споменатитѣ условия.

Влиянието на жената

Свѣтътъ всѣкога е прѣзиралъ жената. Горделивитѣ съ своята сила мжже не считали жената способна за нищо пжтно, освѣнъ за раждане и кърмене дѣца, и не й давали никаква роля въ живота, освѣнъ ролята на робиня. Но, въпрѣки това прѣзрѣние, въпрѣки гнета и всички сѣнснения, тя проявила грамадно влияние върху своя властникъ и притѣснителъ, — влияние, което проникнало въ всичко — въ нрави и въ обичаи, въ закони, наредби и произведения, дори въ езика. Това влияние е таа велико, че едва ли можемъ да го измѣримъ. Жуль де Местъръ говори: „женитѣ не сж сжздали никакво образцово произведение: тѣ не сж написали нито Илиадата, нито Освобоения Ерусалимъ, нито Хамлета; тѣ не сж построили храма на св. Петра, не сж съчинили Месиадата, не сж сжздали Аполони Белведерски, не сж написали Страшния Сждъ; тѣ не сж изнамѣрили нито алгебрата, нито телескопитѣ, нито парната машина. Но женитѣ сж направили нѣщо много по-голѣмо и по-добро, отколкото всичко туй. На тѣхнитѣ колѣнѣ се възпитали най-честнитѣ и най-добродѣтелнитѣ мжже и жени — най-добриятъ продуктъ на свѣта“.

Такъво е значението и влиянието на жената: то е грамадно, неотразимо! Но имаме ли ние сега примѣри за такъво благородно влияние на жената? Не. Ние виждаме около себе си току-речи само противоположни примѣри. Жената въ сегашно врѣме, съ твърдѣ рѣдки изключения, служи като тормозъ, задържващъ успѣха на мжжа, или още по-злѣ — като духъ изкусителъ, — тя, сѣкашъ, продължава ужасното дѣло на праро-

дителката. Въ други врѣмена женитѣ давали на свѣта твърдѣ величествено движение. А сега? Въмѣсто да искатъ отъ мъжетѣ велики нѣща, смѣли прѣдприятия, хероични подвизи, тѣ искатъ отъ тѣхъ богатство, за да служатъ на модата, за да живѣятъ разкошно. Така че, въ сегашно врѣме свѣтътъ робува, служи на инстинкти, най-малко съставлящи благородната частъ отъ нейната природа. „Минете въ всѣки голѣмъ градъ по магазинитѣ — казва Толстой. Тамъ ще видите за милиони човѣшки трудове, но погледнете въ $\frac{9}{10}$ отъ тия магазини, има ли поне нѣщичко за мъжка употреба? Цѣлиятъ разкошъ на живота се изисква и поддържа отъ женитѣ. Милиони хора, поколѣния роби гинатъ въ

тоя каторженъ трудъ по фабричитѣ само за прищевкитѣ на жената. Женитѣ, като царици, държатъ въ робски плѣнъ и тежкъ трудъ $\frac{9}{10}$ отъ човѣшкия родъ“. Тия женски инстинкти губятъ насъ. Женитѣ не благотворно, а гибелно влияятъ. Ние трѣбва да вземемъ мѣрки, за да ограничимъ нравственото разтление, което се повече се развива, се по-широко овладѣва насъ, се по-дълбоко прониква въ живота. Трѣбва да се погрижимъ за благотворното влияние на жената. Да прѣстанемъ да прѣзираме и забравяме жената, — да възпитаме въ нея своята спасителка и да се научимъ да я уважаваме, да цѣнимъ нейното значение и по-добрѣ да оцѣняваме нейнитѣ заслуги.

Хр. Поповъ

Духовни бисери и златни пѣсѣчинки.

Гордостъта.

1. Гордостъта е отричане на човѣка отъ Бога. Тя е дяволско изобрѣтение. Тя прѣзира човѣцитѣ. Тя е майка на осжждането, рожба на хвалбитѣ, знакъ на неплодна душа. Тя изпѣжда помощта Божия. Тя е прѣдтеча на изгубенъ умъ, причина на падение, срдство за побѣсняване, изворъ на гнѣва, братъ на лицемѣрието, укрѣпа на дяволитѣ, скривалище на грѣховетѣ източникъ на немилесърдието. Тя не разбира отъ милость. Тя по гнѣно изцирва. Тя е безчовѣченъ сдия, противници на Бога и коренъ на хулата.

2. Началото и зараждането на гордостъта е краятъ на славолубието и щеславието. Срѣдата ѝ е: унижаванието на ближния, както и да разказвашъ безъ срамъ за мъжитѣ си, да се хвалишъ самъ въ

сърдцето си, и да не обичашъ да ти правятъ бѣлѣжки. Краятъ пъкъ на гордостъта е да се отричашъ и не приемашъ Божията помощъ и да разчиташъ на трудоветѣ си. Гордостъта е бѣсенъ нравъ.

3. Слушайте всички, които искате да се отгървете отъ тоя нравъ. Тая страсть много често се храни отъ благодарението, тѣй като отъ самото начало тя ни кара безсрамно да се отричаме отъ Бога. Видѣхъ хора, които благодарѣха на Бога съ уста, а съ ума си се гордѣха. Това се потвърждава и отъ фарисейнѣтъ, който е казалъ: „Боже благодаря Ти“ (Лук. XVIII, 2)

4. Гдѣто е имало грѣхопадение, тамъ на първо мѣсто е била гордостъта, защото на първо мѣсто върви тя, та слѣдъ това грѣхопадението.

5. Единъ почетенъ мъжъ ми

каза, че ако успѣемъ да отхвърлимъ безчестнитѣ единадесетъ страсти и запазимъ само една — *гордостта*, тя сама е достатъчна да запълни мѣстото на другитѣ единадесетъ.

6. Горделивиятъ силно се наддумва, а смирениятъ не само, че не се наддумва, но очитѣ си не смѣе да вдигне.

7. Кипарисътъ не се нрѣвива къмъ земята и не се разстила. Сжщо тѣй и горделивиятъ не може да има послушание.

8. Горделивиятъ човѣкъ желае да началствува; другояче трѣбва да го нѣма на свѣта. Той не може да понася да не блести въ свѣта.

9. Богъ се противи на горделивитѣ (Ик. IV, 6), — кой може да ги помилва? Нечистъ е прѣдъ Бога всѣкой високомѣренъ (прит. XVI, 5), — кой може да го очисти?

10. Наказанието на горделивия е неговото падение: досадителтъ — бѣсътъ; а знака, че Богъ го е оставалъ е изгубването на ума му. Въ първитѣ два случая не рѣдко се случава хора да се излѣкуватъ отъ хора, но въ послѣдния случай човѣкъ не може да се излѣкува отъ хора.

11. Който отбѣгва отъ изобличение, той открива страстта на своята гордостъ; а който приема бѣлѣжки, той се е развързалъ отъ възелитѣ на гордостта.

12. Щомъ сатаната е падналъ отъ небето само поради тая страсть, безъ всѣка друга, — трѣбва да опитаме, дали не е възможно да се възкачи човѣкъ на небето само съ едно смирение безъ никакви други добродѣтели.

13. Гордостъ значи, човѣкъ да си изгуби богатствата и трудоветѣ. „Викаха, и нѣма кой да ги спаси“, — безъ съмнѣние, защото сж ви-

кали съ гордостъ. „Извикаха къмъ Господа, но не ги послуша“ (Пс. 17, 42), — само затова, безъ съмнѣние, защото на сж отсѣкли причинитѣ на онова, противъ което сж се молили.

14. Единъ прѣмждъръ старецъ съвѣтвалъ единъ горделивецъ да се се гордѣе; а той, заслѣпенъ нтъ страстта на гордостта, му оазалъ: „Прости ми, отче, азъ не къмъ гордѣливъ. Умниятъ старецъ му възразилъ: „Съ какво друго можешъ да ми докажешъ, синко, че си горделивъ, ако не съ това, гдѣто казвашъ, че не си горделивъ?“

15. За горделивитѣ е твърдѣ полезно унижението и жестоко и прѣзрително обръщане съ тѣхъ, както и четенето на светоотеческиятѣ подвизи и трудове, та, по тоя начинъ, дано могатъ поне да получатъ тия клетници малко надежда за спасение.

16. Срамно е да се надигаме и хвалимъ съ чужди прѣмѣни и украшения, а крайно безумие е да се гордеемъ съ Божиитѣ дарби. Само съ ония добрини можешъ да се гордеешъ, които си сторилъ (ако само може това да бжде) прѣди да се родишъ. Но добринитѣ, които си сторилъ слѣдъ раждането си, тѣхъ Богъ ти ги е дарилъ, както и самото ти раждане. Каквито добродѣтели можешъ да направилъ, безъ помощта на ума си, само тѣ сж твои, защото Богъ ти е дарилъ и самия умъ. Които борби можешъ да понесешъ безъ тѣлото, само тѣ сж плодъ на твоята сила, защото и тѣлото не е твое, а Божие творение.

17. Не се надѣвай на себе си, додѣто не чуешъ послѣдното рѣшение за тебе. Помни, че онзи, който бѣше вече се настанилъ на

брачната вечеря, билъ вързанъ за ржцѣтъ и нозѣтъ и хвърленъ въ вѣншната тъмнина (Мат. XXII, 13).

18. Ей земни човѣче! не си издигай толкова врата, защото много свети и безтѣлесни духове сж паднали отъ небето.

19. Когато дяволтъ на гордостъта се затвърди у послѣдователитѣ (служитѣ) си, той имъ се показва насѣнь или наявѣ като свѣтълъ ангелъ или мъченикъ и имъ ужъ разкрива тайни, дава имъ голѣми дарби, за да ги прѣлъсти, та да си изгубятъ ума.

20. Безбройно хиляди пжти и да бѣхме умирали за Христа, пакъ нѣмаше да можемъ да изпълнимъ задължението си, къмъ Него защото едно е кръвъ Божия и друго е кръвъ човѣшка по достоинство, а не по сжщество.

21. Отъ гордостъта произлиза забравянето на грѣховетѣ, а помнението имъ е посрѣдникъ на смиреномждрие.

22. Гордостъта е крайна бѣдността на душата, която си въобразява, че е богата и която мисли, че е въ свѣтлина, когато се намира въ тъмнина.

23. Гордостъта, тая мръсна страсть, не само не ни дава да успѣваме, но и отъ височината ни събаря.

24. Горделивиятъ е подобенъ на ябълка отъ вжтрѣ изгнила, а отъ вѣнь лъскава и красива.

25. Горделивиятъ нѣма нужда отъ дяволъ, тъй като той самъ е станалъ такъвъ за себе си.

26. Въ тъмнината нѣма никаква свѣтлина, и горделивиятъ нѣма никаква добрина.

27. Въ сърцата на горделивитѣ се раждатъ хулни думи, а въ душитѣ на смиренитѣ — небесни видения.

28. Крадецътъ не обича свѣтлината, и горделивиятъ прѣзира кроткитѣ.

29. Не зная какъ става, ала много горделиви, безъ да познаватъ себе си, мислятъ, че тѣ сж достигнали до безсрастие, и само когато умиратъ, познаватъ окаяннието си.

30. Който е поробенъ отъ гордостъта, той има нужда отъ помощта на самага Бога, защото за такъвъ е безсилно човѣшко спасение.

31. Едно врѣме азъ уловихъ въ сърдцето си тая безумна прѣлѣстителка, донесена на рамена отъ майка ѝ — шестлавието. Вързахъ, обаче, и двѣтъ съ веригитѣ на послушанието и ги бихъ съ бича на смирението, като ги накарахъ да ми кажатъ, какъ сж влѣзли въ душата ми. Най-сѣтнѣ, подъ ударитѣ на бича, тѣ ми казаха: ние нито сме се зачевали, нито сме се раждали, защото сме сами началници и родителки-майки на всички страсти. Не малко ни е противно съкрушението на сърдцето, което се ражда отъ покорностъта. Ние не можемъ да търпимъ човѣкъ да бжде подчиненъ. Затова ние поискахме да бждемъ на небето, и паднахме оттамъ. На кжсо казано: ние раждаме всичко, което е противно на смиреномждрието, а което му помага, то намъ пѣкъ се противи. Ако иммахме и въ небето такава сила, кой би могълъ да избѣгне отъ лицето ни? Ние често вървимъ слѣдъ търпението, слѣдъ руганията, слѣдъ послушанието, неразгнѣвяванието, непаметозлобието, слѣдъ слугуването на ближнитѣ. Дѣца ни сж: палането на велики духовни мъже, гнѣва, клеветата, досадата, раздражението, крѣскането, псуването, лицемѣри-

ето, ненавистята, завистята, прѣко-словието, своенравието, непокорливостята. Има само едно нѣщо, на което ние нѣмаме сила да се противимъ. И него ще ти изкажемъ, щомъ ни биешъ толкова силно. То е, че ако се истински смирявашъ прѣдъ Господа Бога, ще ни считаешъ колкото една паяджина. Ето ти виждашъ, казвала гордостята, че коняты, на който седа, е щеславието, а прѣподобното смирение и самоукорението се подсмиватъ на коня ми и ездача му и съ сладостъ възпѣватъ побѣдната пѣсень: „Да пѣмъ на Господа, защото славно се прослави; коня и ездача му хвърли въ морето.“ (Исх. XV, 1) — въ бездѣното смирение.

По отношение монашествуващитѣ лица писателтъ казва:

32. Ако изпитаме и сравнимъ живота си съ живота на ония св. отци и свѣтила, които сж били прѣди насъ, ще намѣримъ, че ние още не сме стѣпили въ пѣтя на истинското подвижничество, нито

сме изпълнили както трѣбва своитѣ обѣщания, но още сме миряни и свѣтовни човѣци.

33. Монахъ въ сжщностъ е този, който не прѣвъздига окоето на душата си.

34. Монахъ е този, който призовава невидимитѣ богове и борци да се бори съ тяхъ и ги дразни като звѣрове даже и тогава, когато тѣ бѣгатъ отъ него.

35. Истински монахъ е оня, който непрѣстанно умствено се възнася къмъ Бога и който има спасителна скръбъ.

36. Монахъ е оня, който е навикналъ да прави добро тѣй, както други сж навикнали да правятъ зло.

Монахъ е оня, който е придобилъ непрѣстанна свѣтлина въ очитѣ на сърдцето си.

38. Монахъ е оня, който е придобилъ бездѣнно смирение, въ което той е падналъ и потопилъ въ него всѣкаквъ лошъ духъ.

89. Истинскиятъ християнинъ е настоящъ монахъ.

ДОМАКИНСКИ ИЗВѢСТІЯ.

Диета за болнитѣ.

Ако за здравитѣ диетата, т. е. избора и състава на храната, има голѣмо значение, още по-голѣмо значение има тя за болния, у който редовната работа на органиитѣ е нарушена и който е станалъ твърдѣ чувствителенъ или неспособенъ много нѣща да прѣнася, както когато е билъ здравъ. При всѣко по-тежко боледуване, когато е ви-

канъ лѣкаръ, грижащата се за болния трѣбва точно да изпълнява неговата поръка относно диетата. Болниятъ, особено, който има температура, не губещъ много вещества отъ тѣлото си въ движение и работа, нуждае се отъ много малко храна. Това всѣкога трѣбва да се помни отъ ония, които се грижатъ за болнитѣ и които задъ гърба на лѣкаря, даватъ нѣ-

болния храна, която влошава тѣхното положение.

Ето нѣколко правила на д-ръ Кленке относно храната на болнитѣ и упжтвания, какъ да се приготвя тя.

При всички процеси възпалителни и съ *температура* трѣбва да се дава колкото се може помалко храна. Въ време на температурата стомашниятъ сокъ не се отдѣля и, значи, нормално стомашно храносмилане е невъзможно. Никога не трѣбва да се дава твърда храна. Трѣбва да се избѣгватъ всички вещества, които съдържатъ много бѣлтѣкъ, казеинъ и клей, а, напротивъ, трѣбва да се пие повече *захарна вода* или *питие*, съдържащо *малко киселина*. Когато температурата прѣмине, храната трѣбва да бѣде отъ малко количество лесно усвоявани вещества, имащи значение за образуване на кръвь, т. е. отъ азотисти и бѣлтѣчни вещества въ видъ на супа. Докато язика и устата сж сухи, трѣбва да се избѣгватъ хранителнитѣ вещества, които съдържатъ скорбѣла. На оздравящитѣ може да се дава слабъ месенъ бульонъ, подправенъ съ прѣсенъ, но не прѣбитъ бѣлтѣкъ, значи, бульона ще бѣде подправенъ, когато поистине.

Боленъ, страдащъ отъ *приливъ на кръвтъта* къмъ мозъка, сърцето, далака, бѣбрецитѣ и пр., трѣбва да се храни прѣимуществено съ вещества, подпомагащи дишането, съ вжглороди, слѣдователно, съ такива, които иматъ скорбѣла и захарь. Спиртнитѣ пития и кръвообразователнитѣ като: бульонъ, месо, яйца, млѣко, бобови растения, а сжщо кафе, чай и шоколадъ трѣбва да бждатъ изключени. Тукъ сж умѣстни въ пове-

чето случаи, студениѣ брашнени ястия, захарната вода, лесно смилателния зарзватъ, наисляващитѣ пития, силно разводненото млѣко, чорбата отъ варено жиго, разводненъ бульонъ, картофена каша и месо отъ нѣжни риби. Сжщата диета трѣбва да се пази и отъ болни, които страдатъ отъ *увеличаване* и *разширение* на органитѣ.

Болнитѣ, които страдатъ отъ изтощение и такива, които иматъ процесъ на гноясване, нуждатъ се отъ силна храна — кръвообразователи въ лесно смиланема форма, значи, отъ месо, бульонъ, яйца, млѣко, При туберкулоза е нужно още да се намалятъ вжглеродитѣ въ храната.

На *скрофулнитѣ* (гѣжива хорѣ ставатъ вслѣдствие на неправилна диета) трѣбва да се прѣпоръчи местна хрѣща: нетлѣсто печено месо, прѣсно млѣко съ соль, която много помага за смилането на млѣкото, студенъ бульонъ, моркови, рѣпа, кервизъ.

Страдащи отъ блѣдна немощ (хлорозъ) не понасятъ сольта, която тѣ трѣбва да употребяватъ само въ необходимо количество. За тѣхъ, напротивъ, сж полезни сурови яйца, умѣрено стоплено млѣко, кълцано говеждо, печено, бульонъ, подправенъ иззитване, спанакъ, коприва, ястиета отъ кръвь, твърдъ прѣпеченъ черъ хлѣбъ.

Страдащитѣ отъ болки въ коститѣ и ставитѣ трѣбва да избѣгватъ местната храна, даже силнитѣ сиреняви, млѣчни ястета, богати съ азотни вещества, изтънчени сосове, а сжщо чай, кафе и шоколадъ. Много азотисти вещества въ кръвтъта води къмъ утайка на пикочекисели соли въ бѣбрецитѣ, пикочния мѣхуръ и въ ставитѣ. При строго въздържане

отъ спиртнитѣ напитки, диетата трѣбва да се ограничи върху растителна храна. Въ врѣме на болкитѣ болнитѣ получаватъ сжъ такова храна, както и болнитѣ съ температура. Когато нѣма болки, тѣ трѣбва да се хранятъ съ зарзоватъ, нетлъсти супи, изобилно съ риба, малко количество нетлъсто месо, да пиятъ по-малко чай, кафе и да употрѣбаватъ всѣкакъвъ зеленчукъ (бобовитѣ по-малко), колкото искатъ овощия и повече вода.

За *ревматизмитѣ* трѣбва подобна кухня, макаръ толкова да не се намалява местната храна. Спиртнитѣ, обаче, напитки сжъ врѣдни.

Страдащитѣ отъ *Хеморой* трѣбва да водятъ твърдѣ умѣренъ животъ, да ядатъ малко количество само слабо месо и при това всѣкакъвъ зеленчукъ съ изключение на зелето и бобовитѣ растения. За тѣхъ сжъ полезни овощията, особено гроздето, а слѣдъ това чая, кафето, водата, слабитѣ вина и бира.

Твърдѣ пълнитѣ хора трѣбва да избѣгватъ най-вече всички брашнени и млѣчни ястия, бира и въобще воднитѣ храни. Слабитѣ хора, напротивъ, трѣбва най-вече такива ястия да употрѣбаватъ.

Родилкитѣ, прѣзъ първитѣ три дни, се хранятъ съ леки супи, отъ четвъртия день (особено ако родилката сама кърми) дава ѝ се супа отъ кокошка или отъ телешко месо съ добръ сваренъ оризъ. Слѣдъ нѣколко дни, може да ѝ се дава кокошо месо, печено телешко и пр. Позволява се сжъ лесносмилаемъ зеленчукъ, ала нищо кисело и никакви бобови растения. Сутринъ какао съ млѣко, или само млѣко, което е много по-полезно отъ кафе или чай.

Добръ отстояло пиво сжъ се позволява. Не трѣбва никога да се забравя, че грѣшката въ диетата на майката врѣдно се отразява върху дѣтето.

Противъ запекъ сжъ полезни освѣнъ плодоветѣ, и супитѣ отъ тѣхъ, още и суроватката, която остава слѣдъ биенето на масло, а сжъ се употрѣбява въ голѣмо количество проста, или селтерска или содова вода, медъ и грубъ хлѣбъ.

Противъ диария съ полезни овесени и оризови супи, оризова вода, салепенъ отваръ, супа отъ саго съ червено вино и миндално млѣко.

Противъ хроническа диария се прѣпорѣчва червено вино, кафе отъ желжди и стѣргано сурово месо.

Противъ повръщането се употрѣбява сода съ ледъ, леда на малки парчета, а при подходящи условия, сжъ — малки количества вода, съдържаща вжглена киселина.

Противъ вътроветѣ се употрѣбява валериановъ чай, и чай отъ листата на мента, ментови бомбони. При това трѣбва да се избѣгватъ бобовитѣ растения грубия хлѣбъ, плодоветѣ, киселитѣ ястия и овесената супа.

При кашлица се употрѣбява ечимичена супа, слизистата частъ отъ сваренъ клей, селтерска или емска вода съ горещо млѣко. Трѣбва да се избѣгва продължителното употрѣбяване на сиропъ.

При приготвяването на храната за болнитѣ трѣбва да се внимава тя да бжде лесносмилаема. При болести, при които лѣкартъ е запрѣтилъ да се даватъ за храна варени или печени бѣлтѣчни вѣ-

щества, на болния трѣбва да се дава бульонъ, *приготвенъ по студень начинъ*. За тая цѣль насичатъ на дребно $\frac{1}{2}$ кило напълно доброкачествено месо и го заливатъ съ врѣла, ала изстинала вода до толкова, че да покрива единъ прѣзъ месото. Слагатъ нужното количество солъ и киселина и оставятъ така да стои нѣколко часа, прѣзъ което врѣме го бъркатъ съ дървена (а не съ металическа) лъжица. Слѣдъ това прѣцеждатъ червеникавата течность прѣзъ платно, наливатъ върху останалото месо $\frac{1}{2}$ стаканъ вода и прѣзъ платно го изцеждатъ върху първата течность. По-голѣмата частъ отъ хранителнитѣ вещества които се съдържатъ въ месото, по горния начинъ, въ разтворенъ видъ, прѣминава въ водата.

Ако лѣкарътъ позволява да се дава на болния водень бульонъ, той може много бързо да се приготви по слѣдни начинъ:

Нарѣзва се на съвършено дребни парчета едно кило месо, налива се върху него $7\frac{1}{2}$ стакана вода и се слага на слабъ огнь, за да възври постепенно. Прибавя се магданосъ, лукъ като на супа и се покрива, като се остави да ври 25-30 минути. Най-силно възбужда говеждия бульонъ. Бульона може да се направи много хранителенъ, като се подправи съ желтъкъ отъ яйце. Въ такъвъ случай трѣбва да се обърне внимание върху това, че желтъка не трѣбва да ври, наедно съ супата, а го слагатъ въ супника, разбиватъ го, прибавятъ нѣколко лъжици будйонъ и пакъ разбиватъ и, слѣдъ това наливатъ останалия бульонъ.

Най-лесно смилаеми зеленчуци сж: спаржата, спанака, и сладкия корень. Трѣбва да се по-

мни, че всички зеленчуци, които се приготвяватъ за болни, трѣбва да бждатъ сварени твърдѣ меко. За слабъ стомахъ най-добрѣ смилаемо е пюреото отъ зеленчукъ. За приготвление на сосове трѣбва да се употрѣбява много малко прѣсно масло. Тлъсти каймачени сосове не трѣбва да се даватъ на болнитѣ заедно съ зеленчуцитѣ. Зеленчукътъ се поправя съ водата, въ която е сваренъ, като се прибавя извѣстно количество бульонъ и малко брашно (а може брашно и да не се слага) и малко захаръ, споредъ вкуса.

Ако на болния може да се дава печено на скара месо, прѣпорѣчва се месо отъ дивечъ, защото то е силно хранително и въ голѣма степенъ полезно въ смисълъ на кръвообразованието. Печеното месо никога не трѣбва да бжде твърдѣ тлъсто. Сосоветѣ, приготвени съ голѣми тлъстини, не се прѣпорѣчватъ за болнитѣ. На послѣднитѣ може да се дава само сока на месото намѣсто сосъ.

Желе за болнитѣ трѣбва да се приготвява отъ телешки крака, а не отъ желатинъ. Тѣй като клейвата маса на телето помага да се образуватъ въ стомаха киселени, желето трѣбва да се дава на болнитѣ въ твърдѣ малко количество.

Въ нѣкои случаи докторитѣ прѣдписватъ на болнитѣ да ядатъ *ледено*. Трѣбва да се дава внимателно. За да не извика въ стомаха чувство на студъ.

Суровитѣ плодове трѣбва да се даватъ само очистени отъ кожата, а варенитѣ — протрити прѣзъ сито. Остритѣ и възбуждащитѣ приправи се забраняватъ въ яденето на болнитѣ при всички болести, сжщо така, както и въ много-

случаи — прибавянето на зеленчукъ, лукъ и пр., защото поправянето на ястието съ приправи често пжти е врдно за болния.

Пазене на дрехитъ за носене.

Навсвкъждъ обичамъ трудолюбието, но за мене то е особено желателно да го има у женитъ.

Александръ фонъ Хумболдъ.

Дрехитъ за носене въ бюджета на човъка играятъ почти сжщата роль, каквато играе и храната.

За да се ограничатъ разходитъ, които се правятъ за покупка на дрехитъ за носене, тръбва не само да се купуватъ дрехи отъ добри и здрави материи, които, при това, да иматъ цвтъгъ, който най-малко се разваля, но тръбва дрехитъ постоянно да се държатъ въ изправно и чисто състояние. Отъ начина на чистенето много зависи запазването на дрехитъ. Ето защо ние ще посочимъ срдствата, при помощта на които дрехитъ могатъ да се държатъ въ изправностъ.

Вълнени дамски дрехи се чистятъ отъ прахъ, като отначало добрѣ се изтърсватъ и изгупватъ на двора. Слѣдъ това се взема по-груба четка и се чисти долната частъ на дрехитъ, подиръ което се опъватъ на дъски за гладене. Така опънати дрехитъ отново се чистятъ върху дъската съ четка, и то на редове, като се почва отъ горнята частъ.

Ако дрехата има *воланъ или плисе*, чистенето започва отъ опакието, а послѣ минава на лицето. Когато всичкото плисе или волана сж почистени по горния начинъ, още единъ пжтъ се повтаря съ четка цълата дреха.

За чистене на дамски дрехи най-добри сж мекитъ четки, тъй като, ако се употребяватъ твърди четки, вълнената материя се разваля.

Коприненитъ дамски дрехи могатъ да се чистятъ съ четка, ала съ голѣмо внимание. Въ такъвъ случай постъпва се сжщо така, както и съ вълненитъ дрехи. Четката се употребява само за чистене на долната частъ на полата, — оная, която най-много се праши. Останалата частъ отъ дрехата се отрива добрѣ съ памучно парцалче. Съ парцалче тръбва да се отрие и оная частъ отъ полата, която бжде почистена съ мека четка, тъй като, въ противенъ случай, отъ изстриването съ четката, образуватъ се прашни редове, които си оставатъ на копринената материя.

За подновяване на черни вълнени или матови копринени материи пръввзходно срдство е, една чорбена лъжица амонякъ и единъ и $\frac{1}{2}$ стаканъ вода. Съ тая течностъ добрѣ се натрива материята отъ лицето съ парче черъ казмиръ. Слѣдъ това материята се пере и веднага оглажда съ гореща ютия отъ опакието.

Дреха, която е станала негодна отъ дъждъ, може напълно да се възстанови по слѣдния начинъ: отпара се астарата ѝ, поставя се откъмъ опакието върху гореща водна пара (5 или 6 пжти) и слѣдъ това, силно се трие съ четка въ течение на извѣстно врѣме.

Коприненъ платъ се пере най-добрѣ или въ чайна вода, слѣдъ което се изпира въ ракия, въ която има сложено малко захаръ и се изглажда още до като е мокъръ, или пкъкъ се пере въ вода отъ сварени дървени стърготини съ прибавка на малко стипца. Копринения платъ се глади, докато е мокъръ и то отъ опакието.

Цвѣтна вълнена материя се пере въ отваръ отъ сапуненъ

коренъ (човенъ). Последния трѣба да се държи едниъ день въ мека (дъждовна или рѣчна) вода, слѣдъ което водата и човена се възваряватъ и оставатъ да вратъ около $1/2$ часъ. За изпиране на дрехата употрѣбява се вода съ смѣсъ отъ оцетъ, тъй като подъ влиянието на последния запазва се цвѣта на материята.

Бархетна материя се чисти и възстановява, като се вземе кожа отъ сланина. Кожата трѣбва да бжде широка колкото четири прѣста, а сланината трѣбва да бжде почти изцѣло изрѣзана. Съ тая кожа търка се бархета по власа, както се търка съ четка, до като изчезнатъ петната и смачканитѣ мѣста. Слѣдъ това се намокря съ вода единъ парцалъ и се слага на умѣрено горещо мѣсто върху машината за готвене. Слѣдъ като почне да се изпарява парцалъ, бархета се държи върху парата, докато власа съвършено се издигне. Тогава се намокря бархета отъ опаките и се прѣкарва полека върху изправена ютия. Когато бархета се докасва до горещата ютия всички измачкани мѣста на него напълно се оправятъ.

Дантели се ператъ, като се сапунисватъ въ топла вода и се оставятъ да постоятъ така нѣколко часа, излива се водата и отново се сапунисватъ, ала нито се изцеждатъ (осукуватъ), нито се триятъ (търкатъ), а просто се изтискватъ въ рѣцѣ. Слѣдъ това дантелитѣ се слагатъ на рѣжа и се държатъ така, че да лежатъ плоско, а съ другата рѣжа слабо се изстриватъ, за да се отстрани сапунената вода, отнасяща съ себе си нечистотата. Този начинъ се повтаря до тогава, докато дантелитѣ не станатъ съвършено бѣли

и чисти. Най-послѣ дантелитѣ се прѣкарватъ прѣзъ чиста вода, въ която е размита малко скорбѣла и се слагатъ между двѣ кърпички, за да полуизсѣхнатъ. Слѣдъ това се гладятъ.

За да се получи желтия тонъ на истински дантели, прѣкарватъ се прѣзъ слаба настойка отъ сурово кафе и се сушатъ, като се забождатъ обтегнати върху възглавница.

Чистенето на тюль и тънки дантели става, като се навиятъ върху стъклена бутилка или бурканъ и така се ператъ съ сапунена вода. Бутилката, обаче, може да служи само по необходимостъ, тъй като непродупченото стъкло не пропуска сапунената вода прѣзъ долнитѣ пластове отъ навития тюль или дантели. За цѣльта, обаче, има специаленъ уредъ. Той е бѣлъ порцелановъ цилиндъръ, който е надулченъ на много мѣста както гивгиръ. Тоя цилиндъръ се поставя въ кисия, върху която се навива тюла или дантелитѣ и онова се поставя въ кисия и завързва. Така приготвенъ той се слага въ сапунена вода, за да вратъ въ нея дантелитѣ, които слѣдъ като се изплакватъ въ чиста вода, натопяватъ се въ вода съ размита скорбѣла и се сушатъ. Благодарение на това, че цилиндъра е съ дупки, сушенето става бърже. Слѣдъ изсѣхването, дантелитѣ се снематъ отъ цилиндъра съвършено бѣли и имащи новъ видъ.

За да се възвърне цвѣта на изсивелитѣ черни забрадки и дантели прѣвързки за вратъ и да се направятъ годни за употрѣба, купува се една частъ медна рѣжда, равна частъ човенъ и три пжти по-малка частъ туткалъ. Все-

чко това се слага въ 9 стакана студена вода, поставя се на огъня и се вари половинъ часъ. Слѣдъ това се истудява и прѣцежда, пуша се въ нея забрадката и безъ да се изцѣжда, защото лѣсно се кѣкса, слага се между двѣ черни кърпи и се глади, докато е мокра.

Почернели или покрити съ петна сребърни или златни чипки (шийрити) отново стават блестящи, като се сгорещава виненъ спиртъ и съ него съ четка се трие шийритя, обръщайки внимание на петната.

Изцапанитѣ яки на тъмнитѣ мъжки дрехи, както и самитѣ дрехи, могатъ лесно да се почистятъ като се търкатъ съ четка, натопявана въ отварѣ отъ просто качество тютюнъ,

Лѣтни мъжки дрехи се ператъ въ вода отъ сваренъ човенъ.

За да се отстранятъ петната отъ чернитѣ сукнени палта, взема се виненъ спиртъ, древно настърганъ тебиширъ и малко злѣчка отъ бикъ и съ тая смесъ се триятъ петната. Мазната лѣскавина се отстранява отъ мъжкитѣ дрехи, като се намажатъ мазнитѣ мѣста съ амонякъ, слѣдъ което материята силно се три съ парцалъ, намокренъ сжшо съ амонякъ.

Бѣла кожа (съ вълната) се чисти, като внимателно се търка съ трици отъ пшеничено брашно Триенето става срѣщу космитѣ. Слѣдъ това кожата се добрѣ изчистя съ четка.

Бѣла кожа (съ вълната) се пере, като се възварява домашенъ сапунъ съ вода и се прѣцежда презъ платно. Бъ тая течность се пере кожата и то въ хладна, а не въ гореща течность, безъ да се търка, а само нѣжно се изстиства. Това се повтаря нѣколко пѣти,

като се замѣня изцананата сапунена вода съ чиста. Най-послѣ кожата се изпира въ чиста рѣчна или дъждовна вода, а слѣдъ това се суши на въздухъ, като се посипва съ скорбѣлена пудра и се разчесва. Накрай кожата се изтупва съ мека прѣчка.

Дишай дълбоко! Възъхъ отъ всѣкакво съмнѣние е, че хората не умѣятъ да дишатъ. Те едва поематъ въздухъ, едва разширяватъ грѣдната клѣтка, едва провѣтриватъ дробоветѣ си и едва окисляватъ кръвта си още отъ дѣца. Благодарение на това, много хора иматъ тѣсни, плоски едва разширяващи се гърди, които сж най-добро сѣдалище за туберкулозния и други микроби, на разни бронхити и катарии на бѣлитѣ дробове.

Положението се усложнява още повече въ градскитѣ селища, гдѣто слабоподвижнитѣ гърди гѣлтатъ не само малко въздухъ, а и такъвъ съ прахъ, димъ, изпарения, гдѣто се вкарватъ въ дробоветѣ облаци тютюновъ димъ, гдѣто лѣжливата култура си служи, като че ли за убийство на човѣка, съ корсети, прѣзрамки, яки, пояси, тѣсни дрехи.

А окисляването на кръвта има грамадно значение за всички тѣлесни прояви, тѣй като животътъ е плодъ на храненето на тѣлото. Колкото повече въздухъ се гѣлта, толкова повече кислородъ се вкарва въ кръвта, толкова по-добрѣ се извършва газовата обмѣна на веществата. Човѣкъ съ широки гърди э здравъ човѣкъ, осигуренъ срѣщу туберкулозата, веселъ, съ ясна мислъ, червена кръвъ, пъленъ съ енергия, бодъръ, издържливъ. Може да се каже смѣло, че човѣкъ съ 10 см. разширение на грѣдната клѣтка и четири литри въздушенъ

обемъ на дробоветѣ е неуязвимъ за грѣдни болести.

А може ли човѣкъ да има широка грѣдна клѣтка? — Може напълно — стига да иска, стига, отъ дѣте особено, да прави дихателна гимнастика, т. е. да се научи да диша дълбоко, а не повърхно едва-едва. Опититѣ и наблюденията показватъ, какво у дѣца отъ 7 до 10 год. дихателното разширение на грѣдитѣ не е повече отъ 2 см. Безъ никакви усилия, съ едно показване само, какъ да се поема дълбоко въздуха, какъ да се издиша добръ, сжщитѣ дѣца могатъ да се научатъ за половинъ часъ отгорѣ да разширяватъ грѣдитѣ си до 4—5 см., а полека лека и до 6—10 см. Много възрастни хора едва иматъ въздушенъ дробовъ обемъ 1,500—2000 куб. см., а могатъ въ нѣколко дни отгорѣ да стигнатъ до 4000. Дѣца дори на 13—15 г. възраст могатъ да постигнатъ обемъ 1500—2000 к. см., и разширение 8—10 см.

Ето защо, правете дихателна гимнастика т. е. дишайте всѣки день 3 пѣти по 5 минути, дълбоко, съ свободни дрехи и ще си развите бързо грѣдната клѣтка. И тъй като едновременно се развиватъ мускулната и нервната системи, то автоматно дишането ви ще стане и ще бѣде по-дълбоко. Въ всѣко училище дългъ трѣбва да бѣде на учителя да кара дѣцата въ време на часъ, въ началото или за почивка, да дишатъ дълбоко, за да се създаде навикъ у тѣхъ къмъ дълбоко дишание. Разширението на грѣдната клѣтка и развоя ѝ лесно може да се прослѣди съ мека сантиметрова лента.

Дихателната гимнастика е полезна и при болни съ слаби сърца, малокръвие, слабъ апетитъ, главоболъ, рахитизмъ, скрофулози хрониченъ бронхитъ.

Избѣгвайте всичко което стѣга грѣдитѣ ви и всичко което разваля въздуха.

Дишай дълбоко!

Една духовна екскурзия.

На 13 октомврий т. г. групата на православната младежъ при християнското братство „Св. Параскева“ въ София, рано сутринята потегли за Кюстендилъ. Начело на групата бѣха свещ. Иосифъ Милушевъ и Еню Петковъ, както и църковнитѣ настоятели съ женитѣ и дѣцата си. По цѣлия пѣтъ трена гърмѣше отъ „химна на Братството“ и „младежкия химнъ“. Въ Кюстендилъ ни посрѣщна помощникъ кмета г. Сърдечдиевъ, и ни указа голѣми улеснения. Кюстендилското Братство отсъствуваше отъ града и не може да ни бѣде въ услуга.

На 14 сутринята въ съборната църква служи о. Иосифъ Милушевъ. Пѣ младежкия ни хоръ. О. Иосифъ държи проповѣдь.

Слѣдъ църковенъ отпустъ г. Р. Цѣновъ ни покани да посѣтимъ дома му. Негвата скромна обстановка направи силно впечатление. Нѣколко хубави икони, изображаваци Спасителя, св. Богородица и други нѣкои светии красѣха спалнята му. Личеше си, че това е обстановка на силно вѣрующъ човѣкъ.

Тукъ хорътъ изпѣ химна на Братството, на младежкитѣ групи и 1—2 концерта. Църковниятъ ни настоятелъ г. Ив. К. Рогачевъ, за-

Група на младежите при христ. правосл. побратворно просвѣтно братство „Св. Параскева“ въ София на екскурзия въ Кюстендилъ начело съ духовникъ си ржководители и църковното настоятелство. Тукъ сж прѣдставители на Кюстендилското братство и общинската власть, за които е дума въ статията.

пасенъ полковникъ, почти съвипустникъ отъ военното училище на г. Цѣновъ, единъ отъ дѣйнитѣ видни членове на Братството, трогнатъ отъ сърдечния приемъ и отъ обстановката на любезния домакинъ, съ прочувствени думи описа биографията му, като между другото, каза: „Г. Цѣновъ, съ когото се знаемъ още отъ училищната скамейка, ревностно отстояваше отечественитѣ интереси прѣзъ врѣме на войната отъ начало до край. Той бѣ гордостъ за началство и подчинени.

Слѣдъ като даде всичката си младенческа жаръ и енергия въ служение на отечеството, сега го виждамъ прѣдѣденъ пакъ въ служение на народа си съ не помалко жаръ и енергия чрѣзъ енорийското Православно християнско Братство въ гр. Кюстендилъ, чийто секретаръ е. Нека Богъ му дава животъ, здраве и сили да бже и храбъръ воинъ Христовъ. На многая лѣта!“ Веднага гръмна хоро-вото „многая лѣта!“ Г-нъ Цѣновъ силно развълнуванъ каза: „Служихъ на отечеството колкото силитѣ ми позволяваха, но нѣмахъ щастие да го видя обединено. Това ме страшно съкруши и по-топи въ голѣма скръбъ. А още по-жално е, че слѣдъ сполетелитѣ ни народни катастрофи, у насъ има и едно духовно разединение, което може да бже още по-фатално за насъ. Отъ една страна народа ни се обезвѣрява, а отъ друга разни секти кжсатъ и безъ това изтерзаната народна душа. Нашъ дългъ е да запазимъ народа си и отъ едното и другото, като употрѣбимъ всичкитѣ си усилия за това. Това можемъ да постигнемъ само чрѣзъ енорийскитѣ православни Добротворно-Просвѣтни

Братства и чрѣзъ младежкитѣ групи при тѣхъ. Трѣбва да насочимъ всичкото си внимание къмъ нашата младежъ, да я избавимъ отъ ноктитѣ на безвѣрието, защото тя е утрѣшна България. Затова сж нуждни смѣли и прѣдѣдници работници на Христовата нива, които да работятъ съ пълно себеотрицание за духовната просвѣта и обнова на цѣлия народъ чрѣзъ закрѣпване въ него вѣрата въ Бога и запазване св. православна църква отъ всѣкакви похищения, понеже тя е стълбъ и утвърждение на истината. И азъ се считамъ щастливъ, че въ едно такова врѣме на страшенъ упадъкъ, макаръ и слабъ съ теоритическа и практическа подготовка, но силенъ по духъ, и съ любовъ къмъ дѣлото, съмъ въ редовитѣ на скромнитѣ работници на Христовия виноградъ.

Слѣдъ това се обърна къмъ дѣцата отъ хора съ слѣднитѣ думи:

„Честъ и хвала вамъ дѣца, за дѣто, движими отъ любовъ къмъ Христа и Църквата, сте прѣдложили своитѣ услуги въ църковния хоръ и съ това спос бствувате за по-тържественото извършване на службата въ Божия храмъ и за истинско религиозно настроение и възвишение на духа отъ страна на богомолцитѣ. Нека Богъ закриля и укрѣпява у васъ вѣрата, та като порастнете съ още по-голѣмо усърдие да служите на Бога. На многая лѣта“.

Въ 3 часа слѣдъ обѣдъ отпразвихме се за гарата, придружени отъ г. Цѣновъ.

Малко прѣди тръгване на влака дойдоха о. Ст. Атанасовъ и гимназияния у-ль г. Ковачевски, първиятъ — прѣдседател на Братството, а — втория членъ въ настоятелството.

Г-нъ Ковачевски прѣдаде поздравъ отъ цѣлото тѣхно Братство на групата ни и съ хубави и отбрани думи похвали основането на младежкитѣ християнски групи и ревността, съ която тя е подета и се осъществява. Той изтъкна голѣмото значение на такива организации и влиянието, което оказватъ върху младитѣ души. Изказа увѣреностъ, че групата ни ще продължи съ по-голѣма ревностъ подетото хубаво дѣло, като пожела, щото младежкитѣ групи при Братствата да се разширяватъ и обгръщатъ всички млади-учащи се, които сега се намиратъ подъ разни лоши странични влияния. Думитѣ на г. Ковачевски прѣдизвикаха силенъ възторгъ. Тѣ бѣха заглушени отъ химна на младежкитѣ групи. Звучитѣ му се примѣсиха съ писъка на локомотива. Влакътъ потегли и ние се сбoguвахме съ скжпитѣ си и мили изпрашачи. Това бѣ една мила брат-

ска раздѣла, която трогна всички и остави дълбоки слѣди въ нашитѣ сърдца. За нея г-нъ Цѣновъ пише на църковния ни настоятелъ г-нъ Ив. К. Рогачевъ така:

„Чувствувахъ раздѣлата съ пжтницитѣ така мила и чувствителна, като съ рай-близкитѣ си... Та и така е. Нали всички сме дѣца на единъ Отецъ Небесенъ и, като така, всички би трѣбвало да се обичаме и да се чувствуваме като сжщински братя и сестри! Но колко е останало човѣчеството далечъ отъ тази християнска любовъ, която трѣбва да има въ хората, за да бждатъ дѣйствително щастливи. Нека работимъ за насаждане и раздухване на тази велика любовъ и заедно съ нея—на най-висшитѣ добродѣтели въ душата и сърдцата на всички, особено на младежъта. Богъ е съ насъ“. Да! Богъ е съ насъ. Напрѣдъ на работа!“

Съобщава: свещ. Еню Петковъ.

„Бѣлия кръстъ“ въ Франция.

Управлението на „Бѣлия Кръстъ“ получи нови 58 тома книги на френски езикъ, изпратени отъ Всепрѣподобния Иеромонахъ Софроний отъ Стразбургъ.

Долното негово писмо дава свѣдѣние какъ сж закупени тия книги.

„Ваше Прѣподобие, пише о. Софроний, писмото Ви получихъ на врѣме. Благодаря много за светитѣ молитви на Братството. Простотата на писмото и монашеската прѣданность къмъ светото дѣло ме трогнаха. Отдавна трѣбваше да Ви отговоря. Не сторихъ това до сега, защото не желаехъ да Ви

отговоря съ праздни ржцѣ. Благодарение Богу, днесъ мога да Ви пиша настоящето и да Ви съобща: въ 12 прѣпоржчени пощенски колетъ изпрашамъ Ви за „Бѣлия Кръстъ“ още 58 избрани голѣми книги и 34 книги за фонда „Християнизирание младежъта“.

Трѣбва да Ви съобща още, какъ Богъ се погрижи пакъ чрѣзъ добри хора за покупката на тѣзи 92 тома.

Още прѣзъ великденската ваканция, когато бѣхъ въ Парижъ, бѣше ми обѣщано съдѣйствие за покупка на книги отъ страна на г. професора Поль Бойе, директоръ на френския институтъ за

източнитѣ езици. Мина врѣме. Прѣзь м. юлий, слѣдъ като свършихъ тукъ моитѣ годишни изпити, бѣхъ поканенъ въ Парижъ отъ единия руски свещеникъ тамъ, за да му помагамъ прѣзь нѣколко седмици, понеже другарьтъ му заминалъ въ отпускъ. Азъ отидохъ. Тукъ г. Поль Бойе ми събщи, че, по негово прѣложение, съзѣтътъ на Alliance Française, гдѣто той е членъ, ми отпусналъ 500 франка за покупка на книги, та да ида при главния секретаръ да си получа паритѣ. Отговорихъ, че отъ пари нѣмамъ нужда, а книги искамъ, но само да ми дадатъ право да си ги избира самъ. Тогава ми поискаха списъкъ, какъвто имъ и прѣдставихъ на сума 500 франка. По тоя списъкъ именно Alliance Française ми купи тѣзи книги, които ми изпрати въ Стразбургъ на 15 августъ. Съ едно писмо отъ Стразбургъ азъ благодарихъ за книгитѣ на главния секретаръ, г. Поль Лабѣ.

И като се свършиха днитѣ на моето чредничество при парижката руска църква, азъ си дойдохъ тукъ, гдѣто моитѣ избрани книги съ отворени страници ме чакаха, за да ми разкажатъ всѣка своето богатство отъ опитъ, вѣра, апостолство, организация, наука, милосърдие, правда. Отдавайки и на най-малката книжка нужното внимание и врѣме, азъ закъснѣхъ да Ви ги изпратя. И сега, като ги изпращамъ, мислено съ тѣхъ изпращамъ Вамъ и на досточтимитѣ отци-рководители, на сестритѣ и моето вседушевно пожелание къмъ всички ви: молете се работейки, и трудете се съ молитва на уста! Посѣщавайте всѣкиго и всѣкъждѣ,

гдѣто ви зове Богъ и гдѣто Ви праща Майката-Църква! Говорете съ убѣждение и чувство, умолявайте съ твърдостъ, настоявайте съ ревностъ, апостолствувайте съ дѣла и думи, съ книги и картини! Хулени и оскърбявани отъ синоветѣ на този свѣтъ, не се отбивайте отъ цѣльта и не смущавайте сърцата си, а се утѣшавайте съ неложното обѣщание на Сладчайшия Иисуса Господа, който ни прѣдупреди: въ мѣрѣ искорени бѣдетѣ, но дерзайте ѣко азъ побѣдихъ мѣръ (Ионна, 16, 33). Свѣтъ лукавъ и жестокъ, потъналъ въ плть и въ мракъ, не може лесно да почувствува и оцѣни оная дивна красота на истински-иноческитѣ души, които сж се посветили да служатъ Богу и народу съ прѣподобна дѣвственностъ, съ евангелска любовъ къмъ ближния и съ назидателно себеприказание! Но нека спра потока на моитѣ чувства, за да не станатъ отекчителенъ.

Въ горнитѣ пожелания можете да откриете не само думи, но и цѣла една програма за животъ и работа. Книгитѣ, които Ви изпращамъ съдържатъ въ широка мѣрка тая програма, като посочватъ методитѣ и срдствата, съ които тя би могла да се приложи на дѣло.

Дано прѣчистата вѣчна Дѣва Мария, стѣлпътъ на дѣвството, цвѣтето на въздържанието, подчийго майчинъ покровъ прибѣгвае всички, да закриля вашето дѣло, което е дѣло на Църквата.

Стразбургъ, 14. IX 1923 г.

Иеромонахъ *Софроний Чавдаровъ*.

Бълъжки.

**Бългия кръсть всрѣдъ на-
рода.** На 12 октомврий т. г. 11
сестри отъ „Бългия Кръсть“ прѣд-
приеха духовна екскурзия изъ гра-
доветъ и селата въ Южна Бълга-
рия. Най-първо посѣтиха гр. Плов-
дивъ, гдѣто прѣстояха 7 дни. Слѣдъ
това: Бачковския манастирь, Ста-
нимъка, Борисовградъ, с. Дебъръ,
Хасково, с. Каменецъ, Чирпанъ,
Ст. Загора, Казанлъкъ, Нова-За-
гора, Сливенъ и Бургазъ. Въ Плов-
дивъ и Станимъка сестритѣ бѣха
придружавани отъ ржководителя
имъ — Архимандритъ Абаджиевъ,
а въ Борисовградъ, Хасково, Ка-
менецъ и Чирпанъ отъ ржково-
дителя имъ — икономъ г. Стай-
ковъ. Слѣдъ това сестритѣ бидоха
оставени сами да продължатъ ек-
скурзията си. Въ послѣднитѣ бро-
еве на Цър. Вѣстникъ и Пастир-
ско Дѣло сж ладени описания за
работата на сестритѣ,

**Благословение отъ све-
тата Бачковска обитель.** На
трѣване обратно отъ Бачковския
манастирь, при самото сбогуване,
когато всички манастирски братя,
учители и ученици отъ свещени-
ческото училище, при биенето на
манастирскитѣ камбани, бѣха из-
лѣзли да изпратятъ сестритѣ отъ
„Бългия Кръсть“ заедно съ при-
дружаващитѣ ги сестри равнител-
ки отъ гр. Пловдивъ, о. игумена
на манастиря, архимандритъ Паи-

сий, благослови сестритѣ съ една
старинна икона „Св. Богородица“,
копие отъ чудотворната икона въ
сжщия манастирь. Тая икона той
подари на сестритѣ за благосло-
вение и закрила отъ св. Бачков-
ска обитель. Иконата се прие отъ
старшата сестра при тържествено
пѣние на химна и сърдечни бла-
годарности отъ всички сестри.

Слѣдвайки екскурзията си, се-
стритѣ носятъ съ себе си пода-
рената икона. Божията майка да
ги крѣпи и да не дига отъ
дѣлото имъ своя покровъ. Хиляди
благодарности на о. игумена за
тоя му цѣненъ подаръкъ.

Помощи за Бългия Кръсть.
Стопанството на Курилския мона-
стирь, въ който е вѣдворено брат-
ството на „Бългия Кръсть“ е малко
и слабо по свѣитѣ доходи — около
300 декара работна земя, която
се обработви наполовина годишно.
Въ грижитѣ си за издрѣжката на
братството на „Бългия Кръсть“ Св.
Синодъ прѣпорѣчва на ставропи-
гиалнитѣ манастири — Рилския, Бач-
ковския и Троянския да подпомог-
натъ братството съ помощи въ на-
тура отъ своитѣ производства.

На това се отзова Бачковския
манастирь, който изпраща на „Бѣ-
лия Кръсть“ 20 човала съ пшели-
ца и 30 човала съ царевича. От-
зова се сжщо и Троянския мона-

стирѣ, който изпраща 100 килограма ушавѣ.

При обиколката си, сестритѣ отъ „Бѣлия Кръсть“, освѣнѣ гдѣто устройватъ своитѣ бесѣди и концерти, разпространяватъ още книжина и събиратъ помощи за своя фондъ. За тѣхна и на църквата радостъ, тѣ навсѣждѣ сж посрѣщани добрѣ и подпомагани щедро. Само въ Пловдивъ и Станимака тѣ сж събрали 51000 лева. Въ Стара-Загора тѣ сж дали единъ концертъ и бесѣда съ входъ за въ полза на мѣстното сиропиталище. Сбора е билъ много добъръ, тѣй като концерта е билъ извънредно посѣтенъ. Въ Стара-Загора една дама е подарила на сестритѣ една рѣдка скъпоцѣнность — цѣлѣте обсапано съ брилянти, струваще повече отъ 50,000 лв. Сжщата е обѣщала да имъ подари мѣсто въ града за бждещъ интернатъ на „Бѣлия Кръсть“. Дано Богъ разтвори сърцата на нашитѣ добри християни, за да подпомогнатъ повече и по-скоро „Бѣлия Кръсть“, та въ скоро врѣме да може да издигне свой интернатъ, забавачница и пр.

„Бѣлия Кръсть“ и братствата. Навсѣждѣ при своята обиколка въ бесѣдитѣ си и посѣщенията на домоветѣ, сестритѣ най-вече сж говорили и апелирали къмъ християни и християнки да взематъ присърдце цѣлѣта на християнскитѣ братства и да станатъ дѣйни членове въ тѣхъ. Посѣщавайки по покана християнскитѣ домове на благодарноститѣ на домашнитѣ тѣ отговаряли: „Нито съ материалната си помощъ, нито съ друго нѣщо можете да ни се отблагодарите, освѣнѣ само, ако станите дѣйни членове въ мѣстното християнско братство. И ние Ви

молимъ, ние апелираме къмъ Васъ влѣзте въ братството и заработете въ него най-прѣданно, като дѣсна рѣчка на Вашитѣ пастири. Само тѣй ще бждемъ доволни отъ Вашитѣ благодарности“. На много мѣста сестритѣ сж искали декларация отъ домашнитѣ, че ще влѣзатъ въ братствата.

И такива декларации сж получавали.

„Бѣлия Кръсть“ между работницитѣ. Въ Пловдивъ сестритѣ вкупомъ посѣтили захарната фабрика. Слѣдъ като я разгледали най-обстойно, тѣ почнали да раздаватъ на стотицитѣ работници отъ своитѣ брошури, религиозни картини и книги. Работницитѣ съ неизразимъ интересъ се надпрѣварвали да получатъ отъ книгитѣ. Сестритѣ, възползувани отъ случая, изпѣли двата химна. Единъ отъ работницитѣ, правистъ, отъ името на всички съ една прочувствена рѣчь благодарилъ. „За насъ, казалъ той, обикновено се говори и мисли, че ние, работницитѣ по разнитѣ фабрики, сме хора безбожници. Добрѣ, че вие, новитѣ апостолки, дойдохте и сами съ очитѣ си видѣхте, какъ моитѣ другари се надпрѣварваха да получатъ религиознитѣ книги и картини съ благословение отъ вашата обителъ. Увѣрявамъ ви, драги сестри, че тукъ между насъ, макаръ и да има хора на разни политически течения, тѣ всички, обаче, сж само християни и вѣрующа християни, които жадуватъ да слушатъ Словото Христово и да живѣятъ споредъ него. Жалко е, че насъ не ни посѣщаватъ пастиритѣ духовни и малко ни знаятъ. Вашето посѣщение е празникъ за насъ и ние бихме желали да не бжде то послѣдно“. Хорѣтъ на сестритѣ запѣль

гръмко: „Напрѣдъ съ Христа въ живота, съ Христовата любовъ и пр.“ Слѣдъ това отъ страна на сестритѣ било отговорено:

„Драги работници, ние сме трогнати отъ вашитѣ думи и отъ вашия духовенъ интересъ. Ние не само знаемъ, но и дълбоко сме убѣдени, че вие не можете да бждите невѣрующа. Двѣ положения има въ живота, за насъ тѣй ясни и категорични: или ще вѣрвашъ въ Бога и задгробния животъ, и ще намирашъ смисълъ въ живота, или нѣма да вѣрвашъ — и въ живота смисълъ нѣма да виждашъ. Въ първия случай, човѣкъ е жизнерадостенъ, а въ втория — отчаянъ, и по силата на здравата логика, трѣбва да тури край на безсмисления си животъ. Вие сте жизнерадостни, слѣдователно, вие сте хора вѣрващи. Вѣрно е, че ние, духовнитѣ, малко ви знаемъ. Да даде Богъ за напрѣдъ да се създадатъ тѣсни духовни връзки между българското работничество и духовнитѣ пастири. На многая лѣта“. И хорътъ пропѣлъ: „многая лѣта“, а слѣдъ това младежкия химнъ.

Една мила картина. Въ Станимака вкупомъ сестритѣ посѣтили повече отъ двадесетъ къщи на видни християни. Огивали по покана и всѣкждѣ били многожелани гости. По едно врѣме сестритѣ попаднали въ една къща при особена обстановка. Домътъ билъ пълненъ съ жени-гости. Въ една отъ стаитѣ родилка отъ два дни лежи, а до нея дѣтето ѝ. Тя искала да види сестритѣ, да ѝ донесатъ благословение. Химнътъ се разнесълъ. Всички, просълзени отъ милата гледка, сърдечно пѣяли. Бащата, младъ, интелигентенъ господинъ се обърналъ къмъ сестритѣ:

„Щастливъ е днесъ моятъ домъ, че се удостоява съ посѣщението на тая Христова дружина. Но още по-щастливъ е моятъ наслѣдникъ, че на втория день отъ появяването му на Божи свѣтъ той слуша мелодичнитѣ звукове на химна на „Бѣлия Кръсть“, въ който се възпѣва името Христово. Ще порастне той, и ние, неговитѣ родители, ще му разказваме за това събитие въ неговия животъ и съ него ще поддържаме вѣрата му въ Бога. Да живѣе „Бѣлия Кръсть“ на Българската Църква“.

Една отъ сестритѣ отговорила, като благодарила за радущия приемъ, пожелала да се създадатъ тѣсни връзки между братството и сѣмейството.

„Въ тся случай, продължила сестрата азъ виждамъ Божи прѣстъ. Навѣрно вашиятъ синъ ще стане великъ проповѣдникъ на майката ц р к в а и за знаменование Богъ устрои това събитие въ негова живогъ“. Слѣдъ това сестритѣ апелирали къмъ бащата и майката да станатъ дѣйни членове въ мѣстното християнско братство, дѣсна ржка на енорийския свещеникъ въ дѣлото Христово.

При тържественото пѣние на „многая лѣта“ бащата, просълзенъ далъ декларация, че той пригрѣща дѣлото на мѣстното християнско братство и съ своя трудъ въ него и за неговъ успѣхъ ще се старее да се отплати на сестритѣ за щастieto, което сж му доставчили съ своето мило посѣщение.

„Бѣлия Кръсть“ срѣдъ учащата се младежъ. Въ Чирпанъ и Стара Загора били събрани ученицитѣ отъ горнитѣ класове и прѣдтѣхъ сестритѣ държали бесѣди по възпитанието, пѣли духовни пѣсни, като имъ раздавали химнитѣ. О-

бено импозантно било събранието въ Стара-Загора, гдѣто горнитѣ класове отъ гимназиитѣ били събрани въ театъра и тукъ една отъ сестритѣ е говорила на темѣ: „Религиозния елементъ у Пенчо Славейковъ“, други сестри декламирали съ акомпаниментъ на пияно религиозни пѣсни отъ Славейковъ и изпълнили нѣколко концерти. Много отъ ученичкитѣ хвърляли цвѣтя върху сестритѣ отъ голѣма благодарностъ. На другия денъ била дадена бесѣда за възрастнитѣ за въ полза на мѣстното сиропиталище. Театъра билъ буквално прѣпълненъ. Пристъпувалъ и високопрѣосвещения старозагорски митрополитъ Павелъ, който оказалъ голѣмо съдѣйствиe на сестритѣ. Тѣ никога нѣма да забравятъ това, както и високопоучителнитѣ му думи и наставления.

Сестритѣ отъ „Бѣлия Кръсть“ сж посѣтили св. сливенския митрополитъ въ гр. Сливенъ, за да взематъ благословение за работата си въ града. Високопрѣосвещеный Иларионъ ги приелъ отечески, насърдчилъ ги съ прочувствена рѣчь и благословилъ съ една икона св. Петка, която имъ и подарилъ.

Въ Сливенъ сестритѣ прѣстояли осемъ дни. Първия недѣленъ денъ пѣли при св. служба, а слѣдъ обѣдъ дали своята бесѣда, на която говорили двѣ сестри и хорътъ имъ изпълни нѣколко духовни пѣсни. Слѣдъ вечерня, народътъ изпълзълъ на дворътъ, безъ да си разотива. Свещеникътъ помолилъ сестритѣ да изпълнятъ още по единъ пѣтъ двата химна—братствения и младежкия. Ала и слѣдъ това народа не си разотивалъ. Тогава свещеникътъ замолилъ сестритѣ да държатъ на открито още една бе-

сѣда. Така и станало. И чакъ тогава народа се разотишълъ.

Изданията на „Бѣлия Кръсть“ 210,000 брошури и 50,000 картини. „Бѣлия Кръсть“ до сега е отпечаталъ своето периодично издание „Вѣра и животъ“ въ 210,000 брошури и освѣнъ това отпечаталъ е 50,000 картини. Съ малко изключение, всички тия брошури и картини сестритѣ сами разпространяватъ срѣдъ народа въ своитѣ духовни екскурзии. Отпечатанитѣ брошури сж на изчерпване.

На особено прѣданнитѣ сестри ревнителки изъ разнитѣ градове на царството, които сж оказали чувствителна помощъ на братството на „Бѣлия Кръсть“ при екскурзиитѣ му, и, освѣнъ това, сж се грижили за събиране помощи въ църква съ дискуза за „Бѣлия Кръсть“, съгласно едно рѣшение на събора на братството, изпраща имъ се по едно красиво бѣло емалирано кръстче за носене.

На 12 тогъ Св. Синодъ уловни отъ игуменската длѣжностъ при братството на „Бѣлия Кръсть“ монахиня Теодосия, като лице неподготвено за длѣжността. Съ изпълнение на игуменската длѣжностъ е натоварена друга сестра, докато отъ самото братство се подготви сестра, която съ достоинство би заемала игуменската и директорска длѣжности.

Отъ разни братства въ царството сж поканени сестритѣ да ги посѣтятъ. За съжаление, послѣднитѣ не можаха да ги удовлетворятъ, защото въ това врѣме бѣха изъ градоветѣ въ югоизточна България, кждѣто сж отишли отъ 12 сктомври и до сега не сж се завърнали. При първъ удобенъ случай ще се отзоватъ на поканата, като заобиколятъ и околнитѣ

градове, за да може посѣщението да имъ коствува по-малко разходи тъй като, пжтуютъ на свои разноски и по 10-15 души наедно.

Двадесетъ и осемъ нѹмера на „Вѣра и животъ“. Периодичното издание на „Бѣлия Кръсть“, брошуритѣ „Вѣра и животъ“ — има слѣднитѣ броеве: № 1 — Така е безъ Бога, най-вѣрния компасъ въ живота. № 2 — Развлечения или църква? № 3 — Истинската красота. № 4 — Изповѣдь и св. Причастие. № 5 — Нашия дългъ. № 6 — Величието на жената. № 7 — Нашето религиозно невѣжество. № 8 — Ако слушашъ гласа на Господа. № 9 — То е проповѣдь на отчаянието. № 10 — Не убий! № 11 — Свѣтлината изгасиха! Маяка отнеха! № 12 — Огледай се! № 13 — Праздника на мира. № 14 — Да вѣрваме ли? № 15 — Възможень ли е живота безъ Бога? № 16 — Истинскиятъ приятель и защитникъ на работника. № 17 — Болшевизма и църквата. № 18 — Безъ вѣра — разложение. № 19 — Кждѣ е по-добръ да се молимъ — въ храма или у дома. № 20 — Християнство, наука и комунизъмъ. № 21 — Възпитанието е насжщна нужда за всѣки народъ. № 22 — Можемъ ли безъ вѣра? № 23 — Вѣчниятъ скиталець. № 24 — Вѣрата и науката. № 25 — Намитѣ християнски дължности. № 26 — Религията: № 27 — Слѣдь кого вървимъ? № 28 — Тѣ се отричатъ отъ Христа.

Отдѣлно всѣки брой струва 50 ст. На изписващитѣ повече отъ 100 парчета — 20% отстъпка.

На отдѣлни листове „Бѣлия Кръсть“ е издалъ сжщо по отдѣлно и двата химна — братствения и младежкия. Сгруватъ по 50 ст.

Сжщиятъ е издалъ 10 вида красиви религиозни картинки съ кафявъ цвѣтъ по 50 ст. едната. Изписватъ се отъ редакцията на „Християнка“.

Смѣшение на езицитѣ. Отъ всичко, което у насъ стана прѣзь послѣднитѣ години, можеше да се очаква опомняне, свѣстяване. Но, напразно... Като че ли повече обезумяваме. Настжпва страшно смѣшение на езицитѣ. Като че всичко се измѣстило отъ своя пжтъ и върви наопъки. Безъ пжгъ, безъ планъ, безъ цѣль.

Четете афишъ изъ Софийскитѣ улици: „Урежда се курсъ по *модерни танци*. Записванията ставатъ при дружество „Майка“ Какъ? Възможно ли е? Нима цѣлитѣ на дружество „Майка“ сж да подготви майкитѣ модерно да танцуватъ? Ако това е така, то е страшно извращение на нашитѣ нрави.

Въ Пловдивъ пкъ въ салона на „Майчина грижа“ се урежда танцувалень курсъ.

„Майчина грижа“ и танцувалень курсъ! Колко странно звучатъ тия думи въ ушитѣ на всѣки сериозень човкъ. Жени, майки, женски дружества, оставете модернитъ танцувални курсове. Недейте въвлѣча младитѣ хора въ тѣзи вертепи, ами помислете какво ще имъ дадете, за да ги подготвите да станатъ добри граждани, добри бащи и майки.

Добритѣ ревнителки и ревнителѣ за разпространението на „Християнка“. Редакцията на „Християнка“ и на братството „Бѣль Кръсть“ дължатъ особена благодарностъ на ония отци, сестри ревнителки и г-да, които се потрудиха да запишатъ абонати на списанието. Въ книжка 4, стр. 16, ние явихме имената на ония,

които сж записали повече отъ 30 абонати. Тукъ, както обѣщахме, съобщаваме имената на ония, които сж записали по малко отъ 30 абонати.

Монахина Рахила, Габрово — 21; Антонъ Димитровъ, Ст. Загора — 13; Шина Д. Г. Арнаудова, Сливенъ — 26; М. Н. Тафрадзийска, Свищовъ — 7; Мария Боршукова, Казанлъкъ — 8; Свещ. Д. Чавдаровъ, Дупница — 13; Свещ. Ив. Михайловъ, Самоковъ — 15; Тяна А. Денчева, Борисовградъ — 24; Свещ. Г. Ив. Кераповъ, Ст. Загора — 8; Свещ. Хр. М. Бозовъ, Гаджалово — 7; Никота Петковъ, Килифарево — 9; Елена Станкова, София — 22; Свещ. К. Георгиевъ, Ст. Загора — 20; Братството въ Ихтиманъ 15; Свещ. М. Петровъ, Хасково 18; Дяконъ Г. П. Нешевъ, Карлово — 7; свещ. К. Ив. Овчаровъ, Бур-

гасъ — 28; Д. Ив. Димковъ, Свищовъ — 15; прот. Ив. Гайдаровъ Пирдопъ — 10! свещ. П. Мартиновъ, с. Гърло — 5; свещ. Г. Лукановъ, Живовци — 6; свещ. Д. Дафиновъ, Нови-пазаръ — 25; свещ. П. Шехановъ, Айтосъ — 10; презвигера П. Михайлова, Николаевка — 9; Тодорка Христова, Русе — 13; свещ. В. Копчалийски, с. Ташчи — 11, прот. Ташевъ, Плѣвенъ — 20; Мария Ив. Игнатова, Ломъ — 18; Г. Димитровъ, Радомиръ — 17; свещ. В. Керачевъ, Пловдивъ — 11.

Освѣнъ тия ревнителите и ревнителки за записване на абонати, потрудиха се и още много сестри ревнигелки въ София, Вратца, Пловдивъ, Плѣвенъ и др. Редакцията и Братството апелиратъ къмъ всички читатели да се потрудятъ да записватъ най-малко по два нови абонати.

ПОЩА.

Отъ Гор.-Джумая о. Архим. Ириней ни пише:

„Съ пощенски записъ Ви изпращамъ стойността на 40 екз. „Християнка“ книга I и 20 — кн. II и III. Вѣрвамъ до сега да сте получили сумата. Много се харесаха книжките на членоветъ на Христ. братство и веднага ги взеха. Християнското ни братство за сега брои около 120 члена. При него има христ. група на младежитъ. До завчера имахме събрания всѣка недѣля. Държамъ сказки мое смирение и свещ. Христо п. Михайловъ. Сега имаме 1½ мѣсецъ ваканция поради усилната полска работа. Съ поздравъ.

Отъ гр. Ломъ свещ. Сотировъ ни пише:

Братството „св. Георги“ води редовно събранията си. Сжщото посѣщава двѣтъ църкви. Химна го научиха и пѣятъ на два гласа. Вчера

заминаха около 55 членки и членове за Изворския манастиръ, гдѣто ще прѣстоятъ 2—3 дни. Всички бѣха настанени въ единъ влакъ и при тръгването на трена се разнесе братствения химнъ. Това направи голѣмо впечатление на публиката. Вѣрвамъ, че братството ни скоро ще увеличи чувствително членоветъ си. Попадията ми и азъ въ него намираме утѣха на опечаленитъ ни души. Въ дома се слушатъ отъ дѣцата само църковни напѣви и три отъ дѣцата пѣятъ въ църковния братственъ хоръ“.

Д. Вапцаровъ отъ Чирпанъ ни пише:

„Вчера и днесъ съ голѣма утѣха и радост, да не кажа възторгъ, чета „Християнка“, 3-та книга, отъ която ми попадна случайно. Отъ всичко сърдие желая прѣуспѣването на едно подобно списание. Отдавна

е времето на зрѣло за „Християнка“. Богъ да помага на всички Ви около „Християнка“ — да бждите и всѣкога да прѣбждате добри работници на общата нива Христова. Христосъ съ васъ!

Може би, и вѣроятно, отговора ми на „Зорница“ не си струва да се печати. Но менъ ми е страшно жалко за Спространява и „Зорница“, за гдѣто така се отнасятъ къмъ църквата въ своето си неразбиране. Затова и отговарямъ. Не мога да бжда равнодушенъ, когато безразборно и безъ основание се черни светата църква. На много тѣхни статии отговарямъ за себе си (въ дневника си) — само за да ми мчне по-леко и да ми се уяснява положението на църквата.“

Отъ Луковитъ свещ. Ив. Антоновъ, който е записалъ 51 абонати, ни пише:

Съ особно внимание прочетохъ първото по рода си у насъ религиозно-нравствено списание, „Християнка“, прѣдзначено за християнското сѣмейство. Списанието е добро и наврѣменно. То трѣбва да проникне въ всѣко християнско сѣмейство, за да прѣска свѣтлина и моралъ. Всѣки свещеникъ, трѣбва да положи максимумъ усилия за неговото най-широко разпространение всрѣдъ енорияшитѣ си. Съ това той ще принесе полза двояка: ще се потруда за християнизирание на християнитѣ си въ енорията, отъ една страна и ще даде животъ на едно много полезно християнско, религиозно-нравствено списание, което си е поставило за цѣль да възстанови нарушената хармония между вѣрата и живота, да обнови сърдцата и морализира членоветѣ на християнското сѣмейство.

Потрудихъ се, колкото можахъ, да събера и запиша повече читатели на сп. „Християнка“. Обиколихъ много християнски сѣмейства и успѣхъ да запиша 51 абонати, пове-

че то отъ които прѣдплатиха абонамента си за цѣлата година, а много малцина — за половина година. Народътъ е жаденъ за Словото Божие; той има нужда отъ духовна хрѣна, стига да има, кой да му я даде. Жетвата е голѣма, жетвариѣ, истинскитѣ жетвари сж много малко.

Свещеникъ Ив. Паликовъ отъ Беброво пише:

Въ списанието „Християнка“, давайте статии отъ живота на светиитѣ: що вършатъ християнитѣ въ другитѣ хр. държави: стихотворения, диалози за утра; кратки статийки за да могатъ да ги четатъ християнитѣ, нотирани пѣсни и пр. Бѣхъ записалъ и изпратилъ абонаментъ за цър. „Св. Георги“ въ селото, но нѣмъ го. Изпратете го. На менъ сте изпратили, Благодаря. Ще изпратя абонамента. Сжщо печатайте въ „Паст. дѣло“ сумитѣ за хр. младежъ. Желая Ви здраве, сила и подкрѣпа отъ Бога.

Нашиятъ сътрудникъ Ц. К. отъ С. Джулюница ни пише:

Съ душевна наслада прочетохъ списанието „Християнка“. Хубаво списание, много полезно дѣло. Отдавна нашето християнско сѣмейство трѣбваше да има на рѣка таква хубави и полезни кинжикъ, като „Християнка“ и „Вѣра и Животъ“ Радвамъ се; много се радвамъ, че нашата православна църква отива къмъ обнова подъ вѣщото ржководство на млади и интелигентни сили — духовни и миряни.

Хубава и полезна е идеята да се събиратъ дѣбри религиозни пѣсни и да се печататъ въ списанието, като имъ се приспособятъ мелодии за пѣнене въ братствата и по домоветѣ. Това другитѣ християнски църкви отдавна вършатъ съ успѣхъ за себе си.

Моля, изпратете ми книжкитѣ „Вѣра и Животъ“. Ще ги запламя по-нататъкъ.

Книгописъ

„Евангелието на Царството Божие“ отъ проф. Б. И. Гладковъ. Стариятъ работникъ на църковното литературно поле у

насъ—Ив. Визиревъ, Пловдивъ, се е заловилъ да прѣведе отъ руски и изладе горното съчинение на Гладковъ. Както самия оригиналъ, така

и ржкописа — прѣводъ, ние видѣхме и се добрѣ запознахме съ тѣхъ. Оригиналът е една обемиста книга, много цѣнна по своето съдържание, ала и много трудна за издаване въ сегашнитѣ врѣмена на скъпа хартія. Съчинението на Гладковъ е много цѣнно не само по съдържание, но и защото е пригодно за много добро пособие за бесѣдитѣ въ християнскитѣ братства по изучаването на евангелията. Който отъ ржководителитѣ на тия бесѣди има на ржцѣ това пособие, той, все равно, има готови системни, съ богато съдържание, общедостъпни бесѣди за св. Евангелие.

Ние прѣпоръчваме книгата като отлично пособие при бесѣдитѣ въ Христ. братства и апелираме къмъ всички да подкрѣпятъ г-на Визирева въ издаването ѝ.

Защита на християнството. (Апологетични бесѣди), книга I, прѣвелъ Прот. Йорданъ Стойковъ — Търново. Цѣна 25 лв. Това е една книга отъ 161 стр. Съ отбрано сериозно съдържание, а именно: „Първиятъ и послѣдниятъ, отъ Евгений Берсе. Закона на сърцето — отъ сжщия. Човѣшкитѣ религии и Божията религия — отъ А. Вине. Тайнитѣ на християнскитѣ религии — отъ сжщия. Моралитѣ и откровенитѣ истини — Берсе. Съмнѣнието — сжщия. Виджане и вѣрване — сжщия. Безумието и силата — сжщия. Прѣвъзходството на християнството — Вине. Мжжеството на християнина — Берсе. Небесното отечество на човѣка — сжщия. Неблагодарнитѣ — сжщия.

Берсе и Вине сж велики проповѣдници на западната църква съ

всемирна извѣстность. Въ разгледаната книга прѣводача е избралъ най-добритѣ тѣхни проповѣди. Самъ прѣводача е извѣстенъ у насъ като добъръ работникъ на литературното духовно поле. Книгата е много добра и ние я прѣпоръчваме на читателите си.

Какъ трѣбва да се изповѣдваме прѣдъ свещеника. прѣвелъ отъ руски *Владимиръ Д. Гжльбовъ*. секретаръ на св. Соф. митрополия. Това е една много полезна книжка за всѣки единъ християнинъ, защото мнозина християни отиватъ при свещеника за изповѣдъ, безъ да се приготвятъ, както би слѣдвало къмъ изпълнението на този християнски дългъ, а нѣкой отъ изповѣдащитѣ се не разбирааъ даже самото тайнство покаяние. Такива готвещи се за приемане Св. Причастие, вмѣсто подробно да откриватъ грѣхове тѣ си на свещеника, обикновено безмълвно очаквагъ отъ него въпроси, на които му отговарятъ само: „грѣшенъ съмъ, отче!“ — При това свещеникъкъ, който понякога има да изповѣда голѣмъ брой християни, почти нѣма сили самъ да разпитва изповѣдащитѣ се при него за извършенитѣ отъ тѣхъ грѣхове, които трѣбва да сж извѣстни най-добрѣ на този, който е виновенъ за тѣхъ.

За улеснение на изповѣдащитѣ се, въ горнята книга се прѣдлагатъ ржководителни указания относно това: Какъ трѣбва да постиме и да се изповѣдваме прѣдъ духовника.

Ние прѣпоръчваме тая книга на всички читатели. Цѣната ѝ е 4 лева. Изписва се отъ прѣводача.

ПРОДЪЛЖАВА СЕ ПОДПИСКАТА НА сп. „ХРИСТИЯНКА“.

Редакцията на сп. ХРИСТИЯНКА има за задача да поднася на християнското сѣмейство най-отбрано, увлекателно и разнообразно четиво. ХРИСТИЯНКА ще поднася материали, засѣгащи всички животрептящи въпроси на вѣрата и духовната култура въобще. Ще бждатъ застъпени: християнското изкуство (живопись, поезия, белетристика и пр.); популяренъ прѣгледъ на съврѣменитѣ философски учения; изъ живота на християнката въ миналото; религиозно-нравствени и догматически материали; вѣсти и бѣлѣжки изъ живота на Християнската Църква у насъ и въ чужбина; домакински вѣсти; църковни и духовни пѣсни; религиозни мисли; библейски задачи и пр.

Всичко ще се изнася въ популярна форма, за да бжде достъпно на по-широкъ кръгъ читатели.

Годишенъ абонаментъ (за 10 книжки) 40 лв. въ прѣдплата. Абонаментътъ може да се заплати и на два пжти.

Който запише 10 абонати прѣдплатени, получава даромъ едно течение.

Всички, които получавате „Християнка“, постарайте се да запишите нови абонати.

Цѣна 24 лева.

ИЗДАВА БѢЛІЯ КРЖСТЪ НА БЪЛГ. ПРАВОСЛ. ЦЪРКВА.
УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ.

ВСИЧКИ МАТЕРИАЛИ СЕ ИЗПРАЩАТЪ ДО РЕДАКЦИЯТА
НА СП. „ХРИСТИЯНКА“ — СОФИЯ, СВ. СИНОДЪ.